

ΨΗΦΙΑΚΟ ΒΟΤΑΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Μονάδα Διατήρησης Μεσογειακών Φυτών ΜΑΙΧ

© Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων (ΜΑΙΧ)

Το «Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης» αποτελεί μια ψηφιοποιημένη έκδοση μέρους της συλλογής του Βοτανικού Μουσείου (Herbarium) του [Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανίων \(Μ.Α.Ι.Χ.\)](#). Η συλλογή αυτή αποτελείται από αποξηραμένα δείγματα άγριων (αυτοφυών) φυτών της Κρήτης, που φυλάσσονται σε ειδικό χώρο, και συνοδεύονται από πληροφορίες σχετικά με την τοποθεσία και ημερομηνία συλλογής, βιότοπο, κ.α. Σήμερα, το Herbarium του ΜΑΙΧ αριθμεί περίπου 8.500 δείγματα, που αντιστοιχούν σε περίπου 1.300 διαφορετικά είδη από τα περίπου 2.000 είδη φυτών της Κρήτης, και συνεχίζει διαρκώς να εμπλουτίζεται.

Από αυτή τη συλλογή, επιλέχθηκαν για ψηφιοποίηση και δημοσιοποίηση τα πιο σπάνια και ιδιαίτερα είδη της Κρητικής χλωρίδας (320 είδη, βλ. [πίνακα σε αρχείο pdf](#)) που παρουσιάζονται στις εξής θεματικές υποκατηγορίες: - προστατευόμενα είδη, - απειλούμενα και - άλλα σπάνια είδη.

Στην υποκατηγορία **προστατευόμενα είδη**, δίνονται πληροφορίες για είδη που απαντώνται στην Κρήτη, έχουν κριθεί απειλούμενα ή είναι σπάνια (πολλά από αυτά είναι και ενδημικά στην Κρήτη) και προβλέπεται η ανάγκη προστασίας τους από:

- το **Προεδρικό Διάταγμα 67/81** (Π.Δ. 67/81) Περί προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδος και άγριας πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου της ερεύνης επ αυτών (Φ.ΕΚ.23/Τ.Α’/30.1.1981, όπως διορθώθηκε στο Φ.Ε.Κ. 43/Τ.Α /18.2.1981) ή
- την **Ευρωπαϊκή Οδηγία 92/43** «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας», η οποία ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με την Κ.Υ.Α. 33318/3028/1998 Καθορισμός Μέτρων και Διαδικασιών για τη Διατήρηση των Φυσικών Οικοτόπων (ΦΕΚ Β 1289/28.12.1998) ή
- τη **Σύμβαση της Βέρνης**, που υπογράφηκε το 1979, τέθηκε σε ισχύ το 1992 και έχει επικυρωθεί στη χώρα μας με το νόμο 1335/1983 «Κύρωση διεθνούς Σύμβασης για την διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος» (ΦΕΚ 32/ Τ.Α’/14.3.1983).

Στην υποκατηγορία **απειλούμενα είδη**, δίνονται πληροφορίες για είδη που απαντώνται στην Κρήτη, είναι επίσης σπάνια (τα περισσότερα από αυτά είναι ενδημικά στην Κρήτη) και έχουν κριθεί απειλούμενα με βάση το «Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων και Απειλουμένων Φυτών της Ελλάδας» (1) και τη μελέτη του προγράμματος ARCHI-MED Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα (2). Δυστυχώς, μέχρι και σήμερα, δεν προβλέπεται η προστασία τους μέσα από κάποια νομοθετική διάταξη ή διεθνή σύμβαση.

Στην υποκατηγορία **άλλα σπάνια είδη**, παρουσιάζονται φυτά που απαντώνται στην Κρήτη και σπανίζουν λόγω περιορισμένης γεωγραφικής εξάπλωσης: αφορούν ενδημικά φυτά στην Κρήτη (και πιο λίγες περιπτώσεις ενδημικά στην περιοχή Κρήτης-Καρπάθου ή στην περιοχή Νοτίου Αιγαίου, κ.α.), σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες αναφορές (3, 4). Ωστόσο, παρά τη σπανιότητά τους, μέχρι σήμερα δεν έχουν κριθεί απειλούμενα και ούτε προβλέπεται η προστασία τους μέσα από κάποια νομοθετική διάταξη ή διεθνή σύμβαση.

Στο «Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης», πέρα από φωτογραφίες αποξηραμένων δειγμάτων του Μουσείου του ΜΑΙΧ, μπορείτε να δείτε και άλλες φωτογραφίες των φυτών, χάρτες κατανομής τους στην Κρήτη, πληροφορίες σχετικά με τη βοτανική τους ταξινόμηση, το βιότοπό τους, την περίοδο άνθησης, το καθεστώς διατήρησης και προστασίας τους, το κοινό τους όνομα (αν υπάρχει), πιθανές χρήσεις, κ.α.

Στόχος της προβολής αυτού του υλικού είναι να συμβάλει στη γενικότερη ανάδειξη των ιδιαιτεροτήτων της περιοχής της Κρήτης, στην ευαισθητοποίηση του κοινού για την προστασία της βιοποικιλότητας και του περιβάλλοντος, στη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αποτελέσματα της

“Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης” – ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΜΑΙΧ), 2008
Ε.Π. “Κοινωνία της Πληροφορίας”, Μέτρο 2.4

επιστημονικής έρευνας που είναι χρήσιμα σε δραστηριότητες περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, στην οικο-τουριστική προβολή του νησιού, σε μελέτες χωροταξικού σχεδιασμού, περιβαλλοντικών επιπτώσεων, διαχείρισης περιβάλλοντος, κ.α.

Η υλοποίηση του έργου «Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης» έγινε στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» (Μέτρο 2.4, Υποκατηγορία Πράξεων 1.2), που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Σύνθεση-επιμέλεια κειμένων, σχεδιασμός, επίβλεψη, υλοποίηση έργου:

Επιστημονική ομάδα Μονάδας Διατήρησης Μεσογειακών Φυτών ΜΑΙΧ

Γώτσιου Παναγιώτα, Βιολόγος MSc

Φουρναράκη Χριστίνα, Βιολόγος MSc

Γαλάνη Πολυξένη, Βιολόγος

Ρεμούνδου Ηλέκτρα, Τεχνολόγος Γεωπόνος

Μαρκάκη Ελένη, Τεχνολόγος Γεωπόνος

Ψηφιακή Φωτογράφιση δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου & Σπόρων των Φυτών

Έφη Τσακρακλίδου (www.ephietsakraklidou.com/)

[με τη συνδρομή της Ευαγγελίας Βουτσάκη (www.evavoutsaki.com/)]

Λοιπές δημοσιευόμενες φωτογραφίες (όπου δεν αναφέρεται όνομα φωτογράφου) από το αρχείο της Μονάδας Διατήρησης Μεσογειακών Φυτών ΜΑΙΧ

Τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας όλων των φωτογραφιών που προβάλλονται στο «Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης» ανήκουν στο ΜΑΙΧ και προστατεύονται από το Ν.2121/93.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

(1) Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (εκδ.) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Εκδόσεις.: Κ.Μιχαλάς Α.Ε. Αθήνα. 528σελ. (στα αγγλικά)

(2) Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα . Πρόγραμμα ARCHI-MED Προστασία των κινδυνευόντων ενδημικών ειδών στη Νότια και Ανατολική Μεσόγειο , Δράση 2.1. Περιφέρεια Κρήτης Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης, 367 σελ.

(3) Turland & Chilton, 2008. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2008. Τελευταία επικαιροποίηση: 16 Αυγούστου 2008

(<http://www.marengowalks.com/fcs.html> όπως στις 11/11/2008) (στα αγγλικά)

(4) Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2008. Chloris - Βάση δεδομένων των ενδημικών, υπο-ενδημικών, σπάνιων, απειλούμενων και προστατευόμενων ειδών της Ελληνικής χλωρίδας. Έκδοση της 25/08/2008.

Προστατευόμενα είδη

Οικογένεια *Boraginaceae*

***Alkanna sieberi* DC.**

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: πετρώδη δάση με πεύκα (*Pinus brutia*), αραιά ασβεστολιθικά φρύγανα, αμμοθίνες, εγκαταλελειμμένες καλλιεργούμενες περιοχές (υψ. 0- 300 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές φυτό αδρότριχο, αδενώδες, διακλαδιζόμενο από τη βάση. Βλαστοί 10-30 cm. Φύλλα βάσης επιμήκη-γραμμοειδή, τα ανώτερα λογχοειδή, προμήκη, επιφυή. Ταξιανθία βοτρυοειδής. Στεφάνη κιτρινωπή που αργότερα γίνεται κυανή, διπλάσια του κάλυκα. Κάρυα c. 2 mm

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Απρίλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ.67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 3854, 7717

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin, B. and Iatrou, A. G. 1995. *Connaissance et conservation de la flore de l'île de Crète*. *Ecologia Mediterranea* XXI (1/2): 173-184.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 3 p. 322. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: *Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.*- *Österr.Bot.Z.*84:161-197

Zaffran J. 1990. *Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crète*. Publications de l'Universite de Provence “

Καββάδας, Δ., 1956-1964 *Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν*. Τόμοι Ι–ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού 1



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Liliaceae

Allium circinnatum Sieber subsp. circinnatum

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: φρύγανα, κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα, σχισμές βράχων και κοιλάτητες εδάφους (υψ. 50-250 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό πολυτές, νανώδες, βολβώδες, συνήθως με έντονη μυρωδιά σκόρδου ή κρεμμυδιού. Βολβοί 0,7 cm διαμέτρου, ωοειδείς. Βλαστός τριχωτός, μέχρι 18 cm. Φύλλα γυριστά ή σπειροειδή ιδιαίτερα στην κορυφή, μέχρι 10 σπείρες, καλυμμένα με μακριές τρίχες. Σκιάδιο ορθότροπο με 2-5 άνθη. Άνθη μικρά, λευκά, με ρόδινη μεσαία νεύρωση. Ανθήρες κίτρινοι. Κάψα 3 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Απρίλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 4109

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Chilton. L. & Turland, N. 1997. Flora of Crete a supplement. Marengo publications Ferns_FEB 1976. A land called Crete. Quart. Bull. Alp. Gard. Soc. 44(3): 233 - 244

Greuter, W., Matthas, U. and Risse, H. 1985. Additions to the flora of Crete, 1973-1983 (1984) -III. Willdenowia 15: 23 -60.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'etude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Universite de Neuchatel pp.194

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 5 p. 57. Cambridge University Press.

Tzanoudakis, D. & Iatrou, G. 1982. Κυτταρογεωγραφική μελέτη του *Allium circinnatum* Sieber [A cytogeographical study of *Allium circinnatum* Sieber]. Bot. Chronika 2:152-158. (in greek)

Tzanoudakis, D. 1983. Karyotypes of ten taxa of *Allium* section *Scorodon* from Greece. Caryologia, Vol 36, n.3, 259-284.

Tzanoudakis, D. 1983. New taxa of *Allium* from Greece. Candollea 38: 317- 323.

Tzanoudakis, D., & Vosa, G.C. 1988. The cytogeographical distribution pattern of *Allium* (Alliaceae) in the Greek Peninsula and Islands. Pl. Syst. Evol. 159, 193-215

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.- Österr.Bot.Z.84:161-197

“Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης” – ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΜΑΙΧ), 2008
Ε.Π. “Κοινωνία της Πληροφορίας”, Μέτρο 2.4
Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος,
Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη
διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.).
Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



LOCALITY: Chania, Akrotiri, Strogilo Kefali
HABITAT: Open stony places among phrygana



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 4109

NAME: *Allium circinatum* Sieber
subsp. *circinatum*

DATE: 24.3.97

ALTITUDE: c.50m

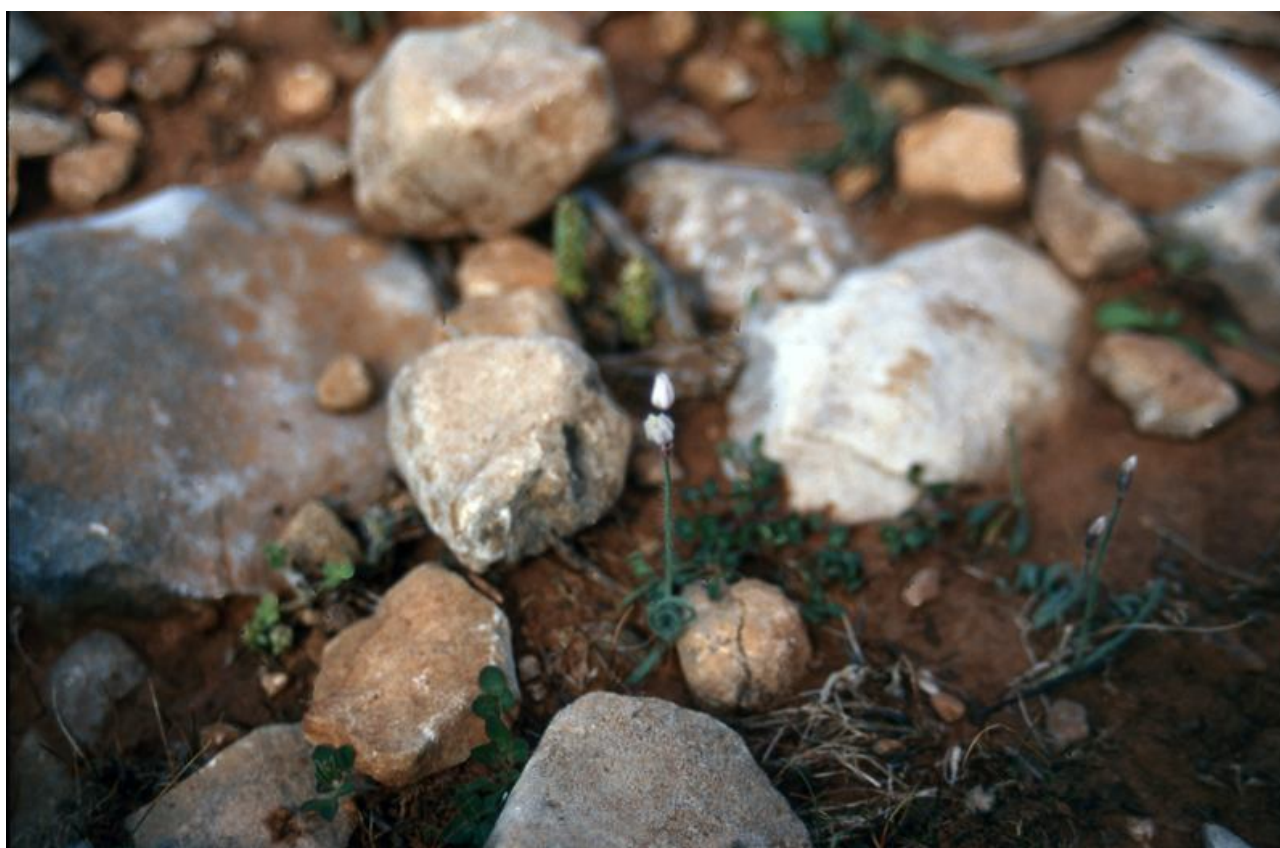
NOTES: Endemic

COLL: Fourn Christ., Kar. N.

DET: Fournaraki, Chris.



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Liliaceae*

Allium guttatum Steven subsp. dilatatum (Zahar.) Mathew

Συνώνυμο: *Allium dilatatum* Zahar.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Κεντρ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Δάση με πεύκα (*Pinus brutia*), κρημνοί σε ασβεστόχο πέτρωμα και βραχώδεις θέσεις (υψ. 0-800 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό πολυτές, βολβώδες, συνήθως με έντονη μυρωδιά σκόρδου ή κρεμμυδιού. Βολβοί 1-2 cm διάμετρο, ωοειδείς. Φύλλα νηματόμορφα-σωληνοειδή. Σκιάδιο ωοειδές ή ημισφαιρικό, με πολλά άνθη. Άνθη μικρά, λευκά με μεσαία νεύρωση πράσινη. Στήμονες προεξέχοντες και ανθήρες κίτρινοι ή σκούροι κόκκινοι. Κάψα περίπου 3 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούλιος-Οκτώβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 381

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W., Matthias, U. and Risse, H. 1985. Additions to the flora of Crete, 1973-1983 (1984) -III. *Willdenowia* 15: 23 -60.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Stearn, W.T. 1978. European species of *Allium* and allied genera of Alliaceae: a synonymic enumeration. *Ann.Mus.Goulandris* 4: 83-198

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol.5 p.67. Cambridge University Press.

Tzanoudakis, D., & Vosa, G.C. 1988. The cytogeographical distribution pattern of *Allium* (Alliaceae) in the Greek Peninsula and Islands. *Pl. Syst. Evol.* 159, 193-215

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια *Cruciferae (Brassicaceae)*

Allyssum fragillimum (Bald.) Rech.f.

Συνώνυμο: *Allyssum nebrodense* Tineo var. *fragillimum* (Bald.) Halacsy

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. Κρήτη Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης Οικότοπος: Λιθώνες, πετρώδεις και χαλικώδεις θέσεις, χαλάσματα, σχισμές βράχων σε ασβεστόλιθους (υψ. 1800-2400 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολύ μικρό, πολυετές θαμνώδες φυτό με πολλούς κοντούς, λεπτεπίλεπτους μη ανθοφόρους βλαστούς, με πολλά φύλλα στην κορυφή. Οι ανθοφόροι βλαστοί έχουν μήκος 1-3 cm και στο πάνω μέρος πυκνά φολιδωτά φύλλα. Τα φύλλα βάσης είναι λογχοειδή – σπαθιδοειδή έως στρογγυλά–σπαθιδοειδή, σχεδόν μυτερά, 2-3 x 0.8-1.8 mm. Η ταξιανθία είναι απλή, πυκνή, μέχρι 10 άνθη και το πλάτος της δεν ξεπερνά το 1 cm Άνθη μικρά με 4 κίτρινα λεία πέταλα. Το κεράτιο 3,5-5 x 2-2,5 mm, ελλειπτικό, καλύπτεται με αστεροειδείς τρίχες.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995)

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ.67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5033, 1955

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. *The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece*. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Rechinger K.H. 1943. *Neue Beiträge zur Flora von Kreta*. Acad. Wiss. Wien. Math.-Naturwiss. Kl. Denkschr. 105:1-184.

Strid A., 1989. *Mountain Flora of Greece Vol. 1* Athenaeum Press Ltd.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea Vol 1*. p.304. Cambridge University Press.

Zaffran J. 1990. *Contributions a la flore et la vegetation de la Crete*. Publications de l' Universite de Provence

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. *Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης*

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού – Φωτογραφία Εφη Τσακρακλίδου



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια Cruciferae (Brassicaceae)

Alyssum sphaeoticum Boiss. & Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Κεντρ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: σχισμές ασβεστολιθικών βράχων, μπάζα και κινούμενοι ασβεστολιθικοί λιθώνες (υψ. 1700-2400 m)

Σύντομη περιγραφή: Ασημόχρωμο ή γκριζο, μικρό, πολυετές φυτό με ακανόνιστα διακλαδισμένους, εύκαμπτους υπόγειους βλαστούς. Οι ανθοφόροι βλαστοί είναι όρθιοι 5-10 cm. Τα φύλλα βάσης είναι ελλειψοειδή προς ωοειδή-σπαθιοειδή, γκριζοπράσινα με αστεροειδείς τρίχες. Τα ανώτερα είναι γραμμοειδή ή επιμήκη, φολιδωτά και εφαρμοζόμενα στο βλαστό. Ο βότρυς είναι κοντός, τα άνθη έχουν 4 σέπαλα και 4 κίτρινα πέταλα. Το κεράτιο μήκους 5-7 mm, αντικαρδιοειδές προς αντρωοειδές ή στρογγυλό, ακρόκοιλο, καλύπτεται με αστεροειδείς τρίχες. Σπέρματα 2,5-3 mm, με πτερύγιο που φτάνει τα 0,5 mm σε πλάτος.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος (-Ιούλιος)

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώσ προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ.67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5051, 1150, 1107

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1 Athenaeum Press Ltd.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 1. p.302. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Boraginaceae*

Anchusa caespitosa Lam.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη (Λευκά Όρη)

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικοί βραχώδεις λόφοι, κοιλότητες εδάφους ανάμεσα σε βράχους, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 1200-2200 m)

Σύντομη περιγραφή: Νανώδεις, πολυετές, αδρότριχο, φυτό. Φύλλα πολλά όλα στη βάση, γραμμοειδή, στρογγυλεμένα στο άκρο, σε ρόδακα. Ταξιανθία κυματοειδής συνήθως χωρίς μίσχο, πυκνή με 3-5 άνθη. Στεφάνη κυλινδρική με μπλε άνθη. Κάρυα περίπου 2 x 3,5 mm, πλαγίως ωσειδή.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5252, 1116

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. (1995). Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. *Phytocoenologia* 25 (3): 317-361

Bergmeier, E. (1998). Are Cretan endemics threatened by grazing? In V.P.

Davis, P. H. 1953. Notes on the Summer Flora of the Aegean. *Notes Roy.Bot.Gard.Edinburgh* 21, p.101-142

Hunt, F. 1984. *Anchusa caespitosa*. *Rock Garden* 18(4):399-400.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Papanastasis & D. Peter, “Ecological basis of livestock grazing in the Mediterranean ecosystems”. *Proceedings of the International workshop held in Thessaloniki 23-25 October 1997*.

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. *The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece*. World Wide Fund for Nature. Publish: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Strid, A., and Tan, K. 1991. *Mountain flora of Greece*. Vol. 2. Edinburgh.

Turland, N.J. 1991b. Hardy Alpine garden plants from Crete. *Rock Garden*. 22(3): 303-317.

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. *FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007* (electronic edition-last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. (eds.) Flora Europaea Vol. 3. p.107. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 1116
NAME: *Anchusa cespitosa* Lam.

LOCALITY: Chania, Kallergi

DATE: 03.06.1992

ALTITUDE: c.1500m

NOTES: Endemic
COLL: Fourn. Chr., Lymb. P.

1cm

DET:



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού – Φωτογραφία Έφη Τσακρακλίδου



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια Liliaceae

Androcymbium rechingeri Greuter

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης Οικότοπος: Αμμώδεις κοιλότητες εδάφους ανάμεσα σε φρύγανα, αμμώδεις ακτές (υψ. 0-25 m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρό, βολβώδες πολυετές φυτό, με βλαστό ύψους 2- 7(-10) cm. Φύλλα μήκους 20-150 mm, γραμμοειδή έως λογχοειδή, επίπεδα ή ελαφρώς πτυχωτά, λεία, ανοικτά, μερικές φορές γυριστά προς τα έξω. Άνθη συχνά περισσότερα από 4, λευκά, συνήθως με επιμήκεις μωβ λεπτές ρίγες, με μικρό ποδίσκο. Πέταλα μήκους 20-25 mm, το έλασμα σχεδόν διπλάσιο σε μήκος από τον όνυχα, οξύληκτο. Καρπός κάψα μήκους 6-8 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Δεκέμβριος-Φεβρουάριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Κινδυνεύον (E) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995)

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981, Συνθήκη της Βέρνης, Ευρ.Οδηγία 1992/43 (Παραρτ.ΙΙ*/ΙV)

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7455, 7454, 7466, 3723, 2007, 1727

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter W. 1967. Contributiones floristicae austro-aegaeae 10-12. Candollea 22:233-253.

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition- last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. (eds.) Flora Europaea Vol. 5. p. 21. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb. no: 7455
NAME: *Androcymbium rechingeri* Greuter

LOCALITY: Chania, Imeri Gramvousa
HABITAT: Phrygana, sandy soil pockets among rocks.

DATE: 11/1/2005 ALTITUDE: s.l.
NOTES: Endemic
COLL: Fourn., Chr., Rem., Il.,
DET: Fournaraki, Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Compositae* (*Asteraceae*)

Anthemis abrotanifolia (Willd.) Guss.

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ. & Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικοί βράχοι και λιθώνες, ανοιχτά βραχώδη εδάφη, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 500-2300 m)

Σύντομη περιγραφή: Νανώδης, χλοάζον, πολυετής θάμνος, με απλό βλαστό 3-15 cm. Φύλλα προμήκη, πτεροσχιδή ή δις πτεροσχιδή, στικτά με αδένες, τριχωτά. Λοβοί γραμμοειδείς ή προμήκεις-αντωειδείς, ακιδωτοί στην άκρη. Κεφάλιο συνήθως δισκοειδές. Σωληνοειδή ανθίδια πορφυρά. Γλωσσοειδή ανθίδια μικρά, λευκά, συχνά δεν υπάρχουν.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7661, 7426

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Franzén, R. 1986. *Anthemis cretica* (Asteraceae) and related species in Greece (Materials for the Mountain Flora of Greece, 29). *Willdenowia* 16: 35-45.

Greuter, W., Matthas, U. and Risse, H. 1984b. Additions to the flora of Crete, 1973-1983 (1984) -II. *Willdenowia* 14: 269-297.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol.4. p.150. Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 7426
NAME: *Anthemis abrotanifolia* (Willd.) Guss.

LOCALITY: Iraklio, Dikti, Psari madara
HABITAT: Stony ground, alpine phrygana

DATE: 24/5/2004 ALTITUDE: 1850m
NOTES: Endemic
COLL: Fourn., Chr., Vasil, D. Strid, A. Tan, K.
DET: Strid, A.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Compositae* (*Asteraceae*)

Anthemis glaberrima (Rech.f.) Greuter

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. Κρήτη (νησίδες Ήμερη & Άγρια Γραμβούσα)

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: παραθαλάσσιοι βράχοι

Σύντομη περιγραφή: Μονοετές, λείο ή αραιά τριχωτό φυτό με βλαστούς μήκους 2-30 cm, εύκαμπτους. Φύλλα πτεροειδώς βαθυσχιδή έως τρισχιδή ή ακέραια, λίγο έως πολύ έμμισχα, σαρκώδη. Κεφάλιο με διάμετρο μέχρι 10 mm. Περίβλημα με πιεσμένες τρίχες, βράκτια αμβλεία, τα εξωτερικά ωσειδή ως επιμήκη, τα εσωτερικά πλατειά ελλειπτικά με πλατύ διάφανο περιθώριο. Γλωσσοειδή ανθίδια περίπου 2 mm, ρόδινα. Ανθοδόχη ελαφρώς κωνική, οξεία, με λέπια λογχοειδή-σφηνοειδή προς στενά γραμμοειδή, οξύληκτα, υαλώδη. Αχαίνια 1-1,25 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Κινδυνεύον (Ε) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλουμένων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Κινδυνεύον (Ε) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ.67/1981, Συνθήκη της Βέρνης, Ευρ.Οδηγία 1992/43 (Παραρτ.ΙΙ*/ΙV)

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 8102, 5807, 3025

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter W. 1968. *Contributio floristica austro-aegaea* 13. *Candollea* 23:143-150.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. *The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece*. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p

Stork A.L. 1972. *Studies in the Aegean flora*. XX. *Biosystematics of the Malcolmia maritima complex*. *Opera Bot.* 33:1-118+1 map.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 4. p. 159. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. *Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης*

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Chania, Ag. Gramvousa

HABITAT: Maritime rocks, Salt marches

1 cm

Herb.no: 5807

NAME: *Anthemis glaberrima* (Rech. f.) Greuter

DATE: 11/5/2000

ALTITUDE: sl

NOTES: Endemic- Endangered

COLL: Fourm. Chr. Wolf, W. Bot. D.

DET: Fourmaraki Chr.



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Βιότοπος



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια *Araceae*

Arum purpureospathum P.C.Boyce

Γεωγραφική κατανομή: ΝΔ Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης (μία αναφορά από την Κάρπαθο χρειάζεται να επιβεβαιωθεί)

Οικότοπος: Σκιερές κοιλάτες μεταξύ ασβεστολιθικών ογκόλιθων, κάτω από θάμνους σε φρύγανα, βάσεις κρημνών, βοσκόμενα λειβάδια, παραθαλάσσιες άμμοι, σε χαλάσματα και τοίχους. (υψ. 0-800 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές ποώδες φυτό με κόνδυλο. Φύλλα 3-7, τοξοειδή-λογχοειδή, κορυφή οξεία προς στρογγυλή, πράσινα, σιλπνά. Η ταξιανθία (σπάδικας) είναι κλεισμένη μέσα σε ένα μεγάλο βράκτιο, τη σπάθη 23-30 cm, στο εξωτερικό πρασινωπή με πορφυρές ρίγες και στίγματα πάνω, ενώ το εσωτερικό της είναι βαθυπόρφυρο. Σπάδικας 1/3-1/2 το μήκος της σπάθης, έμμισχος, αμβλύς, σκούρος πορφυρός. Καρποί 6-11 mm σε μήκος, 5- 6 μμ σε πλάτος, πορτοκαλι-κόκκινοι στην ωρίμανση. Σπέρματα στρογγυλά, χρώματος καστανού.

Περίοδος ανθοφορίας: Φεβρουάριος-Απρίλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Συνθήκη της Βέρνης Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5708

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Boyce, P.C. 1993. The Genus Arum- 196p Kew Magazine Monograph, London, H.M.S.O.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 5708

NAME: *Arum purpureospathum* P.C. Boyce

DATE: 8/3/2000

ALTITUDE: c.350m



LOCALITY: Chania, Sphakia, Ag. Ioannis to Ag. Pavlos
HABITAT: Among rocks, *Pinus brutia* forest

NOTES: Endemic - Vulnerable

COLL: Fourn, Chr., Tzatz. N., Mark. E.

DET: Fournaraki, Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Rubiaceae*

***Asperula idaea* Halácsy**

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί και βραχώδη λόφοι, λιθώνες, επίπεδες αργιλώδεις εκτάσεις, συχνά φυτρώνουν μέσα από αγκαθωτούς θάμνους (υψ. 1200-2300 m)

Σύντομη περιγραφή: Νανώδης θάμνος, με βλαστούς πράσινους ή γλαυκοπράσινους, τριχωτούς ή σχεδόν λείους, 3-15 cm. Φύλλα στενά αντιλογχοειδή-γραμμοειδή, με τη μεσαία νεύρωση να αποτελεί περισσότερο από τα $\frac{3}{4}$ του πλάτους του φύλλου. Ταξιανθία συμπαγής, σπάνια ελαφρώς επιμηκυσμένη, διακλαδιζόμενη σε (1-)2-3(-4) ομάδες άνθων Βράκτια σχεδόν επιφυή. Στεφάνη 3x2,5 mm ρόδινη με πυκνές, μικρές τρίχες εξωτερικά, μερικές φορές σχεδόν λεία. Καρποί 1-1,5 mm με πυκνές, μικρές τρίχες.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6124, 5040, 5705, 1436, 1200

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. Phytocoenologia 25 (3): 317-361.

Davis, P. H. 1953. Notes on the Summer Flora of the Aegean. Notes Roy.Bot.Gard.Edinburgh 21, p.101-142.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotoxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol.4 p. 7. Cambridge University Press.

Zaffran J. 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

“Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης” – ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΜΑΙΧ), 2008
Ε.Π. “Κοινωνία της Πληροφορίας”, Μέτρο 2.4

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Rubiaceae

***Asperula taygetea* Boiss.& Heldr.**

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη, Κύθηρα, Αντικύθηρα, Πελοπόννησος

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: Κρημνοί και βραχώδη μέρη (υψ. 150-250 m)

Σύντομη περιγραφή: Θάμνος με ύψος μέχρι 40 cm και βλαστούς που καλύπτονται με βελούδινο τρίχωμα. Φύλλα σχεδόν στρογγυλεμένα στο άκρο, με βελούδινη υφή. Στεφάνη λευκωπή με πυκνές τρίχες εξωτερικά.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 3414

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p.11. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια Rubiaceae

***Asperula tournefortii* Sieber ex Spreng.**

Γεωγραφική κατανομή: ευρύτερη περιοχή Κρήτης και Νησιά Αν.Αιγαίου (Χάλκη, Ρόδος)

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα (υψ. 50-800 m)

Σύντομη περιγραφή: Θάμνος γλαυκοπράσινος με βλαστούς που φτάνουν μέχρι 30 cm ύψος, άκαμπτοι, ανθεκτικοί, λίγο έως πολύ ξυλώδεις στη βάση. Μεσογονάτια διαστήματα σχεδόν ίδιου μήκους με τα φύλλα. Φύλλα σε σπονδύλους των 6 (-7), αντρωειδή, στρογγυλεμμένα, παχειά, δερματώδη. Νεύρωση ελάχιστα προεξέχουσα. Ταξιανθία πυραμιδοειδής, συνήθως πυκνή, με πολλά άνθη, σχεδόν άμισχα. Βράκτια σχεδόν ίσου μήκους με τους καρπούς, λογχοειδή, τριχωτά, μη επιφυή στη βάση. Στεφάνη 3-5 mm, χοανοειδή, ωχροκίτρινη, συνήθως με μακριές τρίχες. Καρπός 1,5-2 mm χνουδωτός.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5922, 433, 409, 984, 1859

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol.4. p.13. Cambridge University Press.

Zaffran J. 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Leguminosae (Fabaceae)*

Astragalus idaeus Bunge

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ.& Ανατ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης Οικότοπος: πετρώδη εδάφη (υψ. 1800-1900 m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρό, πολυετές μαξιλαρόμορφο φυτό, με ξυλώδη, διακλαδιζόμενο βλαστό. Φύλλα πτεροειδή έως 3 cm, φυλλάρια 6-12 ζεύγη, επιμήκη-ελλειψοειδή, με πυκνές, μακριές, μεταξένιες τρίχες, σχεδόν οριζόντια κολλημένες και στις δύο επιφάνειες. Μίσχοι μικρότεροι ή ίσοι με τα φύλλα. Βοτρυοειδής ταξιανθία, σφαιρική. Κάλυκας περίπου 7 mm, με τρίχες, τα δόντια περίπου ½ του μήκους του σωλήνα. Στεφάνη κίτρινη με τον πέτασο περίπου 15 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Πιθανά εξαφανισμένο (?Ex) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Εξαφανισμένο ή κινδυνεύον (Ex/E) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7421

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1 Athenaeum Press Ltd. Turland, N.J. 1992b. Studies on the Cretan flora 1. Floristic notes. Bull. Br. Mus. nat. Hist. (Bot.) 22(2): 159-164.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol.2. p. 121. Cambridge University Press. Vassiliades, D., 2004. *Astragalus idaeus* (Fabaceae) rediscovered in Crete. Bot. Chron. 16: 13-17.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 7421

NAME: *Astragalus idaeus* Bunge

DATE: 24/5/2004

ALTITUDE: 1850m

NOTES: Endemic

COLL: Fourn., Chr., Vasil, D. Strid, A. Tan, K.

DET: Vassiliadis, D.

LOCALITY: Iraklio, Dikti, Psari madara

HABITAT: Rocky ground, alpine phrygana



1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Οικογένεια *Leguminosae (Fabaceae)*

Astragalus nummularius Lam.

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Βραχώδες ασβεστολιθικό έδαφος, γυμνά σημεία σε θαμνώδεις εκτάσεις (υψ. 1100-2148 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής, τριχωτή πόα. Φύλλα 5-10 cm, φυλλάρια ωσειδή ή σχεδόν στρογγυλά, χνουδωτά και στις δύο επιφάνειες. Βότρες σχεδόν επιφυείς με κίτρινα άνθη. Κάλυκας 9-10(-13) mm, με δόντια 1/3-1/2 του μήκους του σωλήνα. Πέτασος 15-22 mm, λείος, τρόπιδα 7-15 mm. Χέδρωπας 12-20 mm, επιμήκης – ωσειδής, αραιά τριχωτός.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7435, 7658

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Chilton, L. & Turland, N. 1997. Flora of Crete a supplement. Marengo publications

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2. p. 116. Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Βιότοπος



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Liliaceae
Bellevalia brevipedicellata Turritt

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Σχισμές βράχων, φρύγανα σε ανοικτές βραχώδεις λοφοπλαγιές (υψ: 0-750 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές ποώδες φυτό με βολβό. Έχει 2-3 φύλλα, λεία πράσινα, συχνά με κοκκινωπή χροιά προς τη βάση. Ταξιανθίες 1-3, η καθεμία ένας έμμισχος βότρυς, με 9-30 άνθη, στενά κυλινδρικά. Βράκτια λίγο πολύ λογχοειδή, μεμβρανώδη, ρόδινα. Κάθε άνθος έχει 6 λευκά πέταλα (τέπαλα) ενωμένα, με δόντια στην άκρη, ρόδινα με πράσινη γραμμή. Περιάνθιο γίνεται καφέ μετά τη γονιμοποίηση. Στο κέντρο του άνθους οι στήμονες είναι σκουροπόφυροι με μπλε γύρη.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιανουάριος-Μάρτιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995)

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ.67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 3858, 4202, 4939, 7487

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier E., Jahn R., Jagel A. 1997. Flora and vegetation of Gavdos (Greece), the southernmost European island. I. Vascular flora and chorological relations. *Candollea* 52:305-358.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. *The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece*. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 5. p. 45. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Araceae

Biarum davisii* Turrill subsp. *davisii

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: σε ανοιχτά ασβεστολιθικά φρύγανα, γυμνό πετρώδες έδαφος, κοιλότητες εδάφους μέσα και ανάμεσα σε βράχους (υψ. 50-1400 m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρό κονδυλώδες φυτό ύψους. Κόνδυλος λίγο εως πολύ ημισφαιρικός, διαμέτρου 2-3 cm. Φύλλα 3-8, έμμισχα, έλασμα ωοειδές προς αντωοειδές-ελλειψοειδές, με βάση σφηνοειδή. Σπάθη στενή, ελλειψοειδής, 2-3 cm χρώματος ανοιχτό κιτρινο-πράσινο ή λευκό συχνά στικτή με καστανοπόρφυρες αποχρώσεις. Το κατώτερο τμήμα σωληνοειδές, το πάνω μέρος σχηματίζει ένα τριγωνικό, με αιχμηρή απόληξη και κυρτό άκρο μποροστά έλασμα. Σπάδικας πολύ λεπτός, λίγο κοντύτερος από την σπάθη.

Περίοδος ανθοφορίας: Σεπτέμβριος-Νοέμβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ.67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5086

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. Phytocoenologia 25 (3): 317-361

Greuter, W. 1973. Additions to the flora of Crete, 1938-1972. Ann.Musei Goulandris 1: 15-83

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.]

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol.5. p.271. Cambridge University Press.

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Bolanthus creutzburgii Greuter

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Κεντρ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστούχες χαράδρες σε βράχους και απότομες πλαγιές (υψ. 1700-2000 m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρό πολυετές τριχωτό φυτό, ξυλώδες στη βάση. Βλαστοί μήκους 1,5–6 cm ανερχόμενοι ή όρθιοι. Φύλλα λογχοειδή-σπαθιοειδή. Άνθη μικρά, με μικρό ποδίσκο ή χωρίς ποδίσκο, σε ομάδες 2 έως 10 στην κορυφή των βλαστών. Κάλυκας 2,5-3,5 mm. Τα πέταλα λίγο μεγαλύτερα από τον κάλυκα, στενά λογχοειδή-σπαθιοειδή, πορφυρίζοντα.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6084, 5278, 322

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W. 1965. Beitrage zur Flora der Sudagais 1-7. Candollea 20: 167- 218.

Greuter, W. 1973. Additions to the flora of Crete, 1938-1972. Ann.Musei Goulandris 1: 15-83

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Universite de Neuchatel pp.194

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1 Athenaeum Press Ltd.

Zaffran J. 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la CretePublications de l'Universite de Provence.

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Chania, Lefka Ori, Ammoutsera to
Roussies

1 cm

Herb. no: 322

NAME: *Bolanthus creutzburgii* Greuter

DATE: 21.08.1991

ALTITUDE: 1800-2100m

NOTES: Endemic

COLL: Iatr. Gr., Fourn. Chr., Lymb. P., Sk. M.

DET:



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Βιότοπος



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Umbelliferae* (*Apiaceae*)

Bupleurum kakiskalae Greuter

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη (Λευκά Όρη)

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ΝΑ κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα (υψ. 1450-1750 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές φυτό, ζει έως και 12 έτη και τον περισσότερο χρόνο της ζωής του παράγει μόνο φύλλα. Τα άγωνα άτομα αποτελούνται από έναν ανθεκτικό, μη διακλαδιζόμενο βλαστό πάχους 1 cm ή παραπάνω και περίπου 12 cm μήκους, με έναν ρόδακα με 15-30 πεπλατυσμένα φύλλα μήκους έως 25 cm. Οι γόνιμοι βλαστοί φτάνουν μέχρι 1 m ύψος, σχηματιζόμενοι από τον ρόδακα των προηγούμενων χρόνων, φέροντες μια χαλαρή, ελεύθερα διακλαδιζόμενη φόβη σκιαδίων με 4-6 ακτίνες η καθεμιά. Τα άνθη του είναι μικρά και κίτρινα δίνοντας καρπούς μια φορά μόνο στο τέλος της ζωής του.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούλιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Κινδυνεύον (Ε) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Κινδυνεύον (Ε) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981, Συνθήκη της Βέρνης, Ευρ.Οδηγία 1992/43 (Παραρτ.ΙΙ*/ΙV)

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 8088, 6176, 6144, 5450, 4820, 4832

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο “Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Callitrichaceae*

Callitriche pulchra Schotsman

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη (Γαύδος), Λιβύη

Ενδημισμός:

Οικότοπος: μικρές καρστικές κοιλάτητες σε βράχους, που εποχιακά γεμίζουν με νερό βροχής, βάθους 25-55 mm (υψ. 100-300 m)

Σύντομη περιγραφή: Λείο, πολυετές, υδρόβιο φυτό με λεπτούς βλαστούς. Φύλλα αντίθετα, απλά, σχεδόν γραμμικά, ελαφρώς πεπλατυσμένα στη βάση. Άνθη μικρά, μασχαλιαία, μονήρη, μονογενή, χωρίς περιάνθιο. Καρπός 1.5-1.8 x 2-2.2 mm, με 4 μερικάρπια, νεφροειδή με πλατύ πτερύγιο.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Κινδυνεύον (Ε) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλουμένων Φυτών της Ελλάδας (1995)

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7507

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 2001 Seasonal pools in the vegetation of Gavdos (Greece) - in situ conservation required. *Bocconeia* 13: 511-516

Bergmeier, E., Jahn, R. and Jagel, A. 1997. Flora and vegetation of Gavdos (Greece), the southernmost European island. I. Vascular flora and chorological relations. *Candollea* 52: 305-358.

Cook, C.D.K. 1983. Aquatic plants endemic to Europe and the Mediterranean. *Bot. Jb.* 103: 539-582.

Greuter, W. 1973. Additions to the flora of Crete, 1938-1972. *Ann.Musei Goulandris* 1: 15-83

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. *The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece*. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Schotsman, H.D. 1967. *Les Callitriches. Espèces de France et taxa nouveaux d'Europe*. 152 pp., Paris: P. Lechevalier.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol.3. p.124. Cambridge University Press.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Βιότοπος



Καρποί – Σπέρματα

Oικογένεια Campanulaceae

Campanula aizoides Zaffran ex Greuter

Συνώνυμο: *Campanula aizoon* subsp. *aizoides* Fed.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη, Β.Πελοπόννησος

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: ασβεστολιθικές απότομες πλαγιές και χαράδρες βράχων (υψ. 1800-2300 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό διετές ή μονοκαρπικό πολυετές, λείο φυτό. Βλαστός, ισχυρός μήκους 10-40(-60) cm, με πολλές άκαμπτες, όρθιες διακλαδώσεις. Φύλλα βάσης σε ροζέτα, σπαθιδοειδή. Φύλλα βλαστού μικρότερα, τα ανώτερα επιφυή, τριγωνικά. Ταξιανθία άκαμπτη πυραμιδοειδής φόβη ή στάχυς, με πολλά κωδωνοειδή-σωληνοειδή άνθη, με στεφάνη γαλάζια, μήκους 10-20 mm. Δόντια κάλυκα τριγωνικά. Κάψες σχεδόν σφαιρικές ανοίγουν με τρύπες στα πλάγια ή στο ανώτερο μέρος.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Απειλούμενο αλλά απροσδιόριστης κατηγορίας (I) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6080

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol.4. p.79. Cambridge University Press.

Zaffran J.1990. Contributions a la flore et la vegetation de la Crete. Publications de l' Universite de Provence.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

“Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης” – ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΜΑΙΧ), 2008
Ε.Π. “Κοινωνία της Πληροφορίας”, Μέτρο 2.4
Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Oικογένεια Campanulaceae

Campanula cretica (A.DC.) D.Dietr.

Συνώνυμο: *Symphyanthra cretica* A.DC. subsp. *cretica*

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: σκιερές απότομες πλαγιές και βραχώδη πρανή (υψ. 50-1700m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό λείο, πολυετές. Τα κατώτερα φύλλα έμμισχα, με έλασμα καρδιοειδές ή νεφροειδές, οδοντωτό, τα ανώτερα επιφυή. Άνθη γαλάζια, ή λευκά, κωδωνοειδή σε αραιή βοτρυοειδή ταξιανθία. Λοβοί του κάλυκα περίπου 15 mm, γραμμοειδείς-λογχοειδείς.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούλιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 1429, 6023, 383, 7861

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Davis, P. H. 1953. Notes on the Summer Flora of the Aegean. Notes Roy.Bot.Gard.Edinburgh 21, p.101-142.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotoxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Tutin, T. G. et al. (eds.) Flora Europaea Vol. 4. p. 93 (as *Symphyanthra cretica* subsp. *cretica*). Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



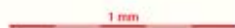
Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Oικογένεια Campanulaceae

Campanula hierapetrae Rech.f.

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: χαράδρες ασβεστολιθικών βράχων (υψ. 1000-1450m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό μικρό, βελουδένιο, πολυετές. Βλαστοί περίπου 5- 10 cm ανερχόμενοι ή απλωτοί, λεπτοί, τριχόμορφοι. Φύλλα βάσης 8-10 mm ωοειδή, σπατουλοειδή, με μίσχο. Φύλλα βλαστού ωοειδή ή σχεδόν δισκοειδή, με μικρό μίσχο. Άνθη 1-4, με κοντό ποδίσκο. Στεφάνη 12-15 mm, 2-3 φορές μεγαλύτερου μήκους από τον κάλυκα, γκριζο-γάλαζη, χοανοειδής. Στύλος ελαφρώς εξερχόμενος. Η κάψα ανοίγει με 5 τρύπες στη βάση.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούλιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6096, 6175

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J. 1991b. Hardy Alpine garden plants from Crete. Rock Garden. 22(3): 303-317.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol.4. p. 84. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.- Österr.Bot.Z.84:161-197

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb no 6096

NAME *Campanula hierapetrae* Rech.f.

DATE 24/8/2000

ALTITUDE c 1200-1480m

LOCALITY: Lassithi, Thrifti, Afentis Kavousi

NOTES Endemic - Rare

HABITAT: Pterygiana rock crevices

COLL: Fourn Chr., Gots P., Kypr Z., Tzatz N.

DET: Fournaraki, Chr.

1 cm

Δείγμα του φυτού



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Campanulaceae*

Campanula jacquinii (Sieber) A.DC.

Συνώνυμο: *Trachelium jacquinii* (Sieber) Boiss. subsp. *jacquinii*

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστώδεις απότομες πλαγιές (υψ. 1100-2200 m)

Σύντομη περιγραφή: Λείο ή με κοντό τρίχωμα πολυετές φυτό με έναν ανθεκτικό βλαστό ύψους μέχρι 15 cm. Φύλλα 2,5-5 cm, δερματώδη, πτεροειδή ή οδοντωτά. Ταξιανθία πυκνός κόρυμβος. Άνθη με γαλάζια-βιολετί πέταλα που σχηματίζουν σωλήνα με 5 στενούς λοβούς.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούλιος-Οκτώβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6180, 6057

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Phitos, D. and Kamari, G. 1988. Contribution to the cytotaxonomy of the genus *Campanula* (*Campanulaceae*) in Greece. *Willdenowia*. 17:103-105.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 4. p.95 (as *Trachelium jacquini* subsp. *jacquini*). Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 6057

NAME: *Campanula jacquinii* (Sieber) A.DC.

DATE: 4/8/2000

ALTITUDE: c.1641

NOTES: Endemic

COLL: Fourn Chr., Gotst. J., Tzatz. N.

DET: Fournaraki, Chr.



LOCALITY: Chania, Lefka ori, Volica to Mavri

HABITAT: Rock crevices

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Βιότοπος

Oικογένεια Campanulaceae

Campanula laciniata L.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Ανατ.Κρήτη, Κάρπαθος, Κυκλάδες

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: ασβεστώδεις βράχοι (υψ. 0-550 m)

Σύντομη περιγραφή: Διετής, χνουδωτό με χοντρή ξυλώδη βάση. Βλαστός 20-45(-60) cm, όρθιος συνήθως διακλαδιζόμενος. Φύλλα βάσης μέχρι 30 cm, ωοειδή-λογχοειδή, κροσσωτά και οδοντωτά, έμμισχα. Φύλλα του βλαστού ωοειδή, ελαφρώς κροσσωτά ή οδοντωτά, επιφυή ή σχεδόν άμισχα. Ταξιανθία βότρυς ή φόβη με πολλά μεγάλα άνθη με ποδίσκο. Στεφάνη κωδωνοειδής, βελούδινη, γαλάζια, 2-3 φορές μεγαλύτερη από τα δόντια του κάλυκα.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Απειλούμενο αλλά απροσδιόριστης κατηγορίας (I) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5936, 6093

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W. 1973. Additions to the flora of Crete, 1938-1972. Ann.Musei Goulandris 1: 15-83

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D. and Kamari, G. 1984. Cytotaxonomical contributions on the flora of Crete. II. Candollea 39: 447-451.

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J., Chilton, L. 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition- last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 82. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού 1



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια Campanulaceae

Campanula saxatilis L. subsp. saxatilis

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Ασβεστολιθικές σχισμές βράχων, απότομες πλαγιές και παλιοί τοίχοι (υψ. 0-200 m).

Σύντομη περιγραφή: Φυτό ποώδες με πολλούς βλαστούς, περίπου 20 cm, όρθιους ή ανερχόμενους, εύθραυστους, απλούς ή διακλαδισμένους. Φύλλα βάσης συνήθως σπατουλοειδή. Άνθη με μικρό ποδίσκο, που σχηματίζουν κοντούς, με λίγα άνθη βότρες. Στεφάνη στενά σωληνοειδής, βελούδινη εξωτερικά, γαλάζια, μήκους (10-)13-19(-23) mm. Δόντια κάλυκα τριγωνικάλογχοειδή.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 2572

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l'Universite de Neuchatel pp.194

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol.4. p.82. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence.

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.

***Campanula saxatilis* L. ssp. *saxatilis* (ΣΠΑΝΙΟ).**

Ενδημικό της Δυτικής Κρήτης, βρίσκεται στο Κόκκινο βιβλίο των Σπανίων και Απειλούμενων φυτών της Ελλάδος.

Campanula saxatilis L. ssp. *saxatilis* (RARE). Endemic in W. Crete, is listed in the red data book of rare and threatened plants of Greece.



LOCALITY: Rethymno, Preveli
HABITAT: Calcareous rocks

1 cm

MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb no: 2572

NAME: *Campanula saxatilis* L.
subsp. *saxatilis*

DATE: 27.4.1996

ALTITUDE: c.30m

NOTES: Endemic - Rare

COLL: Fourn. Christ., Kar. N.

DET: Fournaraki Christ.



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια *Cyperaceae*

Carex cretica Gradst. & J.Kern

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. Κρήτη, Ικαρία

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: Παρόχθια δάση πλάτανου, όχθες ρυακιών σε μακί, άλλες υγρές θέσεις (υψ. 250-350 m).

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές ποώδες φυτό που σχηματίζει αραιά "μαξιλάρια", με βλαστούς ύψους 10-35 cm, άκαμπτους. Τα φύλλα είναι ωχροπράσινα ή γκριζοπράσινα, πλάτους 1,5-2,5 mm. Τα μικρά άνθη βγαίνουν σε επιμήκεις ομάδες, χωριστά τα αρσενικά και τα θηλυκά, τα πρώτα στη κορυφή, τα δεύτερα συχνά κοντά στη βάση της ταξιανθίας

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7414

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. and Abrahamczyk, S. 2007. Ecology and distribution of the Aegean wetland endemics *Carex cretica* and *Lathyrus neurolobus* Nova Hedwigia, Beiheft 131, p. 207–219

Gradstein S.R., Smittenberg J.H. 1977. The hydrophilous vegetation of Western Crete. *Vegetatio* 34:65-86.

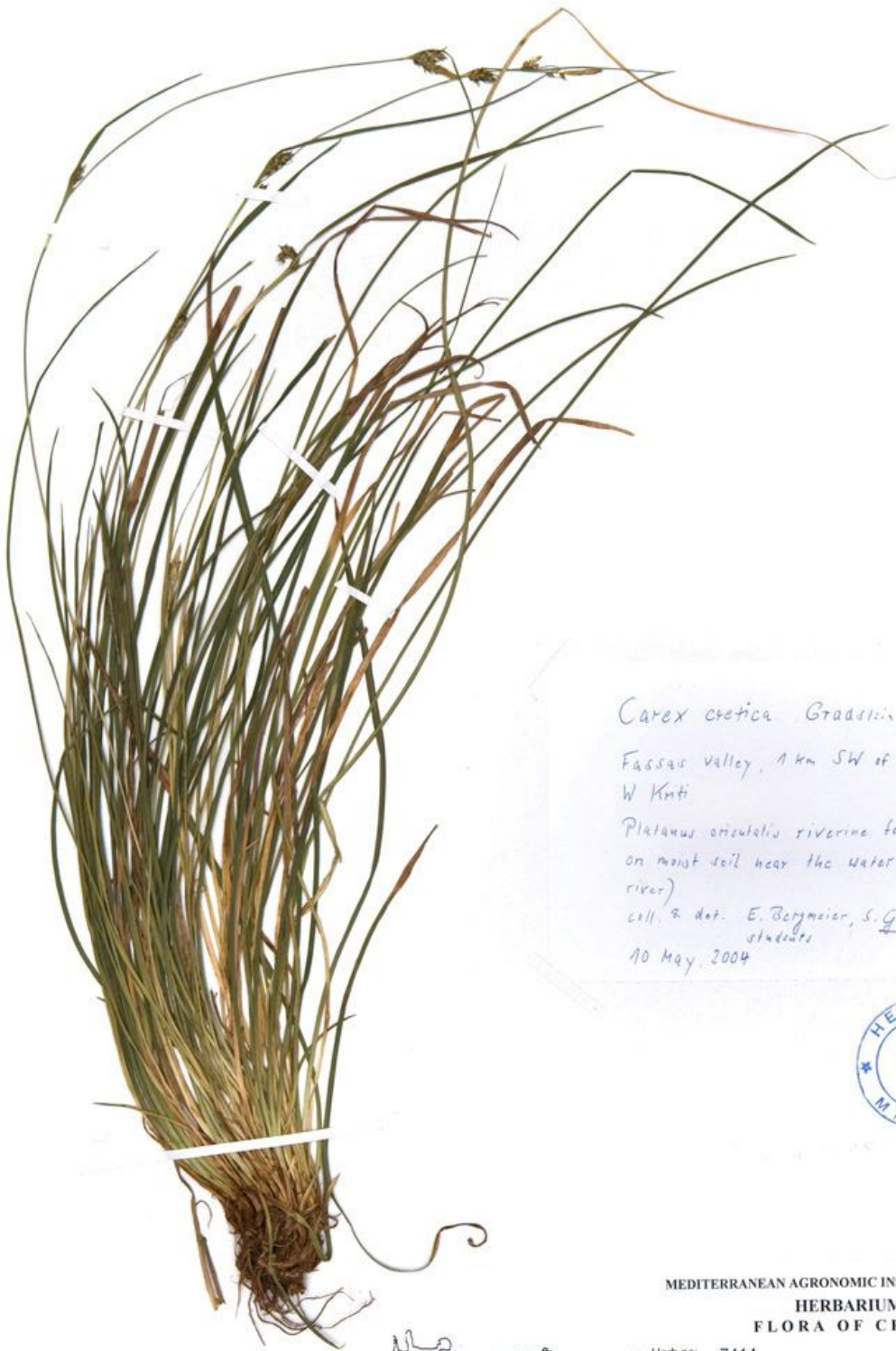
Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.*

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. *FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007* (electronic edition-last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 5. p. 308. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης.

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Carex cretica Gradstein & Kern
Fassas valley, 1 km SW of Langos,
W Kiti
Platanus orientalis riverine forest, humid,
on moist soil near the water (permanent
river)
coll. & det. E. Bergmeier, S. Gradstein &
students
10 May 2004



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb. no: 7414
NAME: *Carex cretica* Gradst. & J.Kern

LOCALITY: Chania, Fassas valey

HABITAT: Riparian Platanus woodland,
stream-banks in maquis, other
damp places

DATE: 5/10/2004

NOTES:

COLL: Bergmeier, E., Gradstein, S.

DET: Gradstein, S.

ALTITUDE:

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια *Compositae* (*Asteraceae*)

Carlina diae (Rech.f.) Meusel & Kastner

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ. & Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Παραθαλάσσιοι κρημνοί, σε ασβεστούχα πετρώματα (υψ. 0- 150m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρό, λευκωπό θαμνώδες φυτό (χαμαίφυτο), με πολλούς κοντούς, μη ανθοφόρους βλαστούς, με φύλλα ακέραια, λογχοειδή μήκους 5-8 cm. Ανθοφόροι βλαστοί με αραιό φύλλωμα, όρθιοι, ύψους 40-60 cm. Τα άνθη σχηματίζουν κίτρινα "κεφάλια", 1-4 σε κάθε βλαστό, με πολλές σειρές βρακτείων. Τα εξωτερικά βράκτια μικρά λογχοειδή, ακέραια ή με λίγους μικρούς λοβούς, τα εσωτερικά κίτρινα, μεμβρανώδη. Σωληνοειδή ανθίδια κίτρινα με ξανθοκίτρινο, φτερωτό πάππο.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981, Συνθήκη της Βέρνης

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7888

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Christodoulakis D., Georgiadis Th., Economidou E., Iatrou G.A., Tzanoudakis D. 1990. Flora und Vegetation der Dionysaden-Inseln (Sudagais, Griechenland). Willdenowia 19:425-443.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Nordenstam B. 1960. Studies in the Aegean flora. II. The genus *Lyrolepis*. Bot. Notiser 113:451-457.

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J., Chilton L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 209. Cambridge University Press.

Zaffran J. 1990. Contributions a la flore et la vegetation de la Crete. Publications de l' Universite de Provence.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 7888

NAME: *Carlina diae* (Rech.f.) Meusel & Kastner

LOCALITY: Chania, BG MAICH (origin: Dia island)

HABITAT:

DATE: 29/8/2005

NOTES: *chickweed*

COLL: Fournaraki, Chr.

ALTITUDE:

DET:

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Carlina sitiensis Rech.f.

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ. Κρήτη, Κάσος

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: Ασβεστούχα, ανοικτά πετρώδη εδάφη και βραχώδεις θέσεις, ξηρά δάση, γκαρίγκ, εγκαταλειμμένα χωράφια (υψ. 0-1450 m).

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές ποώδες, αγκαθωτό φυτό (ημικρυπτόφυτο). Τα φύλλα καταλήγουν σε αγκάθια και η επιφάνειά τους είναι επίσης αγκαθωτή. Άνθη σε κεφάλια, κίτρινα, με πολλά μικρά ανθίδια. Βράκτια ακιδωτά με τα εσωτερικά βράκτια του περιβλήματος ξανθοκίτρινα. Καρποί (αχαίνια) με πτεροειδή πάλλπο.

Περίοδος ανθοφορίας: (Ιούνιος-)Ιούλιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6109

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Chilton, L. & Turland, N. 1997. Flora of Crete a supplement. Marengo publications

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 209. Cambridge University Press.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb no: 6109
NAME: *Carlina sitiensis* (Rech.f.)

LOCALITY: Lasithi, Cap Sideros
HABITAT: road side (phrygana)

DATE: 22/8/2000 ALTITUDE: c.20m
NOTES: Endemic
COLL: Fourmaraki, Chr., Gotsiou, P., Tzatzimakis, N.
DET: Fourmaraki, Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Centaurea poculatoris Greuter

Γεωγραφική κατανομή: ΝΔ Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Σχισμές απότομων ασβεστούχων βράχων (υψ. 50-300 m).

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές ποώδες φυτό (ημικρυπτόφυτο) με βλαστούς μήκους 3-10 cm. Φύλλα βάσης σε ροζέτα, λογχοειδή ή σπαθιδοειδή, ακέραια. Συνήθως τα ανώτερα λοβωτά ή πτεροειδή με ωοειδείς ή σφαιρικούς λοβούς, συνήθως με μικρό μίσχο, τα νεότερα με λευκωπές τρίχες και τα μεγαλύτερα σχεδόν λεία. Κεφάλια ανά 1, με ανθίδια κίτρινα με ρόδινες άκρες. Αχαίνια επιμήκη, καλύπτονται με χνούδι, πάππος λευκός αποτελούμενος από ανόμοιες σκληρές τρίχες μήκους μέχρι 3,5 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος–Μάιος (Ιούνιος, Ιούλιος)

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Κινδυνεύον (E) σύμφωνα με το Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλουμένων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5846

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 275. Cambridge University Press.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Greuter W. 1967. Beitrage zur Flora der Sódδgdis 8-9. Bauhinia 3:243- 254



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



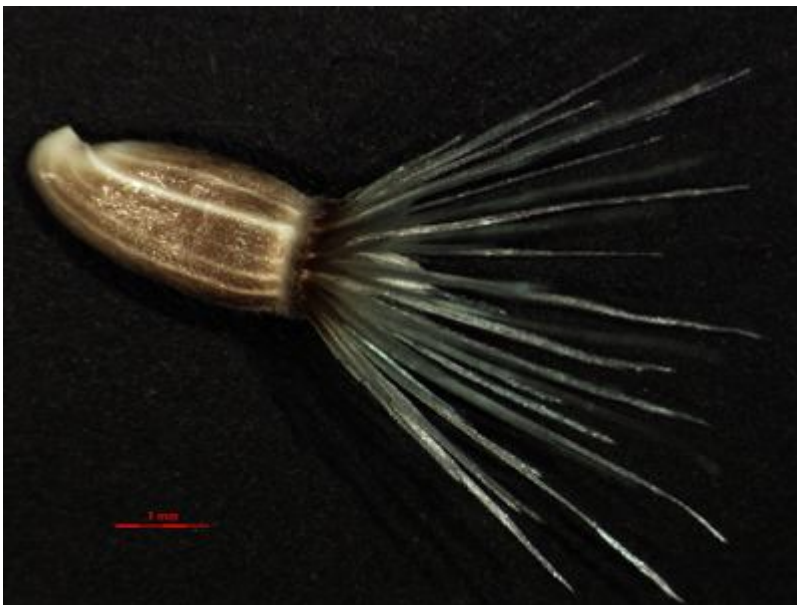
Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού – Φωτογραφία, Έφη Τσακρακλίδου



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Centaurea argentea L. subsp. argentea

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη, Κύθηρα

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτ.Αιγαίου

Οικότοπος: Ασβεστούχες απότομες πλαγιές (υψ. 0-1800 m)

Σύντομη περιγραφή: Γκριζο-πράσινο πολυετές φυτό, με λευκωπό χνούδι και βλαστούς μέχρι 45 cm, όρθιους ή ανερχόμενους. Φύλλα βάσης λυροειδή με προμήκεις λοβούς. Βράκτια φυλλοειδή, ημισφαιρικά, μήκους 0,6-1 mm, με δόντια ή κοντά αγκάθια μήκους 0,1-0,6 mm. Κεφάλια ανά 1. Ανθίδια κίτρινα. Πάππος σχεδόν ίσου μήκους με το αχάινιο.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7702, 3422

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Chilton, L. & Turland, N. 1997. Flora of Crete a supplement. Marengo publications

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition-last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 271. Cambridge University Press

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια *Compositae* (*Asteraceae*)

Centaurea baldaccii Degen ex Halácsy

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: αλπικά λιβάδια και βραχώδεις προεξοχές, σε ασβεστούχο υπόστρωμα (υψ. 1900-2100 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές ποώδες φυτό με μακρύ έρπον ριζώμα και πολλούς, πολύ κοντούς και ανθεκτικούς βλαστούς, μήκους 3-4 cm. Φύλλα ασημόχρωμα, με χνούδι λευκωπό και στις δύο πλευρές. Φύλλα βάσης στενά λογχοειδή ακέραια, με μικρό μίσχο, τα ανώτερα μικρότερα. Ταξιανθία ένα κεφάλιο, μικρότερου μήκους από τα φύλλα βάσης. Ανθίδια λευκά, σπάνια αχνορόδινα-λιλά. Αχάινια 4,5 mm, πάππος 1,2-1,5 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995)

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7672, 6009, 1939

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

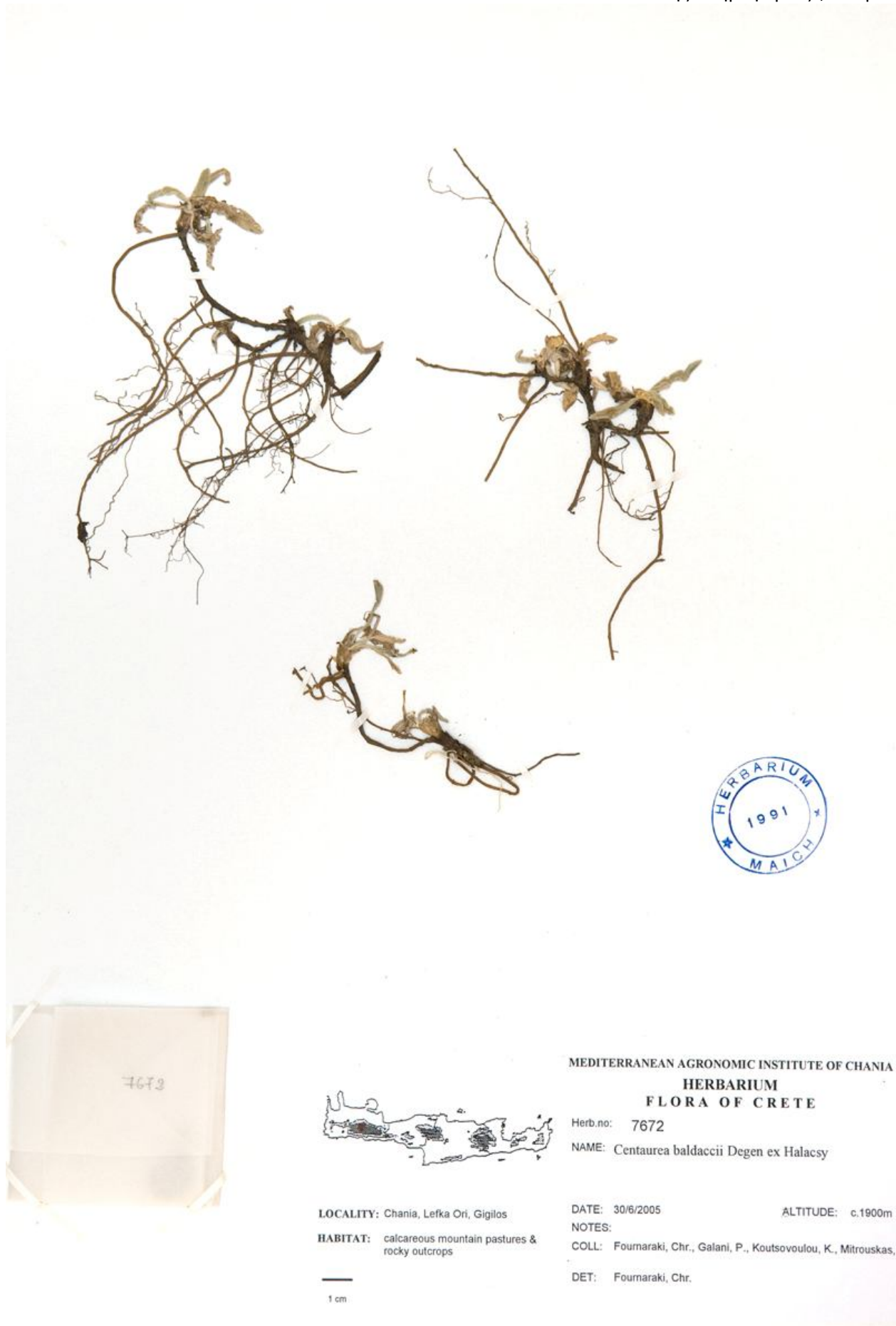
Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition- last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p.298. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Centaurea lancifolia Sieber ex Spreng.

Συνώνυμο: *Wagenitzia lancifolia* (Sieber ex Spreng.) Dostal

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Ανατ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικές απότομες πλαγιές (υψ. 1800-1850 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές ποώδες φυτό (ημικρυπτόφυτο), με ξυλώδη βάση που μπορεί να είναι πολύ ανθεκτική, με πολλούς ανθοφόρους βλαστούς. Βλαστοί όρθιοι ή ελαφρώς ανερχόμενοι, 20-35 cm με υπολείμματα μίσχων στη βάση τους, χρώματος ανοιχτού καφέ. Φύλλα μεγάλα, λογχοειδή, με αιχμηρή απόληξη, πράσινα, με χαρακτηριστική ωχροπράσινη φλέβα στη μέση. Φύλλα βάσης έμμισχα, του βλαστού ακαθόριστα ωοειδή στη βάση, επιφυή. Κεφάλια με μικρά, κίτρινα ανθίδια, περιβαλλόμενα από τα ανώτερα φύλλα. Εξωτερικά βράκτια ωοειδή-τριγωνικά, τα εσωτερικά γραμμοειδή-προμήκη, καλυμμένα με επικαλυπτόμενα εξαρτήματα. Αχάινια περίπου 4,5 mm, πάππος ίσου μήκους ή μεγαλύτερος από το αχάινιο.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούλιος-Σεπτέμβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ.67/1981, Συνθήκη της Βέρνης, Ευρ.Οδηγία 1992/43 (Παραρτ.ΙV)

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6063

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. *The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece*. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Strid, A., and Tan, K. 1991. *Mountain flora of Greece*. Vol.2. Edinburgh.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area*. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 4. p. 301 (as *Wagenitzia lancifolia*) Cambridge University Press.
Zaffran J. 1990. *Contributions a la flore et la vegetation de la Crete*. Publications de l' Universite de Provence.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Καββάδας, Δ., 1956-1964 *Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν*. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

“Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης” – ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΜΑΙΧ), 2008
Ε.Π. “Κοινωνία της Πληροφορίας”, Μέτρο 2.4
Κυπριωτάκης Ζ.1997. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη
διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.).
Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Centaurea pumilio L.

Γεωγραφική κατανομή: Δ. Κρήτη, Λιβύη, Αίγυπτος, Συρία, Παλαιστίνη

Ενδημισμός: ενδημικό ΝΑ Μεσογείου

Οικότοπος: Αμμώδεις παραλίες

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, με πολύ κοντό βλαστό, απλό ή διακλαδισμένο. Φύλλα βάσης σε ρόδακα, καρδιοειδή στη βάση. Κεφάλια ανά 1 ή 2, ανθίδια πορφυρά, εξωτερικά λίγο μεγαλύτερα από τα εσωτερικά. Όλο το φυτό αραχνοειδώς τριχωτό. Βράκτια υπανθίου με αγκάθι 5-9 mm. Αχάινια 3- 4 mm, πάππος με εξωτερικές σκληρές τρίχες και εσωτερικά μια σειρά από θηλώδη, γραμμοειδή-πεπλατυσμένα λέπια.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις: Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 2903, 794

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Chilton, L. & Turland, N. 1997. Flora of Crete a supplement. Marengo publications

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition- last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 269. Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb no. 2903
NAME: *Centaurea pumilio* L.

LOCALITY: Chania, Elaphonissi island
HABITAT: Maritime sand

DATE: 16.5.96 ALTITUDE: sl
NOTES:
COLL: Fourn. Christ., Kar. N.
DET: Fournaraki Chris.

1 cm

Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού 1



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Centaurea redempta Heldr. subsp. redempta

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Κεντρ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Ασβεστούχες απότομες πλαγιές (υψ. 30-1200 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές φυτό με βλαστούς όρθιους, απλούς ή λίγο διακλαδισμένους, καλυμμένους με πυκνό αραχνοειδές τρίχωμα. Φύλλα σχεδόν λεία, με λίγο αραχνοειδές τρίχωμα. Κατώτερα φύλλα έμμισχα, πτεροσχιδή, με λοβούς ωσειδείς-λογχοειδείς, οδοντωτούς, ή λοβώδεις, τα ανώτερα επιφυή Υπάνθιο σφαιρικό. Βράκτια υπανθίου μάυρα, με ακραίο αγκάθι 15-20 mm ή χωρίς αγκάθι. Ανθίδια βαθυπόρφυρα, τα εξωτερικά ίσου μήκους με τα εσωτερικά. Αχαίνια περίπου 4 mm, πάππος διπλάσιου μήκους από το αχαίνιο.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5392, 5902, 1284

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Montmollin, B. and Iatrou, A. G. 1995. Connaissance et conservation de la flore de l'ile de Crete. Ecologia Mediterranea XXI (1/2): 173-184.

Phitos, D. and Kamari, G. 1984. Cytotaxonomical contributions on the flora of Crete. II. Candollea 39: 447-451.

Runemark, H. 1967. Studies in the Aegean Flora XII. Cytologic and Morphologic Investigations in Centaurea. Bot. Notiser, Vol.120. p.161-176

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 267. Cambridge University Press.

Tzanoudakis, D. 1986. Chromosome studies in the Greek flora. I. Karyotypes of some Aegean angiosperms. Bot.Helv. 96(1): 27-36.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence. Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb no: 1284
NAME: *Centaurea redempta* Heldr.
subsp. *redempta*

LOCALITY: Iraklio, Venerato to Kerassia
HABITAT: Stony ground

DATE: 21/7/1992 ALTITUDE: 400m
NOTES: Endemic
COLL: Lymberakis, P., Skoula, M.
DET: Kypriotakis, Z.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια *Valerianaceae*

Centranthus sieberi Heldr.

Συνώνυμο: *Centranthus nevadensis* subsp. *sieberi* (Heldr.) I. Richardson

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. Κρήτη Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης Οικότοπος: σχισμές ασβεστολιθικών βράχων, ανοιχτές ασβεστολιθικές περιοχές, λιθώνες (υψ. 1800-2300 m).

Σύντομη περιγραφή: Φυτό πολυετές, μαξιλαρόμορφο, με ξυλώδη βάση. Ανθοφόροι βλαστοί 5-25 cm, ανερχόμενοι ή όρθιοι, λείοι, μη διακλαδισμένοι, με 2-6 ζεύγη φύλλων. Ταξιανθία απλή ή σύνθετη. Βράκτια γραμμοειδή. Άνθη με στεφάνη ρόδινη, με ελαφρά ανόμοιους λοβούς, περίπου 2 mm, πλήκτρο λεπτό, μήκους 13-17 mm. Ένας στήμονας που προεξέχει περίπου 5 mm από τη στεφάνη. Καρπός 3-3,5 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούλιος-Σεπτέμβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Απειλούμενο αλλά απροσδιόριστης κατηγορίας (I) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6083, 1952

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Strid, A., and Tan, K. 1991. *Mountain flora of Greece*. Vol.2. Edinburgh.

Turland, N.J. 1991b. Hardy Alpine garden plants from Crete. *Rock Garden*. 22(3): 303-317.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 4. p. 56 (as *C. nevadensis* subsp. *sieberi*). Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 *Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν*. Τόμοι I – IX. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 1952
NAME: *Centranthus sieberi* Helder.

LOCALITY: Chania, near Roussies

DATE: 18.07.1993

ALTITUDE: c.2000m

NOTES: Endemic

COLL: Sk. M.

DET: Fournaraki Chr.

—
1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια *Orchidaceae*

***Cephalanthera cucullata* Boiss. & Heldr.**

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Δάση σε ασβεστούχα υποστρώματα (υψ. 700-1500 m)

Σύντομη περιγραφή: Ορχιδέα, πολυετές ποώδες φυτό, με κοντά, έρποντα ριζώματα. Βλαστοί 10-30 cm. Φύλλα βλαστού 2,5-6 cm, επιμήκη-λογχοειδή, οξύληκτα. Ταξιανθία στάχης μήκους 4-25 cm, με 7-25 άνθη, λευκά ή ρόδινα. Χείλος ελαφρώς μικρότερο από τα άλλα μέρη του περιάνθιου. Υποχείλιο με στρογγυλούς πλευρικούς λοβούς, επιχείλιο καρδιοειδές, σχεδόν οξύληκτο, με 3-6 πτυχώσεις. Πλήκτρο μήκους 1-2 mm, κωνικό, στρογγυλεμένο στο άκρο.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Κινδυνεύον (E) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995)

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981, Συνθήκη της Βέρνης, Ευρ.Οδηγία 1992/43 (Παραρτ.ΙΙ*/ΙV), Συνθήκη C.I.T.E.S.

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5015, 6780

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Alibertis C., Alibertis A. 1989. The wild orchids of Crete. Private Publication.

Delforge P. 1995. Orchids of Britain and Europe. Harper Collins Publishers.

Morgan V., Leon C. 1992. 63. Datasheets of flora species for revision of Appendix I of the Bern Convention. Volume IV. Council of Europe Press.

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J., Chilton L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 5 p. 328. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Καλοπίσης Ι.Θ. 1979. Τα απειλούμενα είδη ορχεοειδών της χώρας μας. Το *Cephalanthera cucullata* σε άμεσο κίνδυνο εξαφάνισης. Η Φύση. Δελτίο της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας της Φύσης 18:126-130.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Chania, Samaria gorge, s.g.
Nikolaos
HABITAT: Pinus stand

Herb.no: 5015

NAME: *Cepalanthera cucullata* Boiss. & Heldr.

DATE: 29.5.98

ALTITUDE: c.700m.

NOTES:

COLL: Fourn, Chr., Nousia, P.

DET: Fournaraki, Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Βιότοπος

Οικογένεια *Scrophulariaceae*

Chaenorhinum idaeum Rech.f.

Συνώνυμο: *Chaenorhinum minus* (L.) Lange subsp. *idaeum* (Rech.f.) R.Fern.

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ. & Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: επίπεδες αργιλώδεις εκτάσεις, πετρώδες έδαφος (υψ. 1700- 2200 m)

Σύντομη περιγραφή: Μονοετές νανώδες φυτό μέχρι 5 εκ, με πολλούς διακλαδιζόμενους βλαστούς, χωρίς ένα ευδιάκριτο, κύριο βλαστό. Φύλλα γραμμοειδή προς επιμήκη-λογχοειδή, στρογγυλεμένα στο άκρο. Κάλυκας 2-2,5 mm, στεφάνη 5-9 mm με άνθη ανοιχτοκίτρινα, πλήκτρο 1,5-2,5 mm, κυλινδρικό, αμβλύ. Κάψα σχεδόν σφαιρική, μικρότερη από τον κάλυκα.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5980

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W. 1973. Additions to the flora of Crete, 1938-1972. *Ann. Musei Goulandris* 1: 15-83

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Strid, A., and Tan, K. 1991. *Mountain flora of Greece*. Vol.2. Edinburgh.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area*. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 3. p. 226 (as *C. minus* subsp. *idaeum*). Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. *Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete*. Publications de l'Universite de Provence

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 5980

NAME: *Chaenorhinum idaeum* Rech.f.

LOCALITY: Rethymno, Psiloritis, Ida plain

HABITAT: Rubble

DATE: 28/6/2000

ALTITUDE: c.1400m

NOTES: Endemic

COLL: Fourn.Chr.,Gotst.J.,Tzatz.N.Kypr. Z.

DET: Kypriotakis, Z.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Umbelliferae* (*Ariaceae*)

Chaerophyllum creticum Boiss. & Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη (Λευκά Όρη)

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Ανάμεσα σε ακανθώδη φυτά, ιδιαίτερα σε *Berberis cretica*, σε βαθύ πηλώδες έδαφος σε ασβεστόλιθο (υψ. 1050-1450 m).

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, τριχωτό ποώδες φυτό που φτάνει σε ύψος τα 50 cm. Φύλλα τρισχιδή με λοβούς μέχρι 2 mm πλάτους, γραμμοειδείς λογχοειδείς. Βράκτια και βρακτίδια λογχοειδή, μερικές φορές διαιρεμένα στην κορυφή. Άνθη κίτρινα σε ομάδες διαταγμένες σε σχήμα "ομπρέλλας" (σκιάδιο). Τα μικρά σκιάδια σχηματίζουν 1 μεγάλο στην άκρη του βλαστού (σύνθετο σκιάδιο). Καρπός 17-25 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5873

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2. p. 325. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού 5



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Cirsium morinifolium Boiss. & Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Ασβεστούχα ανοιχτά βραχώδη γκαρίγκ και φρύγανα, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 1200-2100 m).

Σύντομη περιγραφή: Διετές φυτό 30-100 cm. Βλαστός με πολλές διακλαδώσεις, με αραιό χνούδι. Φύλλα σχεδόν λεία από πάνω, τριχωτά από κάτω, με λοβούς στενά τριγωνικούς προς λογχοειδείς με αγκάθι στην άκρη μήκους 7-11(-15) mm. Κεφάλια πολλά σε σε πολύκλαδη φόβη ή κόρυμβο με 8- 12 ακανθωτά φύλλα. Βράκτια περιβλήματος αραιά τριχωτά σπάνια σχεδόν λεία, τα μεσαία βράκτια σταδιακά στενεύουν στην κορυφή με αγκάθι στην άκρη μήκους 1-2 mm. Στεφάνη μήκους 20-26 mm, λευκωπή ή ρόδινη. Αχαίνια περίπου 6 mm, πάππος μήκους περίπου 15 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούλιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5243, 7705

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Davis, P. H. 1953. Notes on the Summer Flora of the Aegean. Notes Roy.Bot.Gard.Edinburgh 21, p.101-142.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Universite de Neuchatel pp.194

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 235. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb no: 5243
NAME *Cirsium morinifolium* Boiss. & Heldr.

LOCALITY: Chania, Lefka Ori, Gingilos
HABITAT: Flat areas among rocks

DATE: 28.7.99 ALTITUDE: c. 1800m
NOTES: endemic
COLL: Fourn. Chr., Vogiaz., I. Pent. K.

1 cm

DET



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Ranunculaceae*

Clematis elisabethae-carolae Greuter

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη (Λευκά Όρη)

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Πηλώδες έδαφος που συγκεντρώνεται σε σχισμές, κοιλάτες και αυλάκια ασβεστούχων εδαφών (υψ. 1250-1850 m).

Σύντομη περιγραφή: Μικρό θαμνώδες φυτό με βλαστούς που απλώνονται, και φτάνουν τα 50 cm. Φύλλα σκουροπράσινα, αντίθετα, λεία, μεμβρανώδη. Τα κατώτερα απλά και τα ανώτερα με τρεις λοβούς. Άνθη σε χαλαρές ομάδες, μέχρι και 20 μαζί που αναδύουν το άρωμα των ανθών της λεμονιάς. 4 λευκά πέταλα (τέπαλα) σε σχήμα σταυρού, στο κέντρο τους προβάλλουν λευκοί ανθήρες.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Κινδυνεύον (E) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Κινδυνεύον (E) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7885

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier E., Matthas U. 1995. Additions to the flora of W Crete. Willdenowia 25:81-98.

Greuter W. 1965. Beiträge zur Flora der Sódogdis 1-7. Candollea 20:167- 218.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1 Athenaeum Press Ltd.

Turland, N.J., Chilton L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης–Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.

17



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 7885

NAME: *Clematis elisabethae-carolae* Greuter



LOCALITY: Chania, Lefka Ori, Kakovoli to Mavri
HABITAT: deep hollows, flutings & crevices in calcareous rocks

DATE: 19/7/2005

ALTITUDE: c.1700m

NOTES: Endemic

COLL: Fouraraki, Chr.

DET: Fouraraki, Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 2



Φωτογραφία του φυτού 4



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Liliaceae*

Colchicum macrophyllum B.L.Burtt

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη, νησιά Ανατ.Αιγαίου, ΝΔ Τουρκία

Ενδημισμός: ενδημικό Ανατολικού Αιγαίου

Οικότοπος: ελαιώνες, φρύγανα, καλλιεργημένα και ακαλλιέργητα χωράφια (υψ. 200-750 m).

Σύντομη περιγραφή: Φυτό βολβώδες με μεγάλα άνθη. Φύλλα, 3-4, αναπτυσσόμενα μετά την άνθιση, μεγάλα έως 35 x 14 cm, λεία. Άνθη 1-4, χροανοειδή με περιάνθιο έως 45 x 22 mm, μοβ-πορφυρό, συχνά πιο ανοιχτό ή λευκό στη βάση, επίμηκες, ελλειψοειδές, οξύληκτο. Ανθήρες πορφυροί, γύρη πράσινη. Κάψα μήκους μέχρι 50 mm, ωοειδής.

Περίοδος ανθοφορίας: Σεπτέμβριος-Νοέμβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6164, 7680

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 5. p. 24. Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb. no: 6164
NAME: *Colchicum macrophyllum* B.L. Burtt.

LOCALITY: Chania, Apocoronas, Kaina
HABITAT: Openings among *Q. cocciferae*
woodland

DATE: 26/9/2000
NOTES:
COLL: Hatzidakis, St.
DET: Fournarakl, Chr.

ALTITUDE: c.300m

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Convolvulaceae*

Convolvulus argyrothamnus Greuter

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικές πλαγιές σε φαράγγια (υψ. 150-450 m).

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές θαμνώδες φυτό με ύψος έως και 80 cm, ξυλώδες στα κατώτερα τμήματα, καλυμένο με μεταξένιο, αργυρόχρωμο χνούδι. Βλαστοί τοξοειδείς με τα μεγαλύτερα κλαδιά κοντά στην κορυφή. Φύλλα γραμμοειδή, οξύληκτα, που στενέουν προς τον ευδιάκριτο ποδίσκο. Άνθη ανα 2-6 σε πυκνές κυματοειδείς ταξιανθίες. Εξωτερικά σέπαλα 3, πεπλατυσμένα λεία εσωτερικά και εξωτερικά με μακριές μεταξένιες τρίχες. Εσωτερικά σέπαλα παρόμοια αλλά λίγο πιο πλατιά. Στεφάνη διαμέτρου 3-3,5 cm, λευκά με 5 ρόδινες δυσδιάκριτες ραβδώσεις.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούλιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Κινδυνεύον (Ε) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλουμένων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Κινδυνεύον (Ε) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981, Συνθήκη της Βέρνης, Ευρ.Οδηγία 1992/43 (Παραρτ.ΙΙ*/ΙV)

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7411, 6186, 5905

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W. 1967. Beitrage zur flora der Sudagais 8-9. Bauhinia 3: 243- 254.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalakis S. A. Athens. 528p. “

Turland N.J. 1992. Floristic notes from Crete. Bot. J. Linn. Soc. 108:345- 357.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 80. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Κυπριωτάκης Ζ. 1997. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 1



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Papaveraceae

Corydalis uniflora (Sieber) Nyman

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: βραχώδεις θέσεις σε ασβεστούχο υπόστρωμα, χαλάσματα, λιθώνες και επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 1400-2400 m).

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής πόα ύψους 7-21 cm, με έναν μικρό κόνδυλο στη ρίζα. Βλαστοί μη διακλαδισμένοι, με τρίχες μόνο στο υπόγειο τμήμα τους. Φύλλα συνήθως 2, αντίθετα (μερικές φορές 3 σε ένα σπόνδυλο) τρισχιδή ή διστρισχιδή, λεία, άμισχα. Βράκτια πλατιά αντρωειδή, ακέραια. Άνθη 1-2 (σπάνια 3) σε κάθε ταξιανθία. Στεφάνη ρόδινη, 23-30 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7424

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution à l'étude cytotaxonomique de la flore crétoise et en particulier de ses endémiques. These présentée à la Faculté des Sciences de l'Université de Neuchâtel pp.194

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1 Athenaeum Press Ltd.

Turland, N.J. 1991b. Hardy Alpine garden plants from Crete. Rock Garden. 22(3): 303-317.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 1 p. 253. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.- Österr.Bot.Z.84:123-157

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι I – IX. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 7424

NAME: *Corydalis uniflora* (Sieber) Nyman

DATE: 24/5/2004

ALTITUDE: 1850m

NOTES: Endemic

COLL: Fourn., Chr., Vasil, D. Strid, A. Tan.K.

DET: Tan Kit

LOCALITY: Iraklio, Dikti, Psari madara
HABITAT: Stony ground, alpine phrygana

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Crepis auriculifolia Sieber ex Spreng.

Συνώνυμο: *Crepis raulinii* Boiss.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Ασβεστούχες απότομες πλαγιές, σχισμές βράχων, υψώματα και βραχώδεις λόφοι (υψ. 200-2200 m).

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, με βλαστό συνήθως όρθιο έως 20(-40) cm, διακλαδιζόμενο πιο πάνω. Φύλλα βάσης σε ρόδακα οδοντωτά ή λίγο κολπωτά τριχωτά ή λεία. Φύλλα βλαστού λίγα, ομοιάζουν με βράκτια. Περιβλήμα κυλινδρικό-καμπανοειδές. Εξωτερικά βράκτια περιβλήματος ίσου μήκους με τα εσωτερικά. Ανθοδόχη πυκνά βλεφαριδωτή, με στιλπνές τρίχες. Στεφάνη μέχρι 17 mm, κίτρινη. Αχαίνια 5-6,5 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Κινδυνεύει να γίνει απειλούμενο (nt) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώσ προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6141, 6027

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l'Universite de Neuchatel pp.194.

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh. Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 351. Cambridge University Press.

Tzanoudakis, D. 1986. Chromosome studies in the Greek flora. I. Karyotypes of some Aegean angiosperms. Bot.Helv. 96(1): 27-36.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

“Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης” – ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΜΑΙΧ), 2008
Ε.Π. “Κοινωνία της Πληροφορίας”, Μέτρο 2.4

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού 3



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Crepis sibthoriana Boiss. & Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Κεντρ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο υπόστρωμα, βραχώδεις θέσεις και λιθώνες, φρύγανα, επίπεδες περιοχές με αργιλώδες έδαφος (υψ. 1150-2450 m).

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές ποώδες φυτό με ξυλώδη βάση. Οι βλαστοί φτάνουν τα 2-12 cm, απλοί ή διακλαδιζόμενοι. Φύλλα βάσης πεπλατυσμένα, οδοντωτά ή πτεροσχιδή, χνουδωτά ή λεία. Περίβλημα κυλινδρικόκαμπανοειδές, με μικρές, πυκνές και λεπτές τρίχες. Εσωτερικά βράκτια περιβλήματος κάποιες φορές με μια σειρά κοντές μαύρες τρίχες, λεία ή χνουδωτά στο εσωτερικό. Ανθοδόχη κυψελώδης, με αραιές μικρές τρίχες. Γλωσσοειδή ανθίδια με στεφάνη έως 12-15 mm, κίτρινη η πάνω επιφάνεια, πορφυρο-κόκκινη η κάτω. Αχάινια 3-5,5 mm, καφέ με 10 ραβδώσεις.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Σεπτέμβριος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995)

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6076, 6060, 5267, 1443

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh. “

Turland, N.J., Chilton L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 352. Cambridge University Press.

Zaffran J. 1990. Contributions a la flore et la vegetation de la Crete. Publications de l' Universite de Provence.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 5267
NAME: *Crepis sibthorpiana* Boiss. & Heldr.

LOCALITY: Chania, Lefka ori, Roussies
HABITAT: Rocky places in Berberis

DATE: 4.8.99 ALTITUDE: 1900m
NOTES: Endemic, Vulnerable
COLL: Kypriot. Z., Fourn. Chr., Vog. I., Pent. K.
DET: Kypriotakis, Z.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Iridaceae*

Crocus oreocreticus B.L.Burt

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ.& Ανατ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης Οικότοπος: αραιά φρύγανα, ανοιχτοί βραχώδεις λόφοι, επίπεδες, αργιλώδεις περιοχές (υψ.750-2000 m).

Σύντομη περιγραφή: Φυτό βολβώδες με χιτώνα βολβού λεπτά δικτυωτό. Φύλλα 7-15, που εμφανίζονται στην άνθιση ή αμέσως μετά, πράσινα ή γκριζοπράσινα με λευκωπή μεσαία γραμμή στην πάνω επιφάνεια. Άνθη βιολετίπορφυρά με σκούρες νευρώσεις και μια πιο ανοιχτόχρωμη, ασημί ή ωχροκίτρινη όψη στα εξωτερικά μέρη. Φάρυγγας όχι κίτρινος, λείος. Στύλος διαιρείται σε 3 κλάδους, κόκκινους, συνήθως τουλάχιστο 13 mm μήκους που σταδιακά παχύνονται προς την κορυφή.

Περίοδος ανθοφορίας: Οκτώβριος-Δεκέμβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6190, 5076, 3674

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W. 1972. The relict Element of the flora of Crete and Its Evolutionary Significance. In D.H. Valentine (ed.) Taxonomy phytogeography and evolution London & New York 1972: 161-177.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Mathew, B.F. 1983. The Greek species of *Crocus* (Iridaceae), a taxonomic survey. Ann.Musei Goulandris 6: 63-86

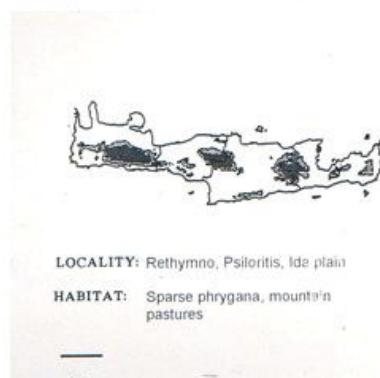
Montmollin, B. and Iatrou, A. G. 1995. Connaissance et conservation de la flore de l'île de Crete. Ecologia Mediterranea XXI (1/2) : 173-184.

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.

Turland, N.J. 1991b. Hardy Alpine garden plants from Crete. Rock Garden. 22(3): 303-317.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 5. p. 97. Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



LOCALITY: Rethymno, Psiloritis, Ide plain
HABITAT: Sparse phrygana, mountain pastures

MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 5076

NAME: *Crocus oreocreticus* B.L. Burtt

DATE: 23.10.98

ALTITUDE: 1400-1500m

NOTES:

COLL: Fourn. Chr., Papad. N.

DET: Fournaraki, Chr.



Χάρτης Κατανομής στην Κρητη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Boraginaceae*

Cynoglossum sphacioticum Boiss.& Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη (Λευκά Όρη)

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Ασβεστούχες βραχώδεις πλαγιές, σχισμές και λιθώνες (υψ. 1700-2400 m).

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές φυτό με ξυλώδη βάση. Βλαστοί λίγοι, ανερχόμενοι ή όρθιοι, 10-18 cm, τριχωτοί. Φύλλα βλαστού γραμμοειδήλογοχειδή, επιφυή, τριχωτά και στις δύο επιφάνειες. Ταξιανθία κυματοειδής, μέχρι 15 άνθη, χνουδωτή. Κάλυκας μήκους περίπου 3 mm, επιμήκης, τριχωτός. Στεφάνη περίπου 4 mm, σκούρα μπλε προς βιολετί. Κάρυο διαμέτρου 5-6 mm, ωοειδές, καλύπτεται με πυκνές στενούμενες τριγωνικές πεπλατυσμένες σκληρές τρίχες.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6159, 6156

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Rechinger K.H. 1949. Flora Aegaea Supplementum. Phytion 1:194-228.

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 120. Cambridge University Press.

Zaffran J.1990. Contributions a la flore et la vegetation de la Crete. Publications de l' Universite de Provence.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Datisceae*

Datisca cannabina L.

Γεωγραφική κατανομή: Σάμος, Λέσβος, Δ. Κρήτη, Τουρκία εως Ιμαλία

Ενδημισμός:

Οικότοπος: παρόχθια δάση (υψ. 0-1000 m).

Σύντομη περιγραφή: Εύρωστο, λείο, δίοικο, πολυετές φυτό. Βλαστοί ύψους 1- 3 m, όρθιοι, διακλαδισμένοι. Φύλλα εναλασσόμενα, χωρίς φυλλάρια, έμμισχα, άνισα οδοντωτά, 10-35 cm. Φυλλάρια στενά λογχοειδή, με αιχμηρή απόληξη στην άκρη. Τα ανώτερα φύλλα ανάμεσα στις ταξιανθίες μειώνονται, και τελικά γίνονται απλά και στενά γραμμοειδή. Άνθη μικρά, με ακέραια βράκτια, σε μακριούς βότρες.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Σεπτέμβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5066

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Tutin, T.G. et al. (eds.) Flora Europaea Vol. 2. p. 296. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού 1



Βιότοπος



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Dianthus fruticosus L. subsp. creticus (Tausch) Runemark

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Σχισμές κρημνών σε ασβεστόλιθους (υψ. 0-400 m).

Σύντομη περιγραφή: Θαμνώδες φυτό με πολλούς βλαστούς που σχηματίζουν μεγάλα "μαξιλάρια" με διάμετρο 20-100 cm και ύψος ως 25 cm. Φύλλα, πολλά, σαρκώδη, συνήθως κυλινδρικά, με αιχμηρή απόληξη (μερικές φορές αμβλεία), πλάτους 1-2 (-3) mm και μήκους 25-35 mm. Κάλυκας μήκους (15-)16-22 mm. Άνθη 3-8 μαζί. Πέταλα μήκους 9-11 mm, ρόδινα προς πορφυρά, μέσα στον κάλυκα, απ'όπου προεξέχει το φαρδύτερο ακραίο τμήμα τους.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Νοέμβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): άγρια γαρυφαλλιά

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 1331, 5452

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Runemark H. 1981. Studies in the Aegean Flora.XXIII.The *Dianthus fruticosus* complex (Caryophyllaceae). Bot. Notiser 133:475-490.

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 547pp.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης–Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Chania, After Apesokari

1 cm

Herb.no: 1331
NAME: *Dianthus fruticosus*
subsp. *creticus*(Tausch) Runemark

DATE: 23.07.1992 ALTITUDE: c.300m

NOTES: Endemic
COLL: Sk. M., Lymb. P.,

DET:



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Dianthus fruticosus L. subsp. occidentalis Runemark

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Ν. Κρήτη, νησιά Ιονίου, Ν.Πελοπόννησος, Ύδρα, Κύθηρα

Ενδημισμός: ενδημικό Ελλάδα

Οικότοπος: Σχισμές κρημνών σε ασβεστόλιθους (υψ. 0-175 m).

Σύντομη περιγραφή: Θαμνώδες φυτό με πολλούς βλαστούς ύψους 10-35 cm. Φύλλα γραμμοειδή προς γραμμοειδή-λογχοειδή, πλάτους 2-4 mm και μήκους 25-35 mm, παχειά ως σαρκώδη, με αιχμηρή απόληξη. Κάλυκας 20-26 mm. Άνθη ρόδινα ως αχνορόδινα, με πέταλα μήκους 11-14 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούλιος-Οκτώβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): άγρια γαρυφαλλιά

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5907

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Runemark, H. 1980. Studies in the Aegean Flora XXIII. The *Dianthus fruticosus* complex (Caryophyllaceae). Bot. Notiser, Vol.133. p.475-490

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 547pp.


Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης–Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 5907
NAME: *Dianthus fruticosus* L.
subsp. *occidentalis* (~~Tausch~~) Runemark

DATE: 9/6/2000 ALTITUDE: c.170m
NOTES:
COLL: Fourn.Chr., Gotst.J., Tzatz.N.Mark.E.
DET:

LOCALITY: Chania, Rokka gorge
HABITAT: Rock crevices

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Dianthus fruticosus L. subsp.sitiacus Runemark

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Σχισμές κρημνών σε ασβεστόλιθους (υψ. 0-300 m).

Σύντομη περιγραφή: Θαμνώδες φυτό με πολλούς βλαστούς ύψους 2-10 cm. Φύλλα σαρκώδη, κυλινδρικά, μήκους 10-20 mm και πλάτους 1-1,5 mm, με ακραία απόληξη καμπυλωτή. Κάλυκας μήκους 18-22 mm. Άνθη σε ρόδινο χρώμα, με πέταλα μήκους 9-11 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): άγρια γαρυφαλλιά

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6087, 412

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Runemark H. 1981. Studies in the Aegean Flora.XXIII.The *Dianthus fruticosus* complex (Caryophyllaceae). Bot. Notiser 133:475-490.

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 547pp.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης–Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Dianthus juniperinus Sm. subsp. aciphyllus (Sieber ex Ser.) Turland

Συνώνυμο: *Dianthus aciphyllus* Sieber ex Ser.

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Σχισμές κρημνών σε ασβεστόλιθους (υψ. 800-1700 m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρός θάμνος (χαμαίφυτο). Βλαστοί ξυλώδεις με πολλά γραμμοειδή, δερματώδη φύλλα. Ανθοφόροι βλαστοί ύψους 11-30 cm. Ταξιανθία με (1-)2-6 άνθη που δεν ανοίγουν όλα μαζί. Επικαλύκτια λέπια περίπου 1/3 του μήκους του κάλυκα. Κάλυκας 5-22 mm με δόντια μήκους 4-6 mm. Πέταλα μήκους 7-11 mm, ρόδινα –πορφυρά με σκουρόχρωμες λωρίδες.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): άγρια γαρυφαλλιά

Χρήσεις: Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6138

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W. 1965. Beitrage zur Flora der Sudagais 1-7. Candollea 20: 167- 218.

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 547pp.

Turland N.J. 1992. Studies on the Cretan flora 2. The *Dianthus juniperinus* complex (Caryophyllaceae). Bull. Bri. Mus. nat. Hist. (Bot.) 22:165-169.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition- last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al. (eds) . Flora Europaea Vol. 1. p. 201. Cambridge University Press.

Zaffran J.1990. Contributions a la flore et la vegetation de la Crete. Publications de l' Universite de Provence.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb no: 6138
NAME: *Dianthus juniperinus* Sm.
subsp. *aciphyllus* (Sieber ex Ser.) Turland

LOCALITY: Iralio, Dikti, Xeniakou gorge
HABITAT: Rock crevices

DATE: 25/8/2000 ALTITUDE: 570m

NOTES: Endemic
COLL: Fourm Chr., Gotst. J., Tzatz. N.

DET:

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

***Dianthus juniperinus* Sm. subsp. *bauhinorum* (Greuter) Turland**

Συνώνυμο: *Dianthus arboreus* L.

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ.Κρήτη Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Σχισμές κρημνών σε ασβεστόλιθους (υψ. 600-800 m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρός θάμνος (χαμαίφυτο) με βλαστούς ξυλώδεις με πολλά γραμμοειδή προς γραμμοειδή-λογχοειδή, δερματώδη φύλλα. Ανθοφόροι βλαστοί ύψους 13-30 cm. Ταξιανθία με 2-6(-12) άνθη που δεν ανοίγουν όλα μαζί. Επικαλύκια λέπια περίπου 1/3 του μήκους του κάλυκα. Κάλυκας 16-23 mm με δόντια μήκους 4-6 mm. Πέταλα μήκους 7-11 mm, ρόδινα –πορφυρά με σκουρόχρωμες λωρίδες.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Αύγουστος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): άγρια γαρυφαλλιά

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6185

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. *Flora Hellenica*. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 547pp.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.

Turland N.J. 1992. Studies on the Cretan flora 2. The *Dianthus juniperinus* complex (Caryophyllaceae). *Bull. Bri. Mus. nat. Hist. (Bot.)* 22:165-169.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου MAIX



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 1



Καρποί –Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Dianthus juniperinus Sm. subsp. idaeus Turland

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ. & Αν.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Σχισμές κρημνών σε ασβεστόλιθους (υψ. 500-600 m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρός θάμνος (χαμαίφυτο) με βλαστούς ξυλώδεις και πολλά γραμμοειδή, δερματώδη φύλλα. Ανθοφόροι βλαστοί ύψους 9,5-13,5 cm. Ταξιανθία με 2-5 άνθη που ανοίγουν όλα μαζί. Επικαλύκια λέπια περίπου 1/2 του μήκους του κάλυκα. Κάλυκας 10-11 mm με δόντια μήκους 3,5 mm. Πέταλα μήκους 6-7 mm, ωχρο-ρόδινα.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): άγρια γαρυφαλλιά

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6316, 6022

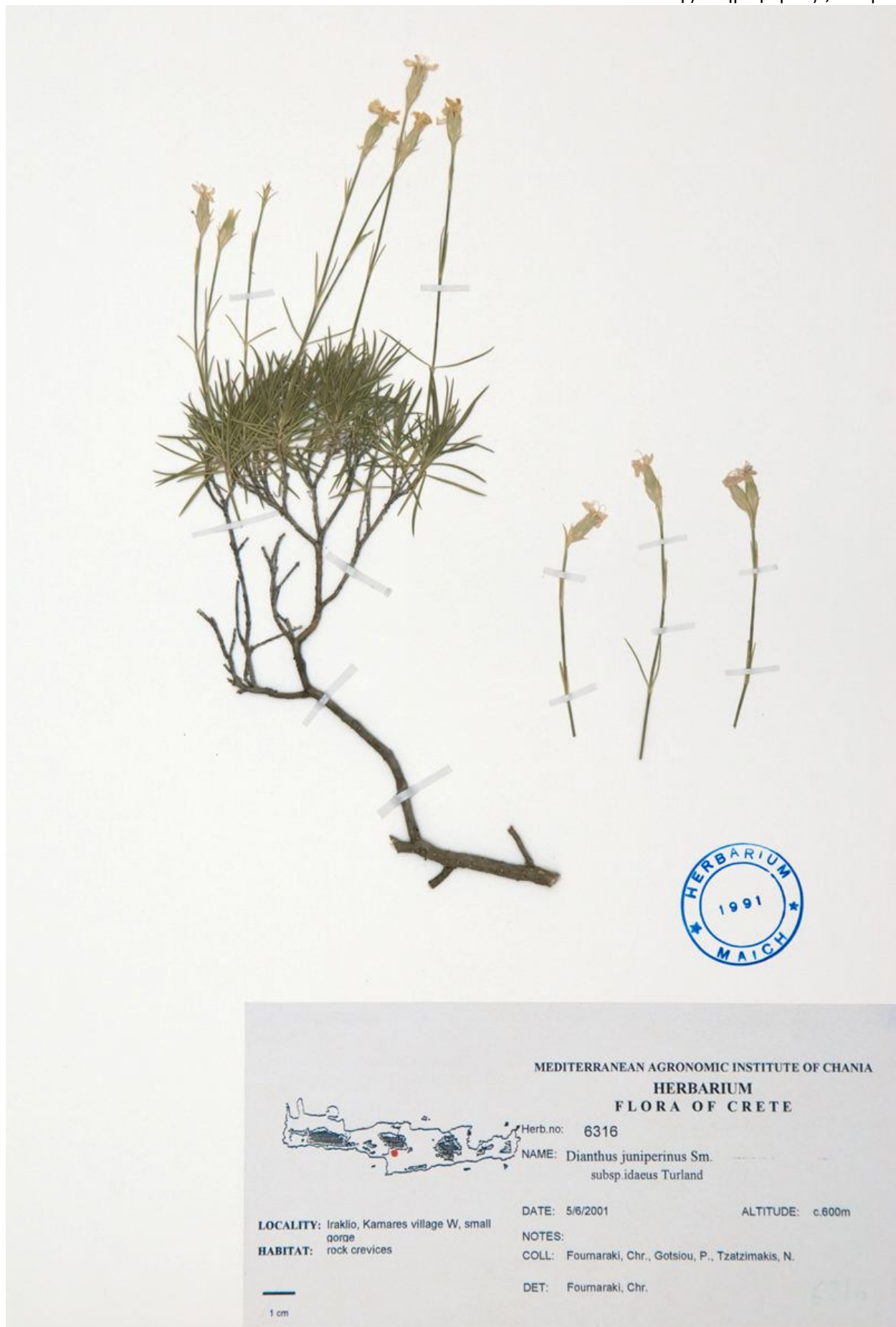
Βιβλιογραφικές αναφορές:

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 547pp.

Turland N.J. 1992. Studies on the Cretan flora 2. The *Dianthus juniperinus* complex (Caryophyllaceae). Bull. Bri. Mus. nat. Hist. (Bot.) 22:165-169.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης–Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Dianthus juniperinus Sm. subsp. pulviniformis (Greuter) Turland

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ.Κρήτη (Ιδη-Ψηλορείτης)

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Σχισμές κρημνών σε ασβεστόλιθους (υψ. 600-1300 m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρός θάμνος (χαμαίφυτο) με βλαστούς ξυλώδεις και πολλά δερματώδη φύλλα. Ανθοφόροι βλαστοί ύψους 3-8,5 cm. Ταξιανθία με 1-4 άνθη που ανοίγουν όλα μαζί. Επικαλύκια λέπια περίπου 1/2 του μήκους του κάλυκα. Κάλυκας 7-9 mm με δόντια μήκους 3-3,5 mm. Πέταλα μήκους 4 mm, ωχρο-ρόδινα.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): άγρια γαρυφαλλιά

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6332

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 547pp.

Turland N.J. 1992. Studies on the Cretan flora 2. The *Dianthus juniperinus* complex (Caryophyllaceae). Bull. Bri. Mus. nat. Hist. (Bot.) 22:165-169.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Dianthus sphacioticus Boiss. & Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη (Λευκά Όρη)

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Σχισμές ασβεστολιθικών βράχων, μέρη με πέτρες και χαλίκια (υψ. 1700-2400 m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρό, λείο, πολυετές φυτό, ύψους 2-10 cm, ξυλώδες στη βάση. Φύλλα βάσης και αυτά των μη ανθοφόρων βλαστών, 3-6 mm σε μήκος, επιμήκη-λογχοειδή, γλαυκοπράσινα, μάλλον παχειά, με 3-5 νευρώσεις. Φύλλα βλαστού 2-5 ζεύγη, μικρότερου μήκους από τα μεσογονάτια διαστήματα. Επικαλύκτια λέπια συνήθως 6, περίπου στο 1/3 του μήκους του κάλυκα. Κάλυκας 13-16 mm. Πέταλα 3-4 mm, σχεδόν ακέραια, πωγωνοφόρα, ωχρο-ρόδινα.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούλιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): άγρια γαρυφαλλιά

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5256, 323, 1380, 1435, 5044

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece. Vol.1 Athenaeum Press Ltd.

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 547pp.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol.1. p. 199. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Dianthus xylorrhizus Boiss. & Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: ΒΔ Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Ασβεστολιθικές απότομες πλαγιές και σχισμές βράχων (υψ. 300-700 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, λείο φυτό με παχιά ξυλώδη βάση (χαμαίφυτο). Φύλλα βάσης έως και 4 mm σε πλάτος, γραμμοειδή-επιμήκη, μάλλον παχειά και μαλακά, με μεσαία νεύρωση εμφανή στην κάτω επιφάνεια, πλευρικές νευρώσεις μη ευκρινείς. Φύλλα βλαστού 3-6 ζεύγη, πιο κοντά και λεπτότερα από τα βάσης. Επικαλύκτια λέπια συνήθως 4, ωοειδή, οξύληκτα ή οδοντωτά, δερματώδη, ωχρο-καφετί, περίπου ¼ του μήκους του κάλυκα. Κάλυκας 20-25 x 4-5 mm, πιο πλατιά από τη μέση και κάτω. Πέταλα 4-6 mm, λεία, ξανθοκίτρινα-λευκωπά ή ωχρο-ρόδινα.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): άγρια γαρυφαλλιά

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλουμένων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 4800, 4395

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 547pp.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol.1. p. 195. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια Elatinaceae

Elatine alsinastrum L.

Γεωγραφική κατανομή: Ευρώπη (στην Κρήτη, μόνο δυτικά)

Ενδημισμός:

Οικότοπος: εποχιακές λιμνούλες, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές σε δολίνες με εποχιακά νερά (υψ. 1050m)

Σύντομη περιγραφή: Ετήσιο ή πολυετές εύρωστο φυτό με βλαστούς 2-80 cm μήκους. Φύλλα ακέραια χωρίς μίσχο σε σπονδύλους. Στην υδροχαρή κατάστασή τους είναι γραμμοειδή, μέχρι 18 σε κάθε σπόνδυλο, στη χερσαία λογχοειδή προς ωοειδή, περίπου 3 σε κάθε σπόνδυλο. Άνθη λευκά, μικρά, κατά μαχαλιαίους σπονδύλους. Σέπαλα 4, ωοειδή, οξύληκτα. Πέταλα 4, ωοειδή, μεγαλύτερα από τα σέπαλα. Στήμονες 8, στύλοι 4. Κάψα πεπιεσμένη πάνω.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7437

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Chilton, L. & Turland, N. 1997. Flora of Crete a supplement. Marengo publications

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2. p. 296. Cambridge University Press.

Yannitsaros, A. & Koumpli-Sovantzi, L. 1991: A contribution to the hydrophilous flora of Crete. Bot. Chron. 10 579-586.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια *Umbelliferae* (*Apiaceae*)

***Eryngium amorginum* Rech.f.**

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ.Κρήτη, Κυκλάδες

Ενδημισμός: Ενδημικό Νοτίου Αιγαίου Οικότοπος: Ασβεστολιθικοί κρημνοί, συνήθως σκιεροί, Β-έκθεσης, με εξειδίκευση στους παράκτιους, σπανίως σε δάση τραχείας πεύκης, χασμόφυτο (υψ: 150-600 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές φυτό με όρθιους βλαστούς ύψους 60-100 cm και διαμέτρου 1 cm. Φύλλα βάσης αμβλεία, με τριγωνικό σχήμα. Φύλλα ανθοφόρων βλαστών μικρότερα με αγκάθια. Ταξιανθία πυκνή, με περίπου 15 έμμισχα, ωσειδή-σφαιρικά σκιάδια με σχήμα κεφαλίου που ενώνονται σε 15 περίπου μεγαλύτερα σκιάδια. Βράκτια περίπου 8, μήκους έως 1,5 cm, γραμμοειδή-αντιλογοχειδή, που περιβάλλονται από αγκάθια και βρακτίδια με ακανθώδη άκρα που προβάλλουν μέσα από τα άνθη. Σέπαλα περίπου 2 cm μήκους, ωσειδή, στρογγυλεμένα στο άκρο, με αρκετά μεγάλη ευθεία μυτερή απόληξη. Πέταλα μήκους 2,5-3 mm ωσειδή-επιμήκη, λευκά με μια στενή καφετιά μεσσαία νεύρωση.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6167, 5915

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Runemark H., Snogerup S., Nordenstam B. 1960. Studies in the Aegean flora I. Floristic Notes. Bot. Notiser 113:421-450.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2. p. 323. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 6167
NAME: *Eryngium amorginum* Rech. f.

DATE: 12/10/2000 ALTITUDE: c. 650m
NOTES: Rare
COLL: Gots.P., Tzatz.N.
DET: Gotsiou, P.

LOCALITY: Lasithi, Thripti
HABITAT: Openings in *Pinus brutia* forest

1 cm



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου 1



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια *Umbelliferae* (*Apiaceae*)

Eryngium ternatum Poir.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί ασβεστούχων υποστρωμάτων (υψ. 50-600m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, γλαυκόχρωμο φυτό, με όρθιους βλαστούς 20-50cm. Φύλλα βάσης ελαφρώς δερματώδη, με έλασμα 3μερές και μέρη γραμμοειδή, αδιαίρετα με μαλακά ανερχόμενα αγκάθια περιφερειακά. Μίσχος περιδωτός. Ταξιανθία πυκνή, με 3-6 έμμισχα, ημισφαιρικά σκιάδια με σχήμα κεφαλίου που ενώνονται σε μεγαλύτερα σκιάδια. Βράκτια 5-9, μήκους 2-3cm, γραμμοειδή, ακιδωτά, συνήθως με ένα ζευγάρι αγκαθωτών δοντιών κοντά στη βάση. Σέπαλα 2-3mm, ωοειδή, αθερώδη. Πέταλα μήκους περίπου 2,5cm, επιμήκη, δίλοβα, λευκά με μια στενή καφετιά μεσσαία νεύρωση.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6423, 6198, 6024, 5906, 5702, 4999

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Chilton, L. & Turland, N. 1997. Flora of Crete a supplement. Marengo publications

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l'Universite de Neuchatel pp.

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2. p. 323. Cambridge University Press.

Tzanoudakis, D. 1986. Chromosome studies in the Greek flora. I. Karyotypes of some Aegean angiosperms. Bot.Helv. 96(1): 27-36.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

“Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης” – ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΜΑΙΧ), 2008
Ε.Π. “Κοινωνία της Πληροφορίας”, Μέτρο 2.4

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb no: 5906

NAME: *Eryngium ternatum* Poir.

LOCALITY: Chania, Rokka gorge

HABITAT: Rock crevices

DATE: 9/6/2000

ALTITUDE: c.170m

NOTES: Endemic - Vulnerable

COLL: Fourn Chr., Gotst. J., Tzatz. N. Mark. E.

DET: Fournaraki, Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Cruciferae* (*Brassicaceae*)

Erysimum candicum Snogerup subsp. candicum

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη και ΝΑ Κυκλάδες

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: κρημνοί ασβεστούχων υποστρωμάτων (υψ. 50-1200 m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρός, πολυετής θάμνος, με έναν κύριο βλαστό και κλαδιά που συνήθως ανθίζουν τον δεύτερο χρόνο. Τα ηλικιωμένα άτομα φτάνουν σε ύψος 25-50 cm. Φύλλα στενά λογχοειδή, με μήκος 2-12 cm, σχεδόν χωρίς μίσχο. Ταξιανθία απλή βοτρυοειδής με 5-20 άνθη. Σέπαλα πράσινα ή πρασοκίτρινα, επιμήκη προς λογχοειδή, θυλακοειδη εξωτερικά με τρισχιδείς τρίχες συνήθως στα άκρα τους. Πέταλα 19-22 mm, με «όνυχα», χνουδωτά στο κάτω μέρος, χρυσοκίτρινα ή ανοιχτοκίτρινα. Ανθήρες και νημάτια λεία. Κεράτιο επίπεδο με δυσδιάκριτη μεσσαία νεύρωση, πυκνά τριχωτό.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Απρίλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Κινδυνεύει να γίνει απειλούμενο (nt) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 2523, 5396, 669, 2024, 629

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Polatschek, A. 1973. Die Vertreter der Gattung *Erysimum* auf Kreta. (The taxa of *Erysimum* represented in Crete). Ann. Mus. Goulandris 1: 113-126

Snogerup, S. 1967. Studies in the Aegean Flora VIII. *Erysimum* Sect. *Cheiranthus*. A. Taxonomy. Opera Bot. 13: 70

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica. Vol. II. Koeltz Books, Germany. 511pp.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Rethymno, Episkopi to Roustica

1cm

Herb no: 2024

NAME: *Erysimum candicum* Snogerup

DATE: 01.03.1994

ALTITUDE: c.300m

NOTES:

COLL: Kaz. G., Fourn. Chr., latr. Gr.

DET: Kypriotakis Z.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb. no: 5396

NAME: *Erysimum candicum* Snog. subsp. *candicum*

LOCALITY: Chania, Drapanokephala

HABITAT: Cliffs

DATE: 10.6.99

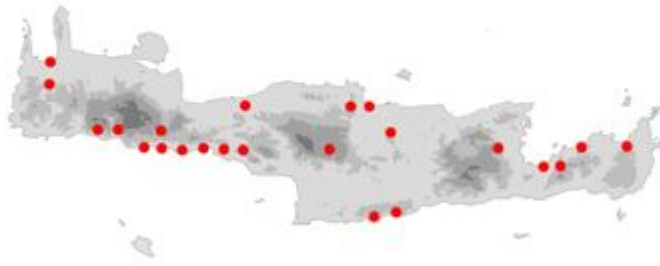
ALTITUDE: 430m

NOTES:

COLL: Boteva, D.

DET: Boteva, D.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια *Euphorbiaceae*

***Euphorbia herniariifolia* Willd.**

Γεωγραφική κατανομή: Ελλάδα, Αλβανία Ενδημισμός:

Οικότοπος: βραχώδεις ασβεστολιθικές περιοχές, χαλάσματα και λιθώνες (υψ. 1400-2400 m)

Σύντομη περιγραφή: Λείο ή χνουδωτό, γλαυκόχρωμο πολυετές φυτό, με πολλούς, έρποντες ή ανερχόμενους βλαστούς, μέχρι 20 cm. Φύλλα 2-5 x 2-3 mm δισκοειδή ή αντρωειδή-ελλειπτικά, ακέραια, με μίσχο μέχρι 1,5 mm. Φύλλα σκιαδίου και βράκτια παρόμοια με τα άλλα φύλλα. Σκιάδιο με 2-3 ακτίνες, απλές ή μια φορά διχότομες. Αδένες 4 (-5), με μακρύ κέρασ, πρασινωποί, δρεπανοειδείς. Κάψα 3 x 3,5 mm, ελαφρώς σαρκώδης, λεία ή χνουδωτή. Σπέρματα μήκους 2 mm, κυλινδρικά με ακανόνιστες και αβαθείς εσοχές, απαλά γκρίζα.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5035, 1444

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1 Athenaeum Press Ltd.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2. p. 224. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 1444

NAME: *Euphorbia herniariifolia* Willd.

LOCALITY: Chania, Roussies

DATE: 24.08.1992

ALTITUDE: c.2100m

NOTES:

COLL: Kypr. Z., Lymb. P., Sk. M.

DET: Kypriotakis Z.

—
1cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρητη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Euphorbiaceae*

Euphorbia rechingeri Greuter

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: σχισμές ασβεστολιθικών βράχων, χαλάσματα και λιθώνες (υψ. 1800-2300 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής, λείος, γλαυκοπράσινος θάμνος, έως 40 cm. Βλαστοί έρποντες ή ανερχόμενοι, πολλοί, απλοί, με πυκνό φύλλωμα και 0-3 μασχαλιαίες ακτίνες. Φύλλα αντρωειδή ή αντιδισκοειδή, με αιχμηρή απόληξη, μάλλον παχειά και σαρκώδη. Φύλλα σκιαδίου αντρωειδή-σπαθιδοειδή προς δισκοειδή, μυτερά. Σκιάδια (1-)5-12, διχοτομημένα μία ή δύο φορές, ποικίλλουν στο μέγεθος. Αδένες με διασταλμένα συχνά ελαφρώς λοβωτά κεράτια. Κάψα (4-)5-7 mm, λεία, ακανόνιστα και ελαφρά φυματιώδη. Σπέρματα (2-)3-4 mm, λεία, γκριζωπά-καφετί.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6077, 5036

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W. 1965. Beitrage zur Flora der Sudagais 1-7. Candollea 20: 167- 218.

Greuter, W. 1973. Additions to the flora of Crete, 1938-1972. Ann.Musei Goulandris 1: 15-83

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1 Athenaeum Press Ltd.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2 p. 221 (as E. myrsinites). Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETÈ



LOCALITY: Chania, Lefka ori, Rousi + s

HABITAT: Mountain slopes

—
1 cm

Herb.no: 5036

NAME: *Euphorbia rechingeri* Greuter
syn. *E. myrsinites* L. subsp. *rechingeri*

DATE: 11.7.98

ALTITUDE: 2015m

NOTES:

COLL: Vogiatzakis l.

DET: Vogiatzakis, l.



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια Umbelliferae (Ariaceae)

Ferulago thyrsoflora (Sm.) W.D.J.Koch

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: κρημνοί ασβεστούχων υποστρωμάτων και σχισμές βράχων (υψ. 50-1200 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, λείο φυτό γύρω στα 60 cm. Φύλλα τριγωνικά με λοβούς επιμήκεις, γραμμοειδείς. Άνθη κίτρινα σε σκιάδια, που είναι πυκνά συγκεντρωμένα σε πολυσχιδή φόβη. Βράκτια και βρακτίδια, γραμμοειδήλογχοειδή. Καρπός μήκους 8-10 mm, με στενά, κάπως κυματοειδή πτερύγια πλευρικά και στενά ραχιαία πτερύγια.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5879, 5878, 6030

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2 p. 359. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
 HERBARIUM
 FLORA OF CRETE

Herb.no: 5879

NAME: *Ferulago thyrsoflora* (Sm.) W.D.J.Koch

DATE: 30/5/2000

ALTITUDE: c.350m

NOTES: Endemic

COLL: Four.Chr.,Gols.P.,

DET: Fournarakis,Chr.

LOCALITY: Rethymno, Kotsifou gorge

HABITAT: Rock crevices

—

Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια Rubiaceae

Galium incrassatum Halácsy

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: φρύγανα (υψ. 0-500 m)

Σύντομη περιγραφή: Μονοετές φυτό 9-35 cm. Φύλλα 5-13 mm, σε σπονδύλους των (5-)6(-7), τα κατώτερα αντιλογοχειδή, τα ανώτερα ελαφρώς λογχοειδή προς γραμμοειδή. Ταξιανθία ωσειδής, με ποδίσκους μάλλον άκαμπτους, σαρκώδεις και τριχωτούς, που γίνονται πιο παχείς μετά την άνθιση. Άνθη κοκκινωπά. Καρπός μήκους 0,8-1,5 mm, συνήθως τριχωτός.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5134

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Burton, R.M. 1996. Two new flowering plant species for the flora of Crete. Fl. Medit. 6: 69-70

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Turland, N.J., Chilton, L., 2007 . FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition- last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 35. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA

**HERBARIUM
FLORA OF CRETE**

Herb.no: 5134

NAME: *Galium incrassatum* Halakcy

DATE: 4.05.99

ALTITUDE: c. 100m

NOTES: Endemic

COLL: Wolf, W., Kienzler, P.

DET: Wolf, W.



LOCALITY: Chania, Akrotiri, close to Ag. Trias

HABITAT: Phrygana

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Umbelliferae (Ariaceae)

Geocaryum creticum (Boiss. & Heldr.) Engstrand

Συνώνυμο: *Huetia cretica* (Boiss. & Heldr.) P.W.Ball

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ. & Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικές πετρώδεις ανοιχτές πλαγιές (υψ. 1300-1950 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό πολυετές, νανώδες, έρπον. Βλαστοί ύψους μέχρι 10 cm, διακλαδιζόμενοι. Φύλλα βάσης με γραμμοειδείς-ελλειψοειδείς λοβούς, με σχεδόν με στρογγυλεμένο άκρο. Άνθη σε σκιάδια με 2-5 ακτίνες. Βράκτια απόντα, βρακτίδια λογχοειδή, χνουδωτά. Ανθήρες σκούροι κόκκινοι. Καρπός 4,5-5 mm, με ελάχιστα οδοντωτό περίγραμμα.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7423

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Engstrand, L. 1977. Biosystematics and taxonomy in *Geocaryum* Cosson (Umbelliferae). Lund: Ph.D. Thesis, Univ. of Lund, 126pp.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1 Athenaeum Press Ltd.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2 p. 330 (as *Huetia cretica*). Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Helichrysum doerfleri Rech.f.

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Ανοικτό βραχώδες έδαφος, σε ασβεστούχο υπόστρωμα, συχνά κάτω από ακανθώδεις μικρούς θάμνους (υψ. 800-1400 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, χνουδωτό, μαξιλαρόμορφο φυτό. Οι ανθοφόροι βλαστοί του δεν ξεπερνούν τα 8 cm. Φύλλα βάσης μήκους 5-10(- 15) mm, φύλλα βλαστού πολλά, τα κατώτερα 20-30 mm, αντιλογχοειδήσπαθιοειδή, οξύληκτα, τα ανώτερα ελαφρώς γραμμοειδή. Κεφάλια μικρά, κίτρινα, (1-)2-4, με εξωτερικά περιβληματικά βράκτια ωοειδή και τα εσωτερικά λογχοειδή, που γίνονται πριονωτά ή πολυσχιδή στην κορυφή τους.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6101, 5067

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp.

Contributions a la flore et la vegetation de la Crete. Publications de l' Universite de Provence.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 129. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



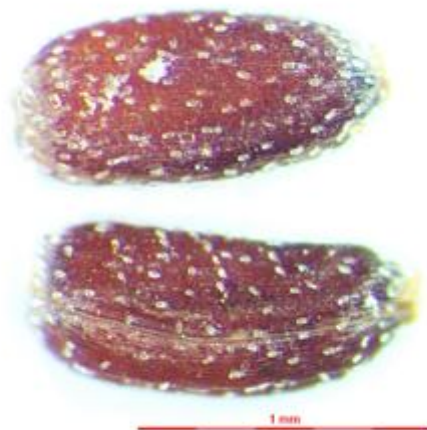
Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Helichrysum heldreichii Boiss.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Απότομοι βράχοι σε φαράγγια, σε ασβεστούχο πέτρωμα (υψ. 0- 450 m)

Σύντομη περιγραφή: Θαμνώδες φυτό (χαμαίφυτο) με πυκνό λευκωπό τρίχωμα. Έχει ξυλώδη βάση αλλά εύκαμπτους βλαστούς που φτάνουν τα 40 ή 60 cm. και γέρνουν. Φύλλα επαλάσσοντα, απλά, 2-7,5 mm, γραμμοειδή με γυριστά άκρα. Ταξιανθία κόρυμβος αποτελούμενη από πολλά μικρά κεφάλια με περίβλημα από αχνοκίτρινα λεπτά, ξηρά, σαν χαρτί βράκτια απ’ όπου μόλις προβάλλουν τα πορτοκαλοκίτρινα ανθίδια.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5855, 4402

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 130. Cambridge University Press.

Zaffran J. 1990. Contributions a la flore et la vegetation de la Crete. Publications de l' Universite de Provence.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Chania, Aradena gorge
HABITAT: Rock crevices

Herb.no: 4402
NAME: *Helichrysum heldreichii* Boiss.

DATE: 1.6.97 ALTITUDE: c.400m
NOTES: Vulnerable- Endemic
COLL: Skoul.M. Jonshon Ch.
DET: Skoula .M.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φώτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Hirtellina fruticosa (L.) Dittrich

Συνώνυμο: *Staehelina fruticosa* (L.) L.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Αν. Κρήτη, περιοχή Καρπάθου, Κυκλάδες, νησιά Ανατ. Αιγαίου

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου Οικότοπος: κρημνοί ασβεστούχων υποστρωμάτων (υψ. 0-1800 m)

Σύντομη περιγραφή: Θάμνος με βλαστούς που φτάνουν τα 150 cm, λίγο χνουδωτοί, αδενώδεις. Φύλλα ακέραια, λογχοειδή, σχεδόν λεία που συνήθως σχηματίζουν ρόδακες στα άκρα των βλαστών. Κεφάλια σε κυματοειδείς ταξιανθίες. Περιβληματικά βράκτια οξύληκτα, λεία, καφετιά, τα κατώτερα πράσινα στην άκρη. Στεφάνη λευκωπή. Αχαίνια μήκους 5-6 mm, με λευκές τρίχες και πάππο μήκους 10-12 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Σεπτέμβριος-Νοέμβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 3610, 3643, 394

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J. 1992a. Floristic notes from Crete. *Botanical Journal of the Linnean Society*. 108: 345-357.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 4. p. 217. (as *Staehelina fruticosa*). Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. *Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete*. Publications de l'Universite de Provence

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb no: 3643
NAME: *Staechelina fruticosa* (L.) L.

DATE: 6/11/1996 ALTITUDE: c. 30m
NOTES:
COLL: Fourn. Chr., Kar. N.
DET: Fournaraki, Chr.

LOCALITY: Chania, Preveli
HABITAT: Calcareous cliffs

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Guttiferae* (*Hypericaceae*)

Hypericum aciferum (Greuter) N. Robson

Συνώνυμο: *Elodes acifera* Greuter

Γεωγραφική κατανομή: ΝΔ Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Σκιεροί κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα και συμπαγείς βράχοι κοντά στη θάλασσα (υψ. 0-50m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής χαμηλός κατακείμενος θάμνος, με ύψος 20- 30 cm και μήκος έως 130 cm. Φύλλα 5-12 mm, γραμμοειδή-σπαθιοειδή, δερματώδη, κάπως γλαυκά, μη κεραμοειδώς τοποθετημένα. Άνθη (1-)3 μικρά με ποδίσκο. Σέπαλα ημιόρθια, ελλειπτικά Πέταλα εύπτωτα περίπου 9 mm Στήμονες κιτρινωποί ενώνονται σε 3 δεσμίδες. Σπέρματα μήκους 1,5-1,7 mm, επιμήκη, σχεδόν κυλινδρικά, με ένα σαρκώδες έκφυμα.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Οκτώβριος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Κινδυνεύον (E) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Κινδυνεύον (E) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Συνθήκη της Βέρνης, Ευρ.Οδηγία 1992/43 (Παραρτ.ΙΙ*/ΙV)

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 8052, 1163, 3440

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter W. 1965. Beitroge zur Flora der Sodogdis 1-7. Candollea 20:167- 218.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp “

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland N.J. 1992. Floristic notes from Crete. Bot. J. Linn. Soc. 108:345- 357.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2. p. 264. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 5



Φωτογραφία του φυτού 3



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Guttiferae* (*Hypericaceae*)

Hypericum amblycalyx Coustur. & Gand.

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα, απότομα βραχώδη πρανή (υψ. 0-1000 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής θάμνος, μέχρι 50 cm, πολύκλαδος. Φύλλα 2- 12 mm, σε σπονδύλους ανά 4, λεία. Άνθη κίτρινα σε επιμήκη φόβη, ή απλά κύματα ή μονήρη. Σέπαλα άμισχα με άκρες χωρίς αδένες. Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6091, 6142, 1875

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l'Universite de Neuchatel pp.194

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2. p. 264. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ

MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 1875
NAME: *Hypericum amblycalyx* Coust. & Gand

LOCALITY: Lassithi, Kavousi

DATE: 07.05.1993
NOTES: Endemic - Rare
COLL: Sk. M., Kaz. G.
DET: Kypriotakis Z.

ALTITUDE: c.150m

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Guttiferae* (*Hypericaceae*)

Hypericum jovis Greuter

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα (υψ. 550-1500 m)

Σύντομη περιγραφή: Εντυπωσιακός μικρός, λείος, μαξιλαρόμορφος θάμνος με πολλά κλαδιά ύψους 10-60 cm. Φύλλα 3-8 mm, σε σπονδύλους ανά 4, γραμμοειδή, ακέραια και γυριστά στις άκρες, με μαύρα στίγματα (από αδένες). Ταξιανθία με λίγα άνθη, κυματοειδής. Άνθη με 5 κίτρινα πέταλα μήκους περίπου 7 mm, που ξεπερνούν τα σέπαλα και με λεπτούς κίτρινους στήμονες σε 3 ομάδες στο κέντρο τους.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6032, 5754

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter W., Matthes U., Risse H. 1984. Additions to the flora of Crete, 1973-1983 (1984) - II. Willdenowia 14:269-297.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece.

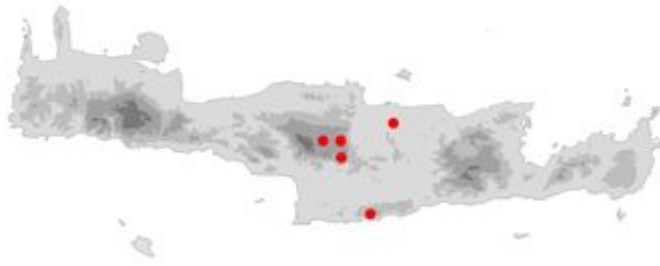
Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Guttiferae* (*Hypericaceae*)

Hypericum kelleri Bald.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Επίπεδες αργιλώδεις εκτάσεις και περιθώρια χωραφιών (υψ. 1050-2000 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολύ μικρό θαμνώδες, μαξιλαρόμορφο φυτό. Βλαστοί μήκους 1-5(-10) cm, έρποντες, διακλαδιζόμενοι και ριζοβολούντες. Φύλλα μήκους 2-4(-6) mm, επιμήκη ή ελλειψοειδή, έμμισχα, ακέραια, ελάχιστα φυματιώδη ή σχεδόν λεία, με λίγα μαύρα στίγματα. Άνθη συνήθως 4-μερή, μερικές φορές 3- ή 5-μερή. Σέπαλα με στρογγυλεμένο άκρο ή με σχεδόν αιχμηρή απόληξη και οδοντωτά με μαύρους αδένες ή σχεδόν ακέραια, με ή χωρίς επιφανειακά μαύρα στίγματα. Πέταλα 4-5, κίτρινη με μερικά μαύρα στίγματα και κόκκινη χροιά στην κάτω επιφάνεια. Καρπός ωοειδής κάψα, μήκους 3-4 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5858, 2362, 1935

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece, Vol.1 Athenaeum Press Ltd. Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2. p. 267. Cambridge University Press.

Zaffran J. 1990. Contributions a la flore et la vegetation de la Crete. Publications de l' Universite de Provence

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού – Φωτογραφία, Έφη Τσακρακλίδου



Φωτογραφία του φυτού – Έφη Τσακρακλίδου



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Compositae* (*Asteraceae*)

***Hypochaeris tenuiflora* (Boiss.) Boiss.**

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Απότομες πλαγιές σε ασβεστούχο υπόστρωμα (υψ. 1420-2400 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, λείο φυτό με βλαστούς ύψους 2-9 cm, απλούς ή λίγο διακλαδισμένους. Φύλλα 1,5-10 cm, γραμμοειδή προς αντιλογοχειδή, σχεδόν ακέραια ή πτερόλοβα, λεία ή λίγο χνουδωτά. Κεφάλιο μικρό, 5-9 mm, με όλα τα ανθίδια γλωσσοειδή, κίτρινα. Περιβληματικά βράκτια έως 10 x 2 mm, σε πολλές σειρές, χνουδωτά στις άκρες ή στο πίσω μέρος, μερικές φορές με μακριές τρίχες πίσω. Αχάινια 4,5-6,5 mm, με μικρό ράμφος.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5254, 5299

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. *Phytocoenologia* 25 (3): 317-361.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l'Universite de Neuchatel pp.194

Strid, A., and Tan, K. 1991. *Mountain flora of Greece*. Vol.2. Edinburgh.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 5. p. 309. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. *Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete*. Publications de l'Universite de Provence

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



LOCALITY: Chania, Lefka Ori, Gínglos

HABITAT: Flat areas among rocks

1 cm

MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb no: 5254

NAME: *Hypochoeris tenuiflora* (Boiss.) Boiss.

DATE: 28.7.99

ALTITUDE: c.1800m

NOTES: endemic

COLL: Fourn. Chr., Vogiaz., I., Pent. K.

DET: Fournaraki, Chr.



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού – Φωτογραφία, Εφη Τσακρακλίδου



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Inula pseudolimonella (Rech.f.) Rech.f.

Συνώνυμα: *Inula candida* subsp. *decalvans* (Halácsy) P.W.Ball ex Tutin; *Inula limonifolia* (Sibth. & Sm.) Boiss. ex Raulin var. *decalvans* Halácsy

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Απότομες πλαγιές σε ασβεστούχο υπόστρωμα (υψ. 800-2000 m)

Σύντομη περιγραφή: Ασημόλευκο φυτό με λευκό χνούδι ή τρίχωμα. Βλαστοί μέχρι 10 cm, λεπτοί. Φύλλα βάσης ωοειδή ή λογχοειδή, 1,5-3,5 cm. Κεφάλια μέτρια, με ανθίδια κιτρινωπά. Γλωσσοειδή ανθίδια πολύ μικρά, δυσδιάκριτα. Περιβλήμα 8-9 mm, βράκτια κυρτά, συνήθως με επιμήκες άκρο.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6097, 6128, 452

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 135 (as *I. candida* subsp. *decalvans*). Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Convolvulaceae

***Ipomoea imperati* (Vahl.) Griseb.**

Συνώνυμο: *Ipomoea stolonifera* J.F.Gmel.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη, Ιταλία, νησιά Αζόρες

Ενδημισμός:

Οικότοπος: αμμώδεις εκτάσεις

Σύντομη περιγραφή: Ετήσια ή πολυετής πόα, λεία. Βλαστοί έρποντες που συχνά ριζοβολούν στα γόνατα. Φύλλα λίγο εως πολύ σαρκώδη, έλασμα 1-5 cm, συνήθως επίμηκες ακέραιο με 3 ή 5 λοβούς, έντονα σφηνοειδές προς καρδιοειδές στη βάση, στρογγυλεμένο στο άκρο ή ακρόκοιλο ή με 2 λοβούς στην άκρη. Άνθη συνήθως μονήρη. Σέπαλα 8-15 mm, στρογγυλεμένα στο άκρο ή οξύληκτα, απεξεσμένα. Στεφάνη 35-50 mm, λευκή ή ωχροκίτρινη, μερικές φορές πορφυρή στο κέντρο.

Περίοδος ανθοφορίας: Αύγουστος-Οκτώβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 2337

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 82. Cambridge University Press. Σφήκας Γ. 1987. Αργιολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Chania, west to Nongia

1 cm

Herb no: 2337

NAME: *Ipomoea imperati* (Vahl.) Griseb.

DATE: 21.06.1994

ALTITUDE: s.l.

NOTES:

COLL: Fourn. Chr., Kypri. Z.

DET: Kypriotakis Z.



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια *Leguminosae (Fabaceae)*

Lathyrus neurolobus Boiss. & Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Βάλτοι, ρυάκια και πηγές σε δάση και μακί, υγροί σκιεροί βράχοι (υψ. 50-350 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές λείο φυτό με βλαστούς ύψους 15-50 cm, με πτερύγιο. Κατώτερα φύλλα χωρίς ελικοειδή απόφυση, τα ανώτερα με απλή ελικοειδή απόφυση. Φυλλάρια 1 ζεύγος μήκους 5-12 mm, επιμήκη προς ωοειδή-επιμήκη, έμμισχα, γραμμοειδή. Βοτρυοειδής ταξιανθία με 1-2 άνθη. Δόντια κάλυκα ισομήκη, στεφάνη μήκους 6-10 mm, γαλάζια. Χέδρωπας μήκους 20-30 mm, καφετί, λείος με πολύ ευδιάκριτες επιμήκεις νευρώσεις. Σπέρματα 3-6, λεία.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις: Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5158, 1499

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. and Abrahamczyk, S. 2007. Ecology and distribution of the Aegean wetland endemics *Carex cretica* and *Lathyrus neurolobus* Nova Hedwigia, Beiheft 131, p. 207–219

Gradstein S.R., Smittenberg J.H. 1977. The hydrophilous vegetation of Western Crete. *Vegetatio* 34:65-86.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Rechinger K.H. 1943. Neue Beiträge zur Flora von Kreta. *Acad. Wiss. Wien. Math.-Naturwiss. Kl. Denkschr.* 105:1-184.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 2. p. 140. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης–Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Καββάδας, Δ., 1956-1964 *Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν*. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb no: 5158

NAME: *Lathyrus neurolobus* Boiss. & Heldr.

DATE: 29.7.99

ALTITUDE: c. 300m

NOTES: endemic

COLL: Fourn., Chr., Wolf, W.

DET: Fournaraki, Chr.



LOCALITY: Chania, Fassas valley

HABITAT: Moist soil

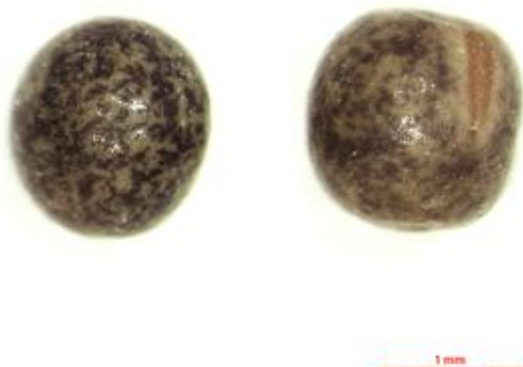
1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 1



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Plumbaginaceae*

***Limonium frederici* (Barbey) Rech.f.**

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Ανατ. Κρήτη, Κάρπαθος, ΝΑ Κυκλάδες

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: Παράκτιοι ασβεστολιθικοί κρημνοί και απότομοι βράχοι (υψ. 0- 60 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές φυτό ύψους 10-16 cm, λείο. Φύλλα σε ρόδακα στη βάση, ακέραια, βαθμιαία στενεύουν προς το μίσχο, (16-)18-22(-35) x (6-)8-10(-12) mm, αντικαρδιοειδή–σπαθιδοειδή. Στάχεις με 1-2 σταχύδια ανά cm, με 2 άνθη το καθένα. Άνθη πορφυρά, στεφάνη λίγο έως πολύ καμπανοειδή, με 5 λοβούς. Εσωτερικά βράκτια μήκους περίπου 7 mm, εξωτερικά περίπου 3 mm, που καλύπτουν τουλάχιστον το 1/3 των εσωτερικών. Κάλυκας μήκους περίπου 7 mm, με το ανώτερο τμήμα του περίπου ίσο με το ¼ του μήκους του σωλήνα του.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5802, 1171

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Mayer, A. 1995. Comparative study of the coastal vegetation of Sardinia (Italy) and Crete (Greece) with respect to the effects of human influence. Libri Botanici. Vol. 15. IHW-VERLAG Munchen.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 45. Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 5802
NAME: *Limonium frederiki* (Barbey) Rech. f.

LOCALITY: Chania, Ag. Gramvousa

DATE: 11/5/2000 ALTITUDE: c.20m

HABITAT: Maritime rocks

NOTES:
COLL: Fourm. Chr. Wolf, W. Bot. D.

DET: Fourmaraki Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Linaceae*

Linum arboreum L.

Συνώνυμα: *Linum caespitosum* Sm.; *Linum doerfleri* Rech.f.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη, νησιά Νοτ.Αιγαίου, ΝΔ Τουρκία

Ενδημισμός:

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστόχο πέτρωμα, σχισμές βράχων και υψώματα, αποτόμες βραχώδεις πλαγιές, σπάνια σε φρύγανα βραχώδων λόφων (υψ. 0- 2000 m)

Σύντομη περιγραφή: Θάμνος με βλαστούς λείους, μέχρι 1 m. Φύλλα μήκους (5-)10-20 mm, σπαθιδοειδή, παχειά, με μια νεύρωση και σκληρά αλλά εύκαμπτα άκρα, συχνά σχηματίζοντας λίγο έως πολύ πυκνούς ρόδακες. Ταξιανθία συνήθως με λίγα άνθη, μεστή. Σέπαλα μήκους 5-8 mm, λογχοειδή, με αιχμηρή απόληξη, χωρίς περιφερειακό τρίχωμα. Πέταλα μήκους 12-18 mm, κίτρινα. Κάψα ραμφοειδής, περίπου ίσου μήκους με τα σέπαλα.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιανουάριος-Ιούλιος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ.67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5931, 2518, 2411, 2032, 349

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2. p. 206. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb no: 2518

NAME: *Linum arboreum* L.

DATE: 1.5.96

ALTITUDE: 200m - 700m

NOTES:

COLL: Fourn. Chr., Karav., Nik., Iatr. G.

DET: Fournaraki Chr.

IAN



LOCALITY: Chania, Imbros gorge

HABITAT: Calcareous cliffs

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια Dipsacaceae

Lomelosia albocincta (Greuter) Greuter & Burdet

Συνώνυμο: *Scabiosa albocincta* Greuter

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Κεντρ.Κρήτη Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα (υψ. 10-1500 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής θάμνος, με πυκνούς βλαστούς, ξυλώδεις προς τη βάση. Φύλλα ακέραια, πλατειά ελλειπτικά, σκεπασμένα με μακριές, ίσιες τρίχες, πιο πυκνές στη περιφέρεια. Ποδίσκοι ταξιανθιών 30-40 cm. Κεφάλια διαμέτρου 4 cm με άνθη βιολετιά.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούλιος-Αύγουστος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6029

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W. 1971. Betrachtungen zur Pflanzengeographie der Südägäis. Opera Bot.30: 49-64.

Greuter, W. 1973. Additions to the flora of Crete, 1938-1972. Ann.Musei Goulandris 1: 15-83

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194.

Turland, N.J. 1992a. Floristic notes from Crete. Botanical Journal of the Linnean Society. 108: 345-357.

Turland, N.J. 1992b. Studies on the Cretan flora 1. Floristic notes. Bull. Br. Mus. nat. Hist. (Bot.) 22(2): 159-164.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 69 (as *Scabiosa albocincta*). Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence.

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Dipsacaceae*

Lomelosia minoana (P.H.Davis) Greuter & Burdet subsp. minoana

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα (υψ. 450-1500 m)

Σύντομη περιγραφή: Νάνος μαξιλαρόμορφος θάμνος με ύψος 10-30 cm. Φύλλα αντίθετα, ελλειψοειδή-ωοειδή που καλύπτονται από κοντό, μεταξένιο ασημί τρίχωμα. Τα άνθη βγαίνουν σε κεφάλια με πολλά λευκά ανθίδια, στη μέση του δίσκου πιο κοντά και στην περιφέρεια μακρύτερα.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6136

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter W. 1967. Contributions floristicae austro-aegeae 10-12. Candollea 22:233-253.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al. (eds.) Flora Europaea Vol. 4 p. 69 (as *Scabiosa minoana*) Cambridge University Press.

Zaffran J. 1990. Contributions a la flore et la vegetation de la Crete. Publications de l' Universite de Provence.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Iralio, Dikti, Xeniakou gorge

HABITAT: Rock crevices

1 cm

Herb.no: 6136

NAME: *Lomelosia minoana* (P.H.Davis) Greuter & Burdet
subsp. *minoana*

DATE: 25/8/2000

ALTITUDE: 570m

NOTES: Endemic

COLL: Fourn.Chr., Gotst.J., Tzatz.N.

DET: Gotsiou, P.



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 3



Φωτογραφία του φυτού 1



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Minuartia wettsteinii Mattf.

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Ασβεστολιθικά βραχώδη μέρη, χαράδρες και λιθώνες (υψ. 1100- 1400 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές λείο φυτό με ξυλώδη βάση (χαμαίφυτο) και πολλούς βλαστούς. Φύλλα γραμμοειδή, στρογγυλεμένα στο άκρο, γλαυκοπράσινα. Ταξιανθία κυματοειδής με ένα ή λίγα άνθη. Ποδίσκοι πολύ μακρύτεροι από τα σέπαλα. Σέπαλα 4-5 mm, με 5 νευρώσεις, σαρκώδη. Πέταλα λευκά, ωοειδή προς επιμήκη-λογχοειδή, λίγο μεγαλύτερα από τα σέπαλα. Αδένες στη βάση των στημόνων φουσκωμένοι, τριχωτοί. Κάψα περίπου 1,5 φορά μεγαλύτερη από το μήκος των σεπάλων, ωοειδής.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Κινδυνεύον (E) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Κινδυνεύον (E) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6098

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Turland, N.J., Chilton, L. 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition- last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 1. p. 131. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 1



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

***Nepeta scordotis* L.**

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Κεντρ.Κρήτη και περιοχή Νοτ.Αιγαίου

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: ασβεστολιθικοί λιθώνες, άκρες δρόμων (υψ. 0-400 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές φυτό, ύψους 25-60 cm. Βλαστοί ανερχόμενοι, απλοί, χνουδωτοί. Φύλλα μήκους 3-6 cm, ωσειδή καρδιοειδή, τραχειά, χνουδωτά, συνήθως έμμισχα. Ταξιανθία κατά μασχαλιαίους σπονδύλους. Βράκτια μήκους 10-13 mm, ωσειδή, οξύληκτα, χνουδωτά. Βρακτίδια πιο μικρά, ωσειδή, λογχοειδή. Κάλυκας μήκους 8-9,5 mm, ευθύγραμμος με δόντια μήκους 3-3,5 mm, λογχοειδή-οβελοειδή. Στεφάνη μήκους 13-16 mm με άνθη λευκωπά έως ανοιχτά γαλάζια, δίχειλα με το πάνω χείλος ίσιο δίλοβο και το κάτω τρίλοβο με το μεσαίο λοβό μεγαλύτερο.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Απρίλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 4801, 4136, 836, 4126, 4811

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Mathew, B.F. 1983. The Greek species of *Crocus* (Iridaceae), a taxonomic survey. Ann.Musei Goulandris 6: 63-86

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3 p. 159. Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

Nepeta sphaeotica P.H.Davis

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη (Λευκά Όρη)

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Βραχώδεις πλαγιές και σταθεροποιημένοι βόρειοι λιθώνες (υψ. 2200-2300 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής πόα με πολλούς βλαστούς ύψους 5-20 cm. Φύλλα μήκους 13-20 mm, σε αντίθετα ζεύγη, ανοιχτά πράσινα, επιμήκη προς ωσειδή, με μαλακό τρίχωμα και οδοντωτά άκρα. Άνθη κατά σπονδύλους που σχηματίζουν ένα στάχυ στο άκρο του βλαστού. Κάλυκας μήκους 7-9 mm, με γκριζοχνούδι και αδενώδες τρίχωμα που καταλήγει σε 5 μυτερούς λοβούς. Στεφάνη λευκή με ρόδινες κηλίδες, μήκους 10-12 mm, δίχειλη, με το πάνω χείλος δίλοβο και το κάτω τρίλοβο με τον μεσαίο λοβό μεγαλύτερο και κοίλο. Κάρυα 2,0-2,3 x 1,0-1,2 mm, με φυμάτια.

Περίοδος ανθοφορίας: Αύγουστος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Κινδυνεύον (E) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Κινδυνεύον (E) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ.67/1981, Συνθήκη της Βέρνης, Ευρ.Οδηγία 1992/43 (Παραρτ.ΙΙ*/ΙV)

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5307, 6160, 3675, 5281

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Baden C. 1987. Biosystematic studies in the *Nepeta sibthorpii* group (Lamiaceae) in Greece. *Opera Bot.* 93:5-54.

Davis P.H. 1953. Notes on the summer flora of the Aegean. *Not. Roy. Bot. Gard. Edinburg* 21:101-142.

Greuter W. 1973. Additions to the flora of Crete, 1938-1972. *Ann.Mus.Goul.* 1:15-83.

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 3 p. 159. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού – Φωτογραφία, Εφη Τσακρακλίδου



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Leguminosae (Fabaceae)*

Onobrychis sphaciotica Greuter

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη (Λευκά Όρη)

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα (υψ. 1400-1750 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής ημιθαμνώδης πόα με ξυλώδη βάση, αργυρόχρωμο τρίχωμα και ανθοφόρους βλαστούς που φτάνουν τα 60 cm. Φύλλα πτεροσχιδή, με 8-14 ζεύγη φυλλαρίων. Φυλλάκια μέχρι 3 x 0,5 cm, στενά ελλειψοειδή προς γραμμοειδή, πρασινωπά πάνω και ασημόχρωμα στη κάτω επιφάνεια. Ταξιανθία μήκους 3-6 cm που φτάνει τα 15-20 cm στην καρποφορία με 15-35 άνθη κατά σπονδύλους. Βράκτια μικρά, λογχοειδή, οξύληκτα, γραμμοειδή. Στεφάνη μήκους 11-15 mm. Άνθη με 5 ρόδινα-πορφυρά πέταλα ενωμένα σε σχήμα "πεταλούδας", λεία. Χέδρωπας μήκους 5-15 mm, με οδοντωτές πλευρές.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7442, 1119

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W. 1965. Beitrage zur Flora der Sudagais 1-7. Candollea 20: 167- 218.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2. p. 189. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Chania, kallergi
HABITAT: Calcareous rocks

1 cm

Herb.no: 1119
NAME: *Onobrychis sphaciotica* Greuter
DATE: 3,6,92 ALTITUDE: 1700m
NOTES:
COLL: Fourm. Christ., Lymb. P.
DET: Fouraraki Chris.



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 1



Φωτογραφία του φυτού 2



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Leguminosae (Fabaceae)*

***Ononis verae* Širj.**

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Δάση με πεύκα (*Pinus brutia*), ασβεστολιθικές βραχώδεις θέσεις (υψ. 0-1150 m)

Σύντομη περιγραφή: Μονοετές φυτό, ανερχόμενο ή έρπων μέχρι 6-12 cm. Βλαστοί τριχωτοί και αδενώδεις. Φύλλα όλα μονήρη, αδενώδη και αραιά τριχωτά. Φυλλάρια στα φύλλα βλαστού στρογγυλά, ενώ εκείνα των ανώτερων φύλλων γραμμοειδή. Οι κύριοι κλάδοι της ταξιανθίας μήκους 6-8 mm, με ένα άνθος. Στεφάνη μήκους 10-12 mm με άνθη πεταλούδομορφα, ρόδινα. Χέδρωπας μήκους 6-8 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7546

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. *Phytocoenologia* 25 (3): 317-361

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin, B. and Iatrou, A. G. 1995. *Connaissance et conservation de la flore de l'île de Crete*. *Ecologia Mediterranea* XXI (1/2): 173-184.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 2. p. 145. Cambridge University Press

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 7546

NAME: *Ononis verae* Širj.



LOCALITY: Chania, Gavdos island

HABITAT: *Pinus brutia* woodland, calcareous rocky places

DATE: 11/4/2005

NOTES: Endemic

COLL: Fournaraki, Chr., Remoundou II.

DET: Fournaraki, Chr.

ALTITUDE:

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

Origanum dictamnus L.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα, σχισμές βράχων, χαλάσματα, φαράγγια, συχνά σε σκιερά μέρη (υψ. 0-1900 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής μικρός θάμνος έως 20 cm. Φύλλα 13-25 mm, πλατειά ωσειδή προς στρογγυλλά, ακέραια, χνουδωτά με ευδιάκριτες νευρώσεις. Ταξιανθία στην άκρη των βλαστών, απλή ή λίγο διακλαδισμένη, χαλαρή φόβη. Βράκτια 7-10 mm, πορφυρά, μεγαλύτερα από τον κάλυκα. Άνθη ρόδινα, δίχειλα με το πάνω χείλος ακέραιο ή λίγο δίλοβο, το κάτω τρίλοβο.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Οκτώβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): δίκταμος, έρωντας, σταματόχορτο

Χρήσεις: αρωματικό και φαρμακευτικό φυτό

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλουμένων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ.67/1981, Συνθήκη της Βέρνης, Ευρ.Οδηγία 1992/43 (Παραρτ.ΙΙ/ΙV)

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 302, 435, 6199, 6195, 6183, 3307, 3441

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh. Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 172. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten - und Farnpflanzen.- Österr.Bot.Z.84:161-197

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου 2



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Umbelliferae* (*Apiaceae*)

Ormosolenia alpina (Sieber ex Schult.) Pimenov

Συνώνυμο: *Peucedanum alpinum* (Sieber ex Schult.) B.L.Burt & P.H.Davis

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. Κρήτη, ΝΔ Τουρκία Ενδημισμός:

Οικότοπος: κινούμενοι ασβεστολιθικοί λιθώνες (υψ. 1000-2400 m)

Σύντομη περιγραφή: Λείο, πολυετές φυτό με βλαστό απλό ή με μια διακλάδωση, ύψους μέχρι 15 cm. Φύλλα 2-4 cm, τρίφυλλα ή τρίλοβα, όλα στη βάση. Σκιάδια με 3-5 ακτίνες, λεία, άνισα, χωρίς βράκτια ή βρακτίδια. Άνθη πρασινωπά-λευκά.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6072, 1953, 1446, 314

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Strid A., 1989. *Mountain Flora of Greece Vol.1* Athenaeum Press Ltd.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. *FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007* (electronic edition - last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea Vol. 2*. p. 364 (as *Peucedanum alpinum*). Cambridge University Press.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 6072

NAME: *Peucedanum alpinum* (Sieber ex Schult) B.L. Butt & P.

LOCALITY: Chania, Lefka ori, Roussies
(Sternes)

HABITAT: Rocky place

DATE: 10/8/2000

ALTITUDE: c.2000m

NOTES:

COLL: Fourm.Chr., Gots.P., Tzatz.N.

DET: Fouraraki, Chr.





MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Chania, Lefka Ori, Ammoutsera to
Roussies

1 cm

Herb.no: 314

NAME: *Peucedanum alpinum* (Sieber ex Schultes)
B. L. Burt & D.H. Davis

DATE: 21.08.1991

ALTITUDE: 1800-2100m

NOTES:

COLL: Iatr. Gr., Fourn. Chr., Lymb. P., Sk. M.

DET:



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια Paeoniaceae

Paeonia clusii Stern & Stearn subsp. clusii

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη, Κάρπαθος

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου Οικότοπος: Ασβεστούχα δάση, ελαιώνες, θαμνώνες, γκαρίγκ, βραχώδεις θέσεις.

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές ποώδες φυτό με ρίζωμα, ύψους 20-30 cm. Φύλλα σκούρα πράσινα, μεγάλα, δις-τρισχιδή με φυλλάρια βαθειά χωρισμένα σε στενούς, μυτερούς λοβούς. Άνθη με 6-8, λευκά (μερικές φορές ρόδινα), ωσειδή πέταλα που σχηματίζουν ένα μεγάλο "κύπελλο" διαμέτρου 7-9 cm που στο κέντρο του είναι τοποθετημένοι οι έντονα χρωματισμένοι κίτρινοι και ρόδινοι στήμονες και ύπεροι.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): ψηφακιά, παιώνια, ρόδο του βουνού

Χρήσεις: Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5747, 1154, 1835

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Cama, L. 1980. Flower seeking in Crete. J. Scott. Rock Gard. Club 17(2): 84- 90

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al. (eds) Flora Europaea Vol. 1. p. 243. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης–Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb. no: 1154
NAME: *Paeonia clusii* Stern & Stearn
subsp. *clusii*

LOCALITY: Chania, Lefka Ori, Anopoli to
Aqathopi
HABITAT:

DATE: 5/6/1992
NOTES:
COLL: Lymberakis, P.

ALTITUDE: 1350m

DET:

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού – Φωτογραφία, Έφη Τσακρακλίδου



Φωτογραφία του φυτού 2



1 mm

Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Petrorhagia dianthoides (Sm.) P.W.Ball & Heywood

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Βραχώδεις τοποθεσίες, γκρεμνά και σχισμές βράχων

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές με βλαστούς πολλούς μέχρι 40 cm, λείους. Ταξιανθίες πυκνές, κεφαλιόμορφες, με 1-6(-8) άνθη. Βράκτια 4 ή περισσότερα, μεμβρανώδη με καφέ μεσαία νεύρωση. Κάλυκας χνουδωτός. Πέταλα μήκους 6-10 mm, λευκά με πορφυρές νευρώσεις, ακέραια.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5845, 5006, 1526, 1705, 1231

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Ball, P.W. and Heywood, V.H. 1964. A revision of the genus *Petrorhagia*. Bull.Brit.Mus.(Nat.Hist.) Bot.3(4): 121-172

Iatrou, G. 1985. *Petrorhagia grandiflora* sp. nov. (Caryophyllaceae) from Greece. Nord. J. Bot. 5: 441-445.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 1. p. 187. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 5845

NAME: *Petrorhagia dianthoides* (Sm.) P.W. Ball & Heywood

DATE: 1/6/2000

ALTITUDE: c.100m

NOTES: Endemic

COLL: Fourm.Chr.,Gotst.J.,Tzatz.N.

DET: Fourmaraki, Chr.



LOCALITY: Chania, Patsianos, exit of
Kallioratsianos gorge
HABITAT: Rock crevices

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 2 – Φωτογραφία, Έφη Τσακρακλίδου



Φωτογραφία του φυτού 5



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

Phlomis lanata Willd.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Βραχώδη ανοίγματα σε δάση *Cupressus*, γκαρίγκ, φρύγανα, φαράγγια και άλλες βραχώδεις θέσεις (υψ. 0-1600 m)

Σύντομη περιγραφή: Τριχωτός θάμνος ύψους έως 55 cm. Κατώτερα φύλλα 1,5- 2,8 cm, οδοντωτά, δερματώδη, χνουδωτά και στις 2 επιφάνεις, έμμισχα. Τα ανώτερα σχεδόν επιφυή, μάλλον στρογγυλά, αμβλεία. Ταξιανθία κατά μασχαλιότους σπονδύλους με 2-10 άνθη. Βρακτίδια χνουδωτά όπως και ο κάλυκας, με μήκος 10-12 mm και δόντια οβελοειδή. Στεφάνη μήκους 20-23 mm, κίτρινη, δίχειλη, με το πάνω χείλος πολύ κυρτό.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Απρίλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6112, 5856, 5923, 380, 937, 492, 1864

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W. 1972. The relict Element of the flora of Crete and Its Evolutionary Significance. In D.H. Valentine (ed.) Taxonomy phytogeography and evolution London & New York 1972.: 161-177.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Universite de Neuchatel pp.194

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 145. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.- Österr.Bot.Z.84:161-197

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb no: 937
NAME: *Phlomis lanata* Willd.

LOCALITY: Heraklion, Arolithos to Tilissos

DATE: 12.05.1992

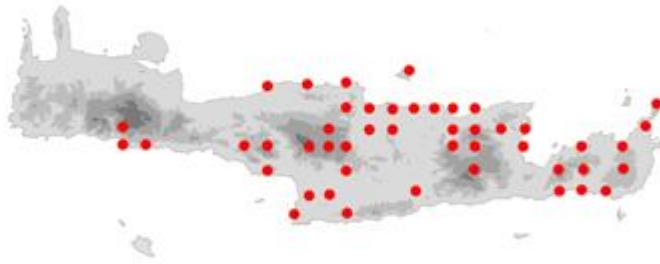
ALTITUDE: c.150m

NOTES: Endemic

COLL: Lymb. P., Sk. M.

DET:

1 c 0



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού 3



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια *Palmae (Arecaceae)*

Phoenix theophrasti Greuter

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη, ΝΔ Τουρκία

Ενδημισμός:

Οικότοπος: όχθες ποταμών, πηγές, φρύγανα, παράκτια βράχια, κρημνοί, πάντα κοντά στη θάλασσα όπου υπάρχει νερό στο έδαφος (υψ. 0-230 m)

Σύντομη περιγραφή: Δέντρο με κορμό συνήθως όχι πιο ψηλό από 10 m και με άλλους πλάγιους κορμούς που παράγονται από την ίδια ρίζα. Φύλλα γλαυκοπράσινα, σκληρά, ενώ αυτά που βρίσκονται στη βάση είναι αγκαθωτά και κιτρινωπά. Η αρσενική και θηλυκή ταξιανθία σε διαφορετικά δέντρα η καθεμιά, είναι φόβη με έντονα πορτοκαλί κλάδους. Η αρσενική φόβη είναι στενή και περιβαλλόμενη από σπάθες. Η θηλυκή είναι πιο πλατιά και απλωτή. Τα άνθη δίνουν καστανοκίτρινους και κατά την ωρίμανση καφετί καρπούς, μήκους περίπου 1, 5 cm.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): φοίνικας, βαγί

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ.67/1981, Συνθήκη της Βέρνης, Ευρ.Οδηγία 1992/43 (Παραρτ.ΙΙ/ΙV)

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6165, 7748

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W. 1967a. Beitrage zur flora der Sudagais 8-9. Bauhinia 3: 243- 254.

Greuter, W. 1971. Betrachtungen zur Pflanzengeographie der Südägäis. Opera Bot.30: 49-64.

Greuter, W. 1973. Additions to the flora of Crete, 1938-1972. Ann.Musei Goulandris 1: 15-83

Greuter, W. 1987. Phoenix theophrastii Greuter. Nepeta sphaciotica P.H. Davis. Bupleurum kakiskalae Greuter. IUCN. (Red Data Book of Greece in print- 1987 version)

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Mavrommatis, G. 1973. Ikologia tis periohis finikodasous “Vai” Sitias Kritis. Dasos: 21-24.

Montmollin De P. 1987. Contribution a l’etude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l’ Universite de Neuchatel pp.194.

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J. 1992a. Floristic notes from Crete. Botanical Journal of the Linnean Society. 108: 345-357.

“Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης” – ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΜΑΙΧ), 2008
Ε.Π. “Κοινωνία της Πληροφορίας”, Μέτρο 2.4
Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 5. p. 268. Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 1



Φωτογραφία του φυτού 3 (Αρσενικό άνθος)



Φωτογραφία του φυτού 6 (θηλυκό άνθος)



Φωτογραφία του φυτού 4 (καρποί)



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

Prunella cretensis Gand.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Κεντρ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: πετρώδες έδαφος, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 1300-1600 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής, χνουδωτή πόα, παρόμοια με την *P. laciniata*. Βλαστοί μέχρι 30 cm. Φύλλα μήκους 4-7 cm, τα ανώτερα πτεροσχιδή ή λοβωτά, έμμισχα. Το πάνω χείλος του κάλυκα συνήθως στρογγυλό και μη οδοντωτό ή κάπως αυλακωτό-λοβωτό, σπάνια με τρία δόντια με τα πλευρικά μικρότερα, αμβλεία. Το κάτω χείλος του κάλυκα χωρίζεται εως στη βάση και τα δόντια του είναι γραμμοειδή-λογχοειδή και συγκλίνουν καπως στην άκρη. Στεφάνη κιτρινωπή-λευκή, σπάνια ρόδινη ή πορφυρή.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6297, 5984

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W., Matthas, U. and Risse, H. 1984b. Additions to the flora of Crete, 1973-1983 (1984) -II. Willdenowia 14: 269 -297.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.

Tutin, T. G. et al. (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 162 (as *P. laciniata*). Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 6297

NAME: *Prunella cretensis* Gand.

LOCALITY: Chania, M.A.I.Ch. botanic garden

DATE: 20/5/2001

ALTITUDE: c.50m

HABITAT: origin from Chania, Therisso
(Fournaraki, Chr., Kazakis, G.)

NOTES: endemic

COLL: Fournaraki, Chr.

DET: Fournaraki, Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 1



Φωτογραφία του φυτού 4



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Rosaceae*

Prunus prostrata Labill.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη και περιοχή Μεσογείου

Ενδημισμός:

Οικότοπος: ασβεστολιθικοί βραχώδεις λόφοι και επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 1300-2300 m)

Σύντομη περιγραφή: Χαμηλός, έρπων θάμνος μέχρι 1 m ύψος, με άκαμπτους τοξοειδείς κλάδους. Φύλλα μήκους 9-12(-27) mm, λεία πάνω, με γκριζο χνούδι ή λεία στην κάτω επιφάνεια. Άνθη κυρίως μονήρη, σχεδόν επιφυή, εμφανιζόμενα πριν τα φύλλα. Υπάνθιο σωληνοειδές, πέταλα μήκους περίπου 7 mm, ρόδινα.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 1114

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2 p. 79. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



LOCALITY: Chania, Lefka ori, Omalos to Kallergi
HABITAT: Calcareous open rocky slopes

MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb no: 1114

NAME: *Prunus prostrata* Labill.

DATE: 3.6.92

ALTITUDE: c.1500m

NOTES:

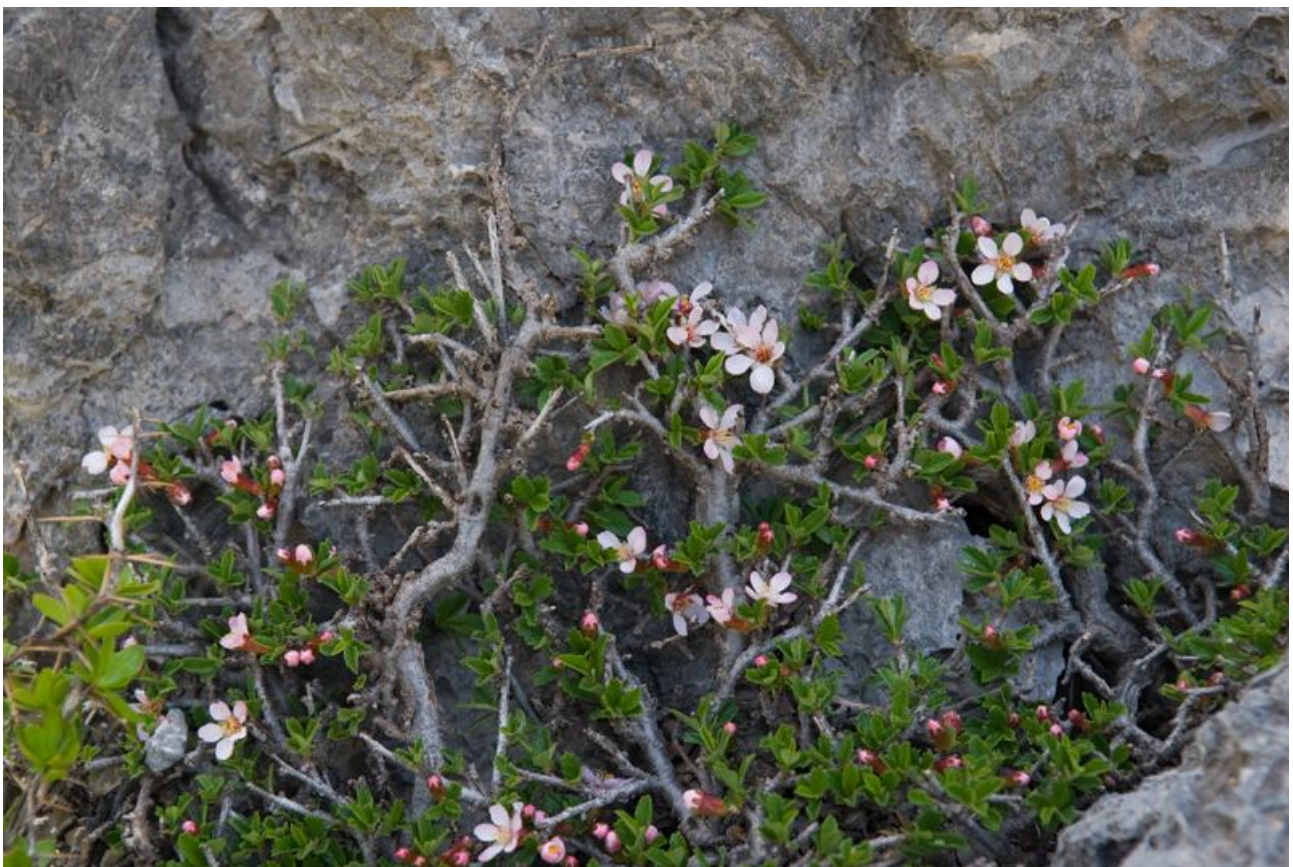
COLL: Lymber.P., Fourn.Chr.

DET: Fournaraki, Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 1- Φωτογραφία, Έφη Τσακρακλίδου

Οικογένεια *Ranunculaceae*

Ranunculus creticus L.

Γεωγραφική κατανομή: Νοτ.Αιγαίο και ΝΔ Τουρκία

Ενδημισμός:

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα και κοιλάτητες αμμώδους εδάφους (υψ. 0-1300 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής, χνουδωτή διακλαδισμένη πόα, ύψους 30-50 cm. Φύλλα βάσης νεφροειδή, οδοντωτά με μικρούς λοβούς. Φύλλα βλαστού τρισχιδή, με τα μέρη λογχοειδή, ακέραια. Άνθη διαμέτρου περίπου 25 mm, πολυάριθμα, κίτρινα. Ανθοδόχη σχεδόν λεία. Αχαίνια μήκους 4-5 mm, χνουδωτά, με ράμφος.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Απρίλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 4840, 1783, 2028, 2519, 753, 1799

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 1. p. 231. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb no: 2028
NAME: *Ranunculus creticus* L.

LOCALITY: Chania. Topolia to Chania before
tunnel

DATE: 28.02.1994

ALTITUDE: c.400m

NOTES:

COLL: Kaz. G., Fourm. Chr., Sk. M.

DET:

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 1

Οικογένεια *Ranunculaceae*

Ranunculus subhomophyllus (Halácsy) Vierh.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη, Κάρπαθος, Πελοπόννησος, νησιά Αν.Αιγαίου

Ενδημισμός: ενδημικό Ν. Ελλάδα

Οικότοπος: Βραχώδεις θέσεις και σχισμές βράχων σε ασβεστούχα εδάφη, αμμώδεις κοιλότητες εδάφους σε βράχους (υψ. 1300-1850 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής, λεπτή και σχεδόν λεία πόα, καθόλου ή λίγο διακλαδισμένη με προμήκεις κονδύλους στη ρίζα. Φύλλα βάσης σφαιρικά ή επιμήκη, τρισιδή με αμβλείς λοβούς. Άνθη 1-2, κίτρινα. Αχαίνια με ράμφος.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 2208

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 1. p. 231. Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια *Rosaceae*

Sanguisorba cretica Hayek

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα (υψ. 50-1200 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής πόα, ύψους 10-90 cm. Φύλλα βάσης σε ρόδακα. Ανώτερα φύλλα με 6 ζεύγη αντίθετων φυλλαρίων, 2,5-3 cm μήκους. Άνθη πολλά μαζί σχηματίζοντας ένα σφαιρικό «κεφάλι» στην άκρη των βλαστών. Έχουν 4 σέπαλα και καθόλου πέταλα και είναι όλα τοποθετημένα σε ένα "κύπελο", το υπάνθιο.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Ιούνιος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 2524, 357, 7749

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol 2. p. 34. Cambridge University Press.

Zaffran J. 1990. Contributions a la flore et la vegetation de la Crete. Publications de l' Universite de Provence

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού 1



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

Satureja candica Greuter & Burdet

β: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Ασβεστολιθικές βραχώδεις θέσεις και σχισμές βράχων (υψ. 300- 1750 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές φυτό με πολύ χνουδωτούς όρθιους βλαστούς. Φύλλα τριγωνικά-ωοειδή προς ελλειψοειδή. Άνθη 1-6 σε σπονδύλους, με ποδίσκο, πορφυρά. Κάλυκας μήκους 4-5 mm, και δόντια μήκους περίπου το 1/3 του μήκους του σωλήνα.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6095, 407, 441

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter & Raus, 1985. Med-Checklist Notulae 10. Willdenowia 14: 302

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 168 (as *Micromeria hispida*). Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.- Österr.Bot.Z.84:161-197

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι I – IX. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα (as *Micromeria hispida*)

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb no: 6095
NAME: *Satureja candica* Greuter & Burdet

LOCALITY: Lassithi, Thripis, Afentis Kavousi
HABITAT: Phrygana, rock crevices

DATE: 24/8/2000 ALTITUDE: c.1200-1480m
NOTES: Endemic
COLL: Fourn.Chr., Gots.P., Kypr.Z., Tzatz.N.
DET: Fournaraki, Chr.

1 cm



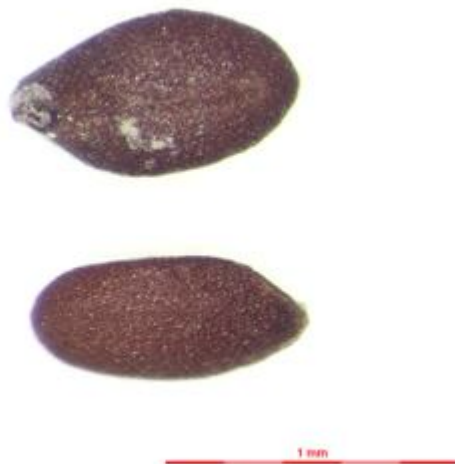
Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού 2



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

Satureja cretica (L.) Briq.

Συνώνυμο: *Calamintha cretica* (L.) Lam.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα, σχισμές βράχων, χαλάσματα φαραγγιών και άλλες βραχώδεις θέσεις (υψ. 0-1900 m)

Σύντομη περιγραφή: Πυκνά χνουδωτός, σταχτοπράσινος θάμνος, με βλαστούς 10-30 cm. Φύλλα πλατειά ωοειδή, στρογγυλεμένα στο άκρο, σχεδόν ακέραια ή οδοντωτά, μέχρι 5 δόντια σε κάθε πλευρά. Ταξιανθία κυματοειδής με 1 έως 3(- 6) άνθη. Κάλυκας μήκους 4-5 mm, με πυκνές μακριές τρίχες. Στεφάνη περίπου 10 mm, λευκή.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5851, 1710, 5249, 3518, 1198, 382, 1710, 371

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Davis, P. H. 1953. Notes on the Summer Flora of the Aegean. Notes Roy.Bot.Gard.Edinburgh 21, p.101-142.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Universite de Neuchatel pp.194

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.

Turland, N.J. (1988) Mountains and gorges in Western Crete. Quart.Bull.Alpine Gard.Soc.56(1): 46-52, 57

Turland, N.J., Chilton, L. 2007 .FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition- last updated January 2007) <http://www.maregowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3 p. 167 (as *Calamintha cretica*). Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα (as *Calamintha cretica*)

“Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης” – ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΜΑΙΧ), 2008
Ε.Π. “Κοινωνία της Πληροφορίας”, Μέτρο 2.4

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb. no: 1198
NAME: *Satureja cretica* (L.) Briq.

LOCALITY: Chania, Xyloskalo

DATE: 23.06.1992

ALTITUDE: c.1250m

NOTES: Endemic

COLL: Sk. M., Lymb. P.

DET:

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 4



Φωτογραφία του φυτού – Φωτογραφία, Έφη Τσακρακλίδου



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Scorzonera mollis M.Bieb. subsp. idaea (Gand.) Lack

Συνώνυμο: Scorzonera idaea (Gand.) Lipsch.

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ. & Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Ασβεστούχες πλαγιές, βραχώδη φρύγανα, αμμώδεις εκτάσεις (υψ. 1400-2450 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, νανώδες φυτό, συνήθως έως 12 cm ύψος. Βλαστοί συχνά μη διακλαδισμένοι και συχνά χωρίς φύλλα. Κεφάλια με περίβλημα μήκους 14-20 mm στην άνθιση. Γλωσσοειδή ανθίδια κίτρινα, πλευρικά κοκκινωπά-πορφυρά. Αχάινια 10-12 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7425

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition - last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 319. Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 2



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Compositae* (*Asteraceae*)

Senecio fruticosus Sm.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικοί βραχώδεις λόφοι, αργιλώδες έδαφος, και δολίνες με μικρά χαλίκια (υψ. 1400-2450 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές φυτό ύψους 10-40 cm, σχεδόν λείο, με πολλούς όρθιους, διακλαδισμένους βλαστούς. Φύλλα ακέραια, λεία, αντρωειδή-επιμήκη, οδοντωτά, μήκους 2-7 mm. Κεφάλια διαμέτρου 15-25 mm, σε ακανόνιστο κόρυμβο. Ανθίδια κίτρινα.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Σεπτέμβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7368, 5304, 7364, 7449, 6158, 2340

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. *Phytocoenologia* 25 (3): 317- 361.

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Universite de Neuchatel pp.194

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 4. p. 202. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.- *Österr.Bot.Z.*84:161-197

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 2



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Compositae* (*Asteraceae*)

Senecio gnaphalodes Sieber

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ. Κρήτη, Κάρπαθος, νήσος Σαριά

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτ. Αιγαίου

Οικότοπος: Ασβεστολιθικές βραχώδεις εκτάσεις, χαλάσματα και λιθώνες (υψ. 0-550 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής θάμνος ύψους 20-50 cm. Βλαστοί διακλαδισμένοι στη βάση με λευκό χνούδι. Φύλλα μήκους 5-15 mm, γραμμοειδή, ακέραια ή με ακέραιους λοβούς, με πυκνό χνούδι στην κάτω επιφάνεια και αραχνοειδές τρίχωμα, πρασινωπά, λίγο-πολύ λεία στην πάνω. Κεφάλια πολλά, διαμέτρου 12-15 mm, σε σύνθετους κορύμβους. Γλωσσοειδή ανθίδια 10-13, μήκους 3-5 mm, κίτρινα.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 419, 7758

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Alexander, J.C.M. 1979. The Mediterranean species of *Senecio* Sections *Senecio* and *Delphinifolius*. Notes Roy. Bot. Garden Edinburgh 37: 387-428

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition-last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 194. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι I – IX. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια *Graminae (Poaceae)*

Sesleria doerfleri Hayek

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Κεντρ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα (υψ. 100-1300 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές ποώδες φυτό που σχηματίζει συμπαγείς συστάδες καθώς η έρπουσα βάση του βλαστού διακλαδίζεται. Φύλλα φωτεινά πράσινα, μακριά και λεπτά, πλάτους έως 5,5 mm. Ταξιανθία μήκους 25-30 mm, πυκνή. Λέπυρα μήκους περίπου 6 mm, στενά λογχοειδή, που λεπταίνουν σταδιακά σε ένα άγανο μήκους 2-4 mm. Κάτω λεπίδα μήκους 4,5-5,5 mm, στενά λογχοειδής, μεταξένια, με μεσσαίο άγανο μέχρι 5 mm, τα πλευρικά 2-3 mm. Άνω λεπίδα μεγαλύτερη από την κάτω με άγανο 2-3 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5755

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter W., Matthijs U., Risse H. 1985. Additions to the flora of Crete, 1973-1983 (1984) - III. Willdenowia 15:23-60.

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p. “

Turland N.J. 1992. Studies on the Cretan flora 1. Floristic notes. Bull. Bri. Mus. nat. Hist. (Bot.) 22: 159-164.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 5. p. 175. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης–Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού – Φωτογραφία, Έφη Τσακρακλίδου



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

***Silene flavescens* Waldst.& Kit. subsp. *dictaea* (Rech.f.) Greuter**

Συνώνυμο: *Silene thessalonica* Boiss.& Heldr. subsp. *dictaea* (Rech.f.) Melzh.

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ανάμεσα σε ασβεστολιθικούς βράχους και σχισμές, συστάδες μικρών θαμνώνων (υψ. 1700-2100 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, μαξιλαρόμορφο φυτό με κοντό διακλαδισμένο, ξυλώδη κορμό με βλαστούς συνήθως όχι πάνω από 3, ύψους 8-17 cm, χωρίς διακλαδώσεις, ιξώδεις στο πάνω μέρος, με 1-2 άνθη. Φύλλα βάσης μήκους 8-20 mm, με μικρό μίσχο. Φύλλα βλαστού σε 3-5 ζεύγη, ωοειδή προς γραμμοειδή. Πέταλα πρασινωπά-κίτρινα πάνω και καφε-πράσινα από κάτω, δισχιδή όχι πιο πάνω από το ¼ του μήκους τους. Καρποί μήκους 0,9-1,1 mm, νεφροειδείς, καφετί.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7880

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W. 1995. Studies in Greek Caryophylloideae: *Agrostema*, *Silene*, and *Vaccaria*. *Willdenovia* 25: 105-142

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. *The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece*. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Strid A., 1989. *Mountain Flora of Greece Vol.1* Athenaeum Press Ltd. (as *S. thessalonica* subsp. *dictaea*)

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. *Flora Hellenica. Vol.I*. Koeltz Scientific Books, Germany, 511pp

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea Vol. 1*. p. 164 (as *S. dictaea*). Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. *Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete*. Publications de l'Universite de Provence

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



LOCALITY: Iraklio, Dikti, Psari Madara

HABITAT: calcareous rocks, crevices, dwarf shrub communities & on bare,

1 cm

MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 7880

NAME: *Silene flavescens* Waldst. & Kit.
dictaea (Rech.f.)

DATE: 6/7/2005

ALTITUDE:

NOTES: Endemic

COLL: Fournaraki, Chr., Remoundou, Il., Koutsovoulou, K.,
Mitrouskas, G.

DET: Fournaraki, Chr.



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού 3



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

***Silene holzmannii* Heldr.ex Boiss.**

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ.Κρήτη, Κάσος, Κάρπαθος, περιοχή Νοτ.Αιγαίου

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: περιορισμένα σε βραχώδη, φτωχά εδάφη νησίδων

Σύντομη περιγραφή: Μονοετές, όρθιο, λείο και γλαυκοπράσινο φυτό, ύψους 15- 60 cm, με πολλά ζεύγη λογχοειδών φύλλων. Άνθη με μικρό ποδίσκο σε χαλαρά διχάσια. Πέταλα μικρά, ρόδινα, που μόλις εξέρχονται από τον κάλυκα οι 2 γραμμοειδείς λοβοί στους οποίους διαχωρίζονται. Κάψα ωσειδής, που δεν ανοίγει όταν ωριμάσει, παραμένει κλειστή στο φυτό για πολλούς μήνες, μέχρι το φθινόπωρο.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995)-Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981, Συνθήκη της Βέρνης, Ευρ.Οδηγία 1992/43 (Παραρτ.ΙΙ*/ΙV)

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7891, 7406

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Honer D., Greuter W. 1988. Plant population dynamics and species turnover on small islands near Karpathos (South Aegean, Greece). *Vegetatio* 77:129- 137.

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. *Flora Hellenica*. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 511pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area*. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 1. p. 177. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης–Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης Πανίτσα Μ. 1997. Συμβολή στη γνώση της χλωρίδας και της βλάστησης των νησίδων του Ανατολικού Αιγαίου (Ελλάδα). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb no: 7406
NAME: *Silene holzmannii* Heldr. ex Boiss.

LOCALITY: Chania, M.A.I.Ch. botanic garden

HABITAT: Cultivated

DATE: 14/4/2004

NOTES: Endemic

COLL: Mark., El.

DET: Kypriotakis, Z.

ALTITUDE: 50m

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 2



Φωτογραφία του φυτού 3



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Silene pinetorum* Boiss. & Heldr. subsp. *pinetorum

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Δάση με πεύκα *Pinus brutia* σε βραχώδες, ξηρό έδαφος, αμμώδη μέρη σε ακτές (υψ. 0-900 m)

Σύντομη περιγραφή: Ετήσιο φυτό, βλαστοί ανιόντες ή όρθιοι, 2-20 cm. Φύλλα βάσης και μεσογονάτια διαστήματα κοντά στη βάση με κοντό τρίχωμα, φύλλα βλαστού τριχωτά και στις δύο επιφάνειες. Διχάσια, διακλαδιζόμενα 2-3 φορές, με άνθη συχνά πολλά, με ποδίσκο. Στεφάνη λευκή ή ελαφρώς ρόδινη, με ευδιάκριτα πορφυρίζοντα νεύρα και στις δύο επιφάνειες. Εσωτερικά λέπια στεφάνης οδοντωτά, με 2-3 άνισα, τριγωνικά δόντια.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6270

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Chilton, L. & Turland, N. 1997. Flora of Crete a supplement. Marengo publications Greuter, W. 1995. Studies in Greek Caryophylloideae: *Agrostema*, *Silene*, and *Vaccaria*. *Willdenovia* 25: 105-142.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l'Universite de Neuchatel pp.194

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. *Flora Hellenica*. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 511pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area*. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al. (eds). *Flora Europaea* Vol. 1. p. 175 Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 6270
NAME: *Silene pinetorum* Boiss. & Heldr.
subsp. *pinetorum*

LOCALITY: Chania, M.A.I.Ch. botanic garden
HABITAT: origin from Lassithi, Ptilimata

DATE: 11/5/2001
NOTES: endemic
COLL: Fournaraki, Chr.
DET: Fournaraki, Chr.

ALTITUDE: c.50m

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

***Silene pinetorum* Boiss. & Heldr. subsp. *sphaciotica* Oxelman & Greuter**

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Κεντρ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Δάση με πεύκα *Pinus brutia* σε βραχώδες έδαφος, φρύγανα, χαλάσματα και αμμώδες έδαφος (υψ. 0-900 m)

Σύντομη περιγραφή: Ετήσιο φυτό, βλαστοί ανιόντες ή όρθιοι, 2-20 cm. Φύλλα βάσης και μεσογονάτια διαστήματα κοντά στη βάση σχεδόν λεία, φύλλα βλαστού τριχωτά στη πάνω επιφάνεια, λεία από κάτω. Διχάσια, διακλαδιζόμενα 2-3 φορές, με άνθη συχνά πολλά, με ποδίσκο. Στεφάνη λευκή ή ελαφρά ροζ με ευδιάκριτα πορφυρίζοντα νεύρα και στις δύο επιφάνειες. Εσωτερικά λέπια στεφάνης βαθειά σχισμένα σε 2-4 όρθια νηματοειδή μέρη.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6269, 5849,5018

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Chilton, L. & Turland, N. 1997. Flora of Crete a supplement. Marengo publications Greuter, W. 1995. Studies in Greek Caryophylloideae: *Agrostema*, *Silene*, and *Vaccaria*. *Willdenovia* 25: 105-142.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. *Flora Hellenica*. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 511pp

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area*. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Silene succulenta* Forssk. subsp. *succulenta

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Ανατ.Κρήτη, Β.Αφρική, ΝΔ Ασία

Ενδημισμός:

Οικότοπος: Αμμώδεις παραλίες νησίδων

Σύντομη περιγραφή: Σαρκώδες, πολυετές φυτό με ξυλώδη βάση και πολυάριθμους απλωτούς ή και ανερχόμενους βλαστούς, χνουδωτούς και αδενώδεις. Φύλλα αντρωειδή, ή αντιλογχοειδή. Άνθη μεγάλα, ανά 1-2, στις μασχάλες των ανώτερων φύλλων. Κάλυκας 15-20 mm. Πέταλα λευκά, δισχιδή, με μακρύ εξερχόμενο όνυχα. Κάψα μήκους περίπου 10 mm, πλατειά επιμήκης.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 793, 1721

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E., Jahn, R. and Jagel, A. 1997. Flora and vegetation of Gavdos (Greece), the southernmost European island. I. Vascular flora and chorological relations. *Candollea* 52: 305-358.

Greuter, W. 1971. Betrachtungen zur Pflanzengeographie der Südägäis. *Opera Bot.*30: 49-64.

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p. “

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. *Flora Hellenica*. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 511pp

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition- last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al. (eds). *Flora Europaea* Vol. 1. p. 170. Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb. no. 1721

NAME *Silene succulenta* Forssk. subsp. *succulenta*

LOCALITY: Chania, Elafonisi

HABITAT: maritime sands

DATE: 26/1/1993

ALTITUDE: s.l.

NOTES

COLL: Fournaraki, Chr., Skoula, M.

DET.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

Stachys tournefortii Poir.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη, Λιβύη

Ενδημισμός: Οικότοπος: παράκτια φρύγανα, ασβεστολιθικές βραχώδεις θέσεις (υψ. 0-200 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό πολυετές, με βλαστούς 30-100 cm, με πολύ πυκνό λευκό τρίχωμα, αδενώδες. Φύλλα μήκους 50-75 mm, ωοειδή ή ωοειδή-επιμήκη, καρδιοειδή, με λευκές τρίχες. Κάλυκας μήκους 6-12 mm, αδενώδης, δόντια ίσου μήκους μεταξύ τους περίπου το 1/3 του μήκους του σωλήνα. Στεφάνη μήκους 15-20 mm, ρόδινη ή πορφυρή.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 1093

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Chilton, L. & Turland, N. 1997. Flora of Crete a supplement. Marengo publications Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 153. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb no: 1093
NAME: *Stachys tournefortii* Poiret

LOCALITY: Chania, Aspra Nera to Afrata

DATE: 25.05.1992

ALTITUDE: c.250m

NOTES:

COLL: Fourm. Chr., Lymb. P.

1cm

DET:



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια Umbelliferae (Apiaceae)

Seseli gummiferum Pall.ex Sm. subsp. crithmifolium (DC.) P.H.Davis

Συνώνυμο: *Seseli gummiferum* Pall.ex Sm. subsp. *aegaeum* P.H.Davis

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Ανατ. Κρήτη, Κάρπαθος, νήσος Σαριά, νησιά Ανατ. Αιγαίου
Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: κρημνοί ασβεστούχων υποστρωμάτων (υψ. 0-1100 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής χνουδωτός θάμνος ύψους έως 150 cm. Φύλλα βάσης λεία, δις ή τρις πτεροσχιδή. Λοβοί μήκους (6-)10-30 mm, επιμήκεις. Σκιάδια πυκνά, με 20-45 ακτίνες, χνουδωτά. Άνθη λευκά. Καρπός 3-4 mm, προμήκης, χνουδωτός.

Περίοδος ανθοφορίας: Αύγουστος-Οκτώβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 426

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 2. p. 335. Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



LOCALITY: Lassithi, Roussa Ekklesia

1 cm

MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb no: 426

NAME: *Seseli gummiiferum* Pallas ex Sm.

DATE: 28.08.1991

ALTITUDE: c. 500m

NOTES:

COLL: Iatr. Gr., Fourn. Chr., Lymb. P., Sk. M.

DET:



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

Teucrium cuneifolium Sm.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί και σχισμές βράχων σε ασβεστούχο πέτρωμα (υψ. 50-600 m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρός θάμνος με βλαστούς ύψους 10-25 cm, σκούρο πράσινου χρώματος με λευκό χνούδι. Φύλλα μήκους 9-13 mm, ωοειδή προς στρογγυλά, με 3-4 εγκολπώσεις, σφηνοειδή στη βάση, με μικρό μίσχο, σταχτοπράσινα, με πυκνό χνούδι. Άνθη σε κεφάλια κατά μήκος των βλαστών ή στην άκρη τους. Κάλυκας τριχωτός, στεφάνη ωχροκίτρινη με λοβούς σπαθιοειδείς.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 350, 5850, 1926, 378, 3073

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l'Universite de Neuchatel pp.194

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 133. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι I – IX. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Chania, Sougia, road to Ag. Erini church
HABITAT: Among rocks, in Pinus forest

Herb.no: 3073

NAME: *Teucrium cuneifolium*

DATE: 26/96

ALTITUDE: c. 50m

NOTES:

COLL: Fourn. Chr., Ker. N.

DET: Fournaraki Christ.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού – Φωτογραφία, Έφη Τσακρακλίδου



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

Thymbra calostachya (Rech.f.) Rech.f.

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κυρίως κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα σε φαράγγια, αλλά και σε κοινότητες με φρύγανα (υψ. 0-250 m)

Σύντομη περιγραφή: Θαμνώδες φυτό με βλαστούς 20-40 cm. Φύλλα μήκους 5- 12 mm, επιμήκη-λογχοειδή, ακέραια, με πυκνό και κοντό γκρίζο χνούδι, άμισχα. Βρακτίδια γραμμοειδή, γκριζωπά, χνουδωτά. Κάλυκας μήκους περίπου 3 mm, με κοντό χνούδι και φάρυγγα λείο εσωτερικά. Στεφάνη μήκους 5,5-6 mm, λευκή με το πάνω χείλος μικρότερο από το κάτω.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5924, 1947, 403, 413

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Rechinger K.H. 1943. Neue Beiträge zur Flora von Kreta. Acad. Wiss. Wien. Math.-Naturwiss. Kl. Denkschr. 105:1-184.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. Et al. (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 170. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Compositae* (*Asteraceae*)

Tragopogon lassithicus Rech.f.

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Βραχώδεις πλαγιές και λιθώνες (υψ. 1800-2200 m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρό ποώδες διετές φυτό, με βλαστό όρθιο, απλό που δεν ξεπερνά τα 8 cm, φυλλώδη που καταλήγει σε μονήρη κεφάλια. Φύλλα πλάτους 1,5-1,8 mm, στενά γραμμοειδή, αναδιπλωμένα. Άνθη με πολλά, λεπτά, κίτρινα ανθίδια και σκούρα βιολετι-πράσινα, με πολλές νευρώσεις βράκτια. Αχάινια 7-10 ανά κεφάλιο, μήκους 16-18 mm, λίγο μυτερά στην άκρη, με πτεροειδή, κοκκινωπό-ξανθοκίτρινο πάππο μήκους 15-18 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7662, 7881

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Rechinger K.H. 1943. Neue Beiträge zur Flora von Kreta. Acad. Wiss. Wien. Math.-Naturwiss. Kl. Denkschr. 105:1-184.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 324. Cambridge University Press.

Zaffran J. 1990. Contributions a la flore et la vegetation de la Crete. Publications de l' Universite de Provence.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb no: 7662

NAME: *Tragopogon lassithicus* Rech.f.

LOCALITY: Iraklio, Dikti, Psari Madara

HABITAT: rocky slopes, scree

DATE: 20/6/2005

ALTITUDE: c.1800m

NOTES:

COLL: Fournaraki, Chr., Thanos, C., Remoundou, Il., Koutsovoulou, K.

DET: Fournaraki, Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού 2



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Liliaceae*

Tulipa bakeri A.D. Hall

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: σε οροπέδια, καλλιεργούμενα χωράφια (υψ. 650-2200 m)

Σύντομη περιγραφή: Βολβώδες φυτό με απλούς βολβούς διαστάσεων 20-35 x 15-30 mm, καλυμμένοι με χιτώνα καφετί, δερματώδη, με λίγες ίσιες τρίχες στο εσωτερικό. Φύλλα 2-3(-4) μέχρι 38 cm, επιμήκη-λογχοειδή, γλαυκοπράσινα. Άνθη 1-2(-4) με περιάνθιο τρίχρωμο, ρόδινο ή πορφυρό στα άκρα, λευκό στη μέση και έντονο κίτρινο στη βάση. Ανθήρες και νήματα κίτρινα.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): τουλίπα

Χρήσεις: καλλωπιστικό φυτό

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5722

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Crane, M. 1984. Wild tulips of Crete. Quart. Bull. Alp. Gard. Soc. 52(2): 130- 135

Ferns, FEB 1976. A land called Crete. Quart. Bull. Alp. Gard. Soc. 44(3): 233- 244

Protopapadakis, E. 1995 Genetic analysis of glutamate oxaloacetate transaminase from leaves of Cretan tulip species. J.of Hort.Sci. 70 (6): 919- 923

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England. “

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 5. p. 29. Cambridge University Press.

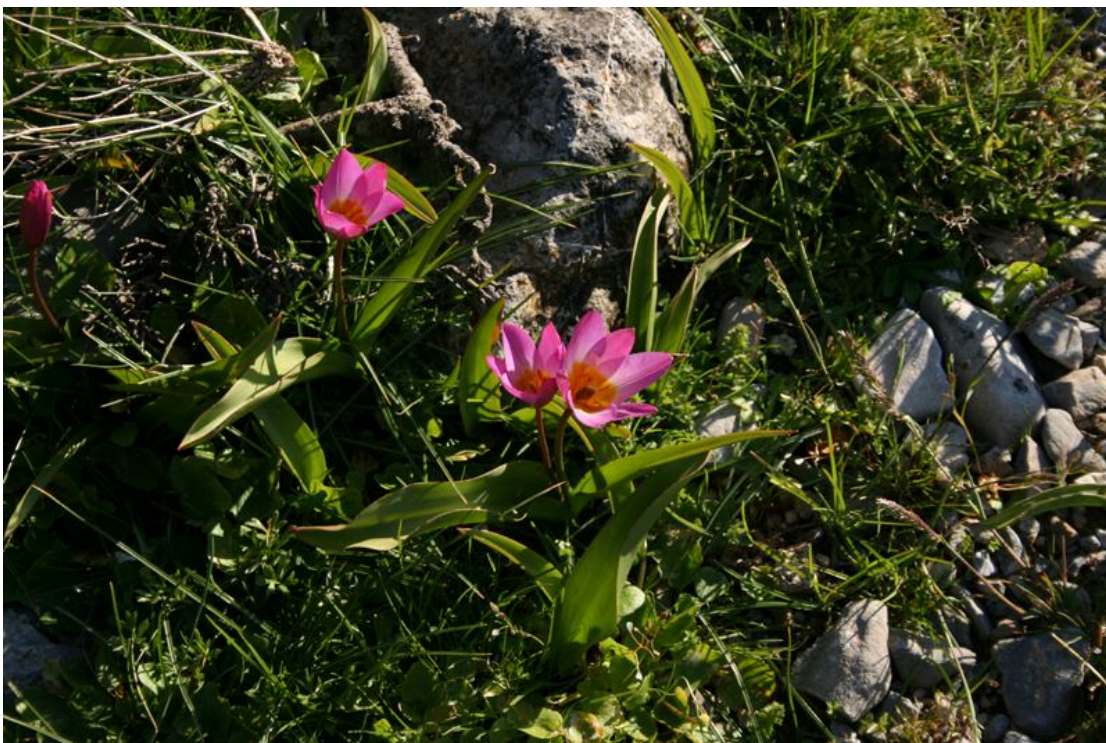
Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί- Σπέρματα

Οικογένεια Liliaceae

Tulipa cretica Boiss. & Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: φρύγανα σε ασβεστόχλο υπόστρωμα, ανοιχτοί λόφοι, κρημνοί, σχισμές βράχων, βραχώδεις θέσεις και λιθώνες (υψ. 0-2000 m)

Σύντομη περιγραφή: Βολβώδες φυτό με βολβούς διαστάσεων 20-35 x 8-15 mm, καλυμμένοι με παχύ χιτώνα με λίγες ίσιες τρίχες στο εσωτερικό. Βλαστός ύψους 7-11,5 cm. Φύλλα 2-3 έως 10 cm, στενά λογχοειδή, λεία, σκούρα πράσινα, γυαλιστερά πάνω. Άνθη 1-2(-3) με περιάνθιο λευκό με αποχρώσεις ρόδινες ή πορφυρές, πρασινωπό εξωτερικά με μια κίτρινη ζώνη στη βάση του εσωτερικού. Ανθήρες κίτρινοι.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): τουλίπα

Χρήσεις: καλλωπιστικό φυτό

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5787, 5884, 5709, 1751, 2063, 764

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Crane, M. 1984. Wild tulips of Crete. Quart. Bull. Alp. Gard. Soc. 52(2): 130- 135

Grey Wilson, C. 1998. A paradise for flowers. Garden (London) 123(3): 170- 175

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Montmollin, B. and Iatrou, A. G. 1995. Connaissance et conservation de la flore de l'ile de Crete. Ecologia Mediterranea XXI (1/2) : 173-184.

Protopapadakis, E.E. and Yannitsaros, A. 1994. Identification by isozymes of nine populations of Tulipa from Greece. Journal of Horticultural Science. 69(1) 11-14.

Rowland, N. 1991. Orchids in southern Crete. Quart. Bull. Alp. Gard. Soc. 59(3): 297-304

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.

Turland, N.J. 1991b. Hardy Alpine garden plants from Crete. Rock Garden. 22(3) : 303-317.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 5. p. 30. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.- Österr.Bot.Z.84:161-197

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.




MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

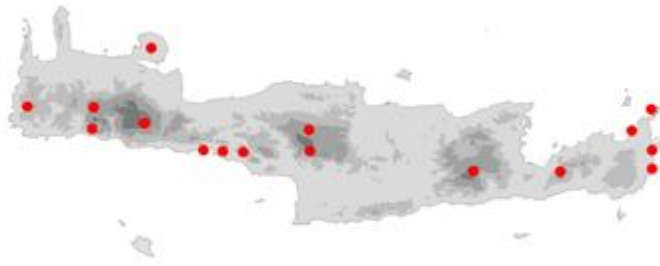
Herb.no: 5709
NAME: *Tulipa cretica* Boiss. & Heldr.

DATE: 21/3/2000 ALTITUDE: c. 150m
NOTES: Endemic
COLL: Fourn, Chr., Tzatz. N.
DET: Fournaraki, Chr.

LOCALITY: Chania, Acrotiri, before Ag. Triada
HABITAT: Among phrygana, stony ground

1 cm





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 3



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Liliaceae

Tulipa doerfleri Gand.

Συνώνυμο: *Tulipa orphanidea* Boiss.ex Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Καλλιεργημένα και χέρσα χωράφια (υψ. 400-750 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές ποώδες φυτό με βολβό με δερματώδεις χιτώνες με τρίχες στο εσωτερικό. Βλαστός ύψους 10-30 cm και φύλλα λεπτά, γραμμοειδή. Άνθη με 6 ελεύθερα πέταλα (τέπαλα) σκούρα κόκκινα, ωοειδή με σχήμα σπάτουλας, 30-50 mm, τα εξωτερικά πιο μικρά με πράσινη χροιά στη βάση και τα εσωτερικά μεγαλύτερα με σκούρα κηλίδα στη βάση

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): τουλίπα

Χρήσεις: καλλωπιστικό φυτό

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5715

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Grey Wilson, C. 1998. A paradise for flowers. Garden (London). 123(3): 170- 175

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp P

rotopapadakis, E. 1995 Genetic analysis of glutamate oxaloacetate transaminase from leaves of Cretan tulip species. J.of Hort.Sci. 70 (6): 919- 923

Rechinger K.H. 1949. Flora Aegaea Supplementum. Phytion 1:194-228

Turland, N.J., Chilton L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. Et al. (eds.) Flora Europaea Vol. 5 . p. 29 (as *T. orphanidea*). Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης–Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb. no: 5715
NAME: *Tulipa doerfleri* Gand

DATE: 4/4/2000 ALTITUDE: c.150
NOTES: Endemic
COLL: Fourn, Chr., Tzatz. N., Mark. E.
DET: Fournaraki, Chr.

LOCALITY: Rethymno, near to Koxares village
HABITAT: Olive groves

1 cm

Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 1

Οικογένεια Liliaceae

Tulipa goulimy Sealy & Turrill

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. Κρήτη, Ν. Πελοπόννησος, Κύθηρα Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: ασβεστώδη φρύγανα κοντά στην ακτή, κυρίως σε περιοχές με γυμνά εδάφη, αναβαθμίδες

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές ποώδες φυτό με βολβό με δερματώδεις χιτώνες με πυκνό καφέ τρίχωμα στο εσωτερικό. Βλαστός ύψους 15-35 cm, το υπέργειο τμήμα 6-18 cm. Φύλλα μακριά και στενά, στα ανθισμένα άτομα οι άκρες τους λίγο έως πολύ κυματιστές. Άνθη με 6 ελεύθερα πέταλα (τέπαλα) με χρώμα λαμπρό κοκκινο-πορτοκαλί ως έντονο κόκκινο. Πέταλα ελλειπτικά, πολύ στενά και οξύληκτα.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος–Απρίλιος (Μάιος)

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): τουλίπα Χρήσεις: καλλωπιστικό φυτό

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995)

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981, Συνθήκη της Βέρνης

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7467

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Briggs M. 1990. First record of *Tulipa goulimy* (Liliaceae) on Crete. *Ann. Musei Goulandris* 8:41-44.

Grey Wilson C. 1998. A paradise for flowers. *Garden (London)* 123(3): 170- 175

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. *The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece*. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Protopapadakis, E. and Yannitsaros, A. 1994. Identification by isozymes of nine populations of *Tulipa* from Greece. *Journal of Horticultural Science*. 69(1) 11-14.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. Et al. (eds). *Flora Europaea* Vol. 5. p. 29. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης–Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης Ιατρού Γ. 1986. Συμβολή στη μελέτη του ενδημισμού της χλωρίδας της Πελοποννήσου. Διδακτορική Διατριβή. Πανεπιστήμιο Πατρών.



LOCALITY: Chania, Nochia to Agios Ioannis

HABITAT: phrygana, especially in sparse areas with bare soil, banks of

—
1 cm

MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 7467

NAME: *Tulipa goulimy* Sealy & Turrill

DATE: 7/4/2005

ALTITUDE:

NOTES:

COLL: Fouraraki, Chr., Remoundou, Il.

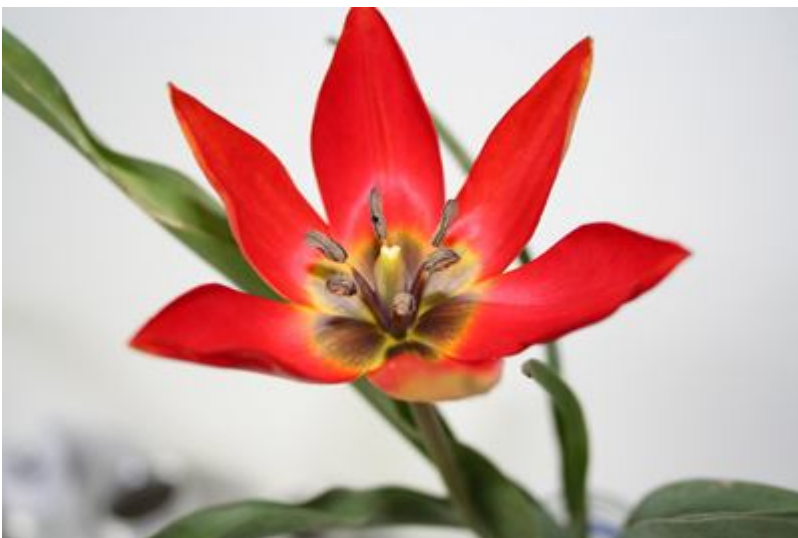
DET: Fouraraki, Chr.



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού 3

Οικογένεια Liliaceae

Tulipa saxatilis Sieber ex Spreng.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη, Κάρπαθος, νησιά Ανατ. Αιγαίου, ΝΔ Τουρκία

Ενδημισμός: Οικότοπος: υψώματα και σχισμές βράχων σε κρημνούς με ασβεστόχο υπόστρωμα, βραχώδεις λόφοι και λιθώνες, όχθες ποταμών σε θαμνώνες, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές, χέρσα και εγκαταλελειμμένα χωράφια (υψ. 0-900 m).

Σύντομη περιγραφή: Βολβώδες φυτό με απλούς βολβούς διαστάσεων 20-35 x 15-30 mm, καλυμμένοι με μανδύα καφετί, δερματώδη, με λίγες ίσιες τρίχες. Φύλλα 2-3(-4) μέχρι 38 cm, επιμήκη-λογχοειδή, γλαυκοπράσινα. Άνθη 1-2(-4) με περιάνθιο ρόδινο προς ανοιχτό βιολετί-πορφυρό στα άκρα, με ένα ευδιάκριτη κίτρινη χροιά στη βάση του εσωτερικού με λευκά άκρα. Ανθήρες και νήματα έντονα κίτρινα μήκους 4,5-7 και 8-17 mm αντίστοιχα.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): τουλίπα

Χρήσεις: καλλωπιστικό φυτό

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 3850

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Briggs M. 1990. First record of *Tulipa goulimy* (Liliaceae) on Crete. *Ann. Musei Goulandris* 8:41-44.

Grey Wilson C. 1998. A paradise for flowers. *Garden (London)* 123(3): 170- 175

Protopapadakis, E. and Yannitsaros, A. 1994. Identification by isozymes of nine populations of *Tulipa* from Greece. *Journal of Horticultural Science*. 69(1) 11-14.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 5. p. 29. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης-Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης Ιατρού Γ. 1986. Συμβολή στη μελέτη του ενδημισμού της χλωρίδας της Πελοποννήσου. Διδακτορική Διατριβή. Πανεπιστήμιο Πατρών.

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



LOCALITY: Chania, Im. Gramvousa
HABITAT: Phrygana

1 cm

MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 3850

NAME: *Tulipa saxatilis* Sieber ex Spreng.

DATE: 14.2.97

ALTITUDE: c.30m

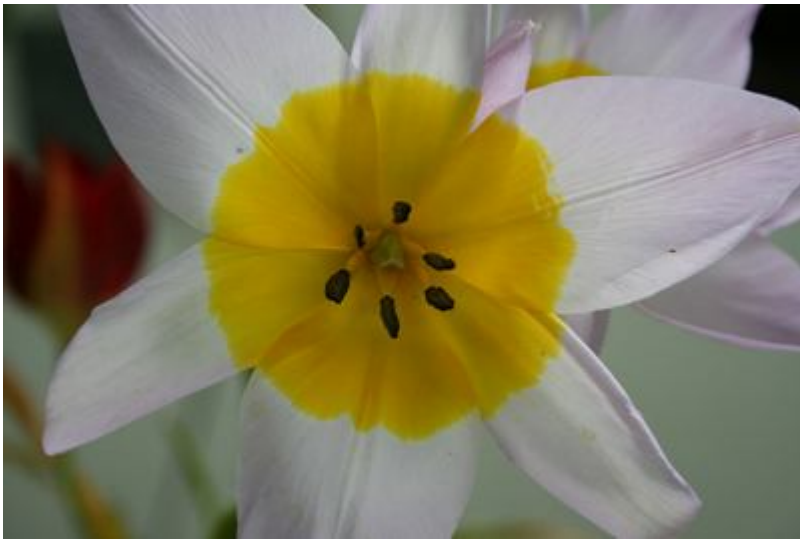
NOTES:

COLL: Fourn. Christ., Kar. N.

DET: Fournaraki Chris.



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Scrophulariaceae*

Veronica thymifolia Sm.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη, Κεντρ. & Νότ.Ελλάδα

Ενδημισμός:

Οικότοπος: βραχώδεις θέσεις, ασβεστούχα χαλάσματα (υψ. 1500-2350 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές φυτό με πυκνό τρίχωμα και βλαστούς απλωτούς, ξυλώδεις στη βάση. Φύλλα μήκους 4-6 mm, στενά επιμήκη προς αντιλογοχειδή-σπαθιδοειδή, ακέραια με ανεστραμμένες άκρες. Ταξιανθία 1-2 βότρες, πολύ κοντοί και με λίγα άνθη, ποδίσκοι μικρότεροι από τα βράκτια. Κάλυκας μήκους 3 mm, στεφάνη διαμέτρου 7-8 mm, γαλάζια, βιολετι ή ρόδινη. Κάψα 4 x4 mm, αντικαρδιοειδής, χνουδωτή.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5027, 1448, 1148

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques.

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 246. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 5027

NAME: *Veronica thymifolia* Sm.

DATE: 8.7.98

ALTITUDE: 2030m

NOTES:

COLL: Vogiatzakis I.

DET: Fournaraki, Chr., Vogiatzakis I.

LOCALITY: Chania, Lefka ori, Zourici.

HABITAT: Screes

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού – Φωτογραφία, Εφη Τσακρακλίδου

Οικογένεια *Leguminosae (Fabaceae)*

Vicia cretica Boiss. & Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη, Κάρπαθος, ΝΑ Ελλάδα, περιοχή Ν. Αιγαίου

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου Οικότοπος: φρύγανα, βραχώδεις περιοχές, συχνά φυτρώνουν μέσα σε μικρούς θάμνους (υψ. 0-650 m)

Σύντομη περιγραφή: Χνουδωτό, μονοετές φυτό 10-30 cm. Φυλλάκια σε 1-6 ζεύγη, μήκους 4-10 mm, γραμμοειδή προς ελλειψοειδή, παράφυλλα ακέραια. Βοτρυοειδείς ταξιανθίες με 1-6 άνθη. Δόντια κάλυκα ανισομεγέθη. Στεφάνη διαμέτρου 9-20 mm, λευκή ή κιτρινωπή, πορφυρή στις άκρες. Καρπός χέδρωπας μήκους 20-30 mm, καφετί, λείος ή αραιά χνουδωτός.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5342, 2542

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

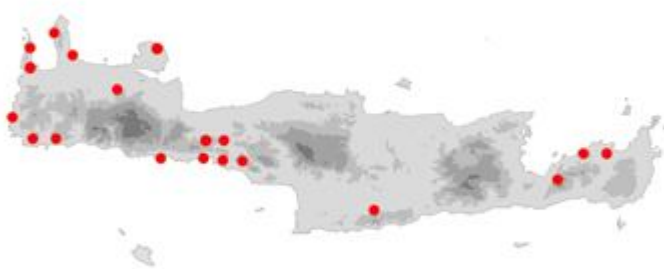
Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 2. p. 132. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος,

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια *Asclepiadaceae*

Vincetoxicum creticum Browicz

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ & Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικές σχισμές βράχων, ανοιχτοί βραχώδεις λόφοι, βοσκότοποι, χαλάσματα, λιθώνες, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 1150-2100 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές φυτό με βλαστούς όρθιους ύψους 20-70 cm. Φύλλα σταχτοπράσινα, χνουδωτά. Τα κατώτερα φολιδωτά, τα μεσαία βλαστού σχεδόν επιφυή, μήκους 35-75 mm, ελλειψοειδή-ωοειδή, σφηνοειδή ή στρογγυλά στη βάση, με μικρή αιχμηρή απόληξη, μάλλον παχειά. Κυματοειδείς ταξιανθίες σχεδόν επιφυείς, με 8-15 άνθη. Λοβοί κάλυκα ωοειδείς. Στεφάνη διαμέτρου 7-8 mm, κίτρινη, τριχωτή στο εξωτερικό. Παραστεφάνη με 5 μικρούς, σαρκώδεις λοβούς, μυτερή στο εσωτερικό. Κέρας μήκους μέχρι 6 cm.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7664, 7808, 7754, 7422

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W., Matthas, U. and Risse, H. 1984a. Additions to the flora of Crete, 1973-1983 -I. Willdenowia 14: 27-36.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Strid, A. & Franzen, R. 1981. In Á. Löve (ed.): Chromosome number reports, LXXIII. Taxon 30(4): 829-842.

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition-last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 71 (as *V. canescens*). Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα (as *V. canescens*)

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 1



Φωτογραφία του φυτού 6



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Violaceae*

Viola cretica Boiss. & Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ. & Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: δασώδεις περιοχές, σκιερές όχθες ποταμών, πηγές, βραχώδεις λειμώνες (υψ. 100-1800 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής πόα, με τα φύλλα βάσης σε ρόδακα και λεπτές μακριές παραφυάδες. Φύλλα μήκους περίπου 1-2,5 cm, τριχωτά με στιλπνές τρίχες στην πάνω επιφάνεια και τις άκρες. Άνθη μικρά, βιολετί με 5 πέταλα, το κατώτερο μήκους 12-15 mm, συμπεριλαμβανομένου και του πλήκτρου. Τα πλευρικά συνήθως χωρίς μυτερή απόληξη. Κάψα τριχωτή, σπέρματα σφαιρικά προς ωοειδή.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5716

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution à l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Montmollin, B. and Iatrou, A. G. 1995. Connaissance et conservation de la flore de l'île de Crete. *Ecologia Mediterranea* XXI (1/2): 173-184.

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1 Athenaeum Press Ltd. Turland, N.J. 1991b. Hardy Alpine garden plants from Crete. *Rock Garden*. 22(3): 303-317.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 2. p. 273. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 1



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Violaceae*

Viola fragrans Sieber

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: σχισμές ασβεστολιθικών βράχων, χαλάσματα, λιθώνες (υψ. 1600- 2450 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, σχεδόν λείο ή τριχωτό φυτό με πολλούς, πυκνούς βλαστούς, 5-10(-15) cm. Φύλλα μήκους περίπου 1,5 cm, επιμήκη ή επιμήκη-γραμμοειδή, ακέραια, που στενεύουν σταδιακά μέχρι τους μακρείς μίσχους τους. Παράφυλλα παρόμοια αλλά πιο μικρά. Άνθη συνήθως μήκους περίπου 1 cm, κίτρινα, λευκά ή σπάνια ανοιχτοβιολετιά. Πλήκτρο μήκους περίπου 3 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7366, 7428, 6008, 5043, 1940, 318

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. Phytocoenologia 25 (3): 317- 361.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1 Athenaeum Press Ltd.

Turland, N.J. 1991b. Hardy Alpine garden plants from Crete. Rock Garden. 22(3): 303-317.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2. p. 277. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτο 1 – Φωτογραφία, Έφη Τσακαρακλίδου



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια Blechnaceae

Woodwardia radicans (L.) Sm.

Γεωγραφική κατανομή: Ευρώπη (στην Κρήτη μόνο δυτικά)

Ενδημισμός:

Οικότοπος: σε υγρά, ανοιχτά, φυλλοβόλα δάση, μακί, όχθες, κοντά σε καταρράκτες, σε μη ασβεστούχα εδάφη (υψ. 200-500 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές πτεριδόφυτο, με μεγάλα φύλλα έως 2-5 m, τοξοειδή, έμμισχα. Έλασμα μήκους 1-3 φορές μεγαλύτερο του μήκους των μίσχων, δερματώδες, δελτοειδές ή ωοειδές-λογχοειδές, έλλοβο. Λοβοί μέχρι 30 cm, βαθειά πτεροσχιδείς. Σπορραγγειοφόροι σωροί, κυλινδρικοί, αλυσιδωτά τεταγμένοι σε δύο σειρές εκατέρωθεν του μέσου νεύρου των φυλλαρίων. Σπόρια ωοειδή, κιτρινωπά.

Περίοδος ανθοφορίας: Φεβρουάριος-Σεπτέμβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Κινδυνεύον (Ε) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995)

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Συνθήκη της Βέρνης, Ευρ.Οδηγία 1992/43 (Παραρτ.ΙΙ/ΙV)

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5061

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W. 1973. Additions to the flora of Crete, 1938-1972. Ann.Musei Goulandris 1: 15-83

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Jeanmonod, D., Guyot, I. & Aboucaya, A. 2001. Conservation de la diversité végétale en Corse. Bocconea 13: 65-

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 1. p. 23. Cambridge University Press.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb no: 5061

NAME: *Woodwardia radicans* (L.) Sm.

DATE: 21.10.98

ALTITUDE: c. 300m

NOTES:

COLL: Fourn., Chr., Papad., N.

DET: Fournaraki, Chr.

LOCALITY: Chania, Fassis Valley, near Chilaro

HABITAT: Road side, Shady moist soil

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του του φυτού 1



Βιότοπος

Οικογένεια Ulmaceae

Zelkova abelicea (Lam.) Boiss.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Βράχοι, ανοικτό δάσος, θαμνώνες και γκαρίγκ σε βραχώδεις ορεινές πλαγιές, ή σε επίπεδες κοιλάδες, συχνά με σφενδάμια (*Acer*), κυπαρίσσια (*Cupressus*) & πρίνους (*Quercus coccifera*) (υψ. 1000-1700 m)

Σύντομη περιγραφή: Θάμνος ή δέντρο με ύψος μέχρι 12 m. Ο κορμός του είναι χοντρός, διαμέτρου ως 1 m, με γκριζωπό φλοιό. Οι νεαροί βλαστοί έχουν κοντό τρίχωμα. Φύλλα επιμήκη-ωοειδή, συχνά χωρίζονται σε 3-6 αντίθετους λοβούς, πάνω επιφάνεια πράσινη, λεία είτε με αραιές τρίχες και κάτω χνουδωτή. Άνθη πολύγαμα. Καρπός (δρυπόμορφος) σχεδόν στρογγυλός, ξηρός, οστρακόμορφος, χνουδωτός, διαμέτρου περίπου 5-6 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): αμπελιτσιά

Χρήσεις: ξυλεία, κατασκευή παραδοσιακών μπαστουνιών («κατσούνες»)

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Π.Δ. 67/1981, Συνθήκη της Βέρνης, Ευρ.Οδηγία 1992/43 (Παραρτ.ΙΙ/ΙV)

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7346, 7444, 6177, 364, 1998

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Strid, A., & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica Vol. I Published by Koeltz Scientific Books

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 1. p. 65. Cambridge University Press.

Zaffran J. 1990. Contributions a la flore et la vegetation de la Crete. Publications de l' Universite de Provence.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης–Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 7346

NAME: *Zelkova abelicea* (Lam.) Boiss.

DATE: 22/7/2003

ALTITUDE: 1300m

LOCALITY: Chania, Leuka Ori, Omalos road to
Kallergi
HABITAT: Open calcareous woodland

NOTES: Endemic

COLL: Fourn, Chr., Mark, El., Tzat, Nek.

DET: Fournaraki, Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα 1



Καρποί- Σπέρματα

Απειλούμενα Είδη

Οικογένεια *Cruciferae (Brassicaceae)*

Alyssum baldacii Vierh.ex Nyár

Συνώνυμο: *Alyssum fallacinum* Hausskn.

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ.Κρήτη, Κεντρ.Ελλάδα

Ενδημισμός: ενδημικό Ελλάδα

Οικότοπος: Δάση με πρίνους (*Quercus rubescens*), πετρώδες έδαφος, στις άκρες των δρόμων, κυρίως σε σερπεντινικό υπόστρωμα (υψ. 500-600 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, 20-50 cm, με μακριούς μη ανθοφόρους βλαστούς. Φύλλα αντιλογχοειδή, πράσινα από πάνω, λευκά από κάτω, με μήκος 15-25 mm. Άνθη μικρά, κιτρινα. Κέρας ελλειπτικό ή αντρωειδές, λείο, διογκωμένο στη μέση με ένα στενο πτερύγιο γύρω του. Σπέρματα 1,5-2 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6611, 7417

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition-last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al. (eds.) Flora Europaea. Vol. 1.p. 303. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb. no: 6611
NAME: *Alyssum baldacii* Vierh. ex Nyar

LOCALITY: Heraclion After Sisarcha

HABITAT: Prygana, road side, olive crops

DATE: 18/7/2002

NOTES: Endemic

COLL: Fourn., Chr., Tzatz., N.

DET: Fournaraki, Chr.

ALTITUDE: 600m

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 2



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Compositae* (*Asteraceae*)

Anthemis tomentella Greuter

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικά βραχώδη μέρη και λιθώνες (υψ. 50-1200 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό μικρό, λεπτό, μονοετές με ρόδακα στη βάση. Φύλλα ρόδακα πτεροσχιδή, με δύο λογχοειδείς ή ελλειπτικούς λοβούς σε κάθε πλευρά. Βλαστοί 2-14 cm, όρθιοι ή έρποντες, πολύ λεπτοί, συνήθως απλοί, πορφυρίζοντες. Γλωσσοειδή ανθίδια δεν υπάρχουν.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5937

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W. 1968. *Contributio floristica austro-aegaea* 13. *Candollea* 23, 1: 143-150

Greuter, W. 1972. The relict Element of the flora of Crete and Its Evolutionary Significance. In D.H. Valentine (ed.) *Taxonomy phytogeography and evolution* London & New York 1972.: 161-177.

Greuter, W. 1973. Additions to the flora of Crete, 1938-1972. *Ann.Musei Goulandris* 1: 15-83

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora fur Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l'Universite de Neuchatel pp.194

Montmollin, B. and Iatrou, A. G. 1995. Connaissance et conservation de la flore de l'ile de Crete. *Ecologia Mediterranea* XXI (1/2) : 173-184.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 4. p. 158. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Κυπριωτάκης Ζ.1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb. no: 5937

NAME: *Anthemis tomentella* Greuter

DATE: 13/6/2000

ALTITUDE: c.400m

LOCALITY: Lassithi, Liopetro

HABITAT: Phrygana

NOTES: Endemic

COLL: Fourn.Chr.,Gots.P.,Kypr.Z.,Tzatz.N.

DET: Fournaraki,Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Artemisia herba-alba Asso

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη (Γαύδος), Ισπανία, ΝΔ Γαλλία, Β.Αφρική, ΝΔ Ασία

Ενδημισμός:

Οικότοπος: σε ασβεστολιθικά εδάφη σε ανοίγματα συστάδων με πεύκα (*Pinus brutia*)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής αρωματικός θάμνος, ο οποίος καλύπτεται με πολύ κοντό αραχνοειδές λευκό τρίχωμα. Διακλαδίζεται από τη βάση σε πολλούς βλαστούς, απλωτούς συνήθως, μέχρι 40 cm υψος. Κεφάλια μικρά, 2- 4,5 mm μήκους με 2-4 ανθίδια ανα κεφάλιο. Πέταλα κοκκινωπά, λεία

Περίοδος ανθοφορίας: Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλουμένων Φυτών της Ελλάδας (1995)

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη): Κωδικοί δειγμάτων

Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6206, 6005, 5084, 3432

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E., Jahn, R. and Jagel, A. 1997. Flora and vegetation of Gavdos (Greece), the southernmost European island. I. Vascular flora and chorological relations. *Candollea* 52: 305-358.

Greuter, W., Matthias, U. and Risse, H. 1984b. Additions to the flora of Crete, 1973-1983 (1984) -II. *Willdenowia* 14: 269 -297.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. *The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece*. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 4. p. 185. Cambridge University Press.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 6206
NAME: *Artemisia herba-alba* Asso

LOCALITY: Chania, Gavdos island
HABITAT: Soft limestone in clearing of *Pinus brutia* woodland

DATE: 1/2/2001
NOTES: Vulnerable
COLL: Fournaraki, Chr.
DET: Fournaraki, Chr.

ALTITUDE: c.70m

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια Araceae

Arum idaeum Coustur.& Gand.

Συνώνυμο: *Arum maculatum* L. Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικά δάση, ανοιχτοί πετρώδεις λόφοι με θάμνους *Berberis*, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 900-2400 m).

Σύντομη περιγραφή: Άοσμο, πολυετές φυτό με κόνδυλο και μεγάλα φύλλα με μακρύ μίσχο. Έλασμα φύλλων μήκους (7-)10-20 cm, λογχοειδές-τοξοειδές, βαθύ πάσινο συνήθως στιλπνό. Σπάθη μήκους 7,5-11 cm, χείλος της σπάθης στενά ελλειπτικό έως λογχοειδές, 5-9 cm μήκους, όρθιο, κουκουλωτό, εξωτερικά λευκό έως απαλό πράσινο, εσωτερικά λευκό με πολυάριθμες ημιδιαφανείς κηλίδες και πολύ στενά πορφυρά περιθώρια. Άνθη πολύ μικρά συγκεντρωμένα σε έναν επιμήκη σπάδικα πορφυρό ή μαυροπόρφυρο, περίπου 3/4 του μήκους της σπάθης.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Απειλούμενο αλλά απροσδιόριστης κατηγορίας (I) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5766, 5962, 5822

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Boyce, P.C. 1993. The Genus *Arum* - 196p Kew Magazine Monograph, London, H.M.S.O. Greuter, W. 1984. *Les Arum de la Crete*. *Botanica Helvetica* 94: 15-22

Greuter, W., Matthias, U. and Risse, H. 1985. Additions to the flora of Crete, 1973-1983 (1984) - III. *Willdenowia* 15: 23 -60

Montmollin, B. and Iatrou, A. G. 1995. *Connaissance et conservation de la flore de l'ile de Crete*. *Ecologia Mediterranea* XXI (1/2) : 173-184.

Turland, N.J. 1991b. Hardy Alpine garden plants from Crete. *Rock Garden*. 22(3): 303-317.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol 5. p.270 (as *A. maculatum*). Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb no: 5766
NAME: *Arum idaeum* Coustur & Gand.

LOCALITY: Chania, Lefka ori, Koustogerako to
Pailaphi
HABITAT: Quercus forest, screes

DATE: 16/5/2000
NOTES: Endemic
COLL: Fourn.Chr., Gots P., Tzatz N.
DET: Fournaraki, Chr.

ALTITUDE: c.1200

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού 2



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Rubiaceae

***Asperula crassula* Greuter & Zaffran**

Γεωγραφική κατανομή: ΒΑ Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικά φρύγανα σε βραχώδες έδαφος με *Lygeum spartum* (υψ. 20-160 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, κοντό (2-10 cm), πρασινο-γκρίζο, τριχωτό ημιθαμνώδες μαξιλαρόμορφο φυτό. Οι βλαστοί του έρπουν στο έδαφος. Τα άνθη με τα κιτρινωπά πέταλά τους σχηματίζουν σωλήνα που ανοίγει σε 4 λοβούς.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλουμένων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5935

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter W., Matthas U., Risse H. 1984. Additions to the flora of Crete, 1973-1983 (1984) - II. Willdenowia 14:269-297.

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Zaffran J. 1990. Contributions a la flore et la vegetation de la Crete. Publications de l' Universite de Provence

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 5935

NAME: *Asperula crassula* Greuter & Zaffran

LOCALITY: Lassithi, Sitia, Mavros cape

HABITAT: open phrygana, rocky ground

DATE: 13/6/2000

ALTITUDE: c.100m

NOTES: Endemic-Vulnerable

COLL: Fouraraki, Chr., Gotsiou, P., Kyriotakis, Z., Tzatzimakis, N.

DET: Fouraraki, Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Liliaceae

Bellevalia sitiaca Kypr. & Tzanoud.

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα και σχισμές βράχων

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές ποώδες φυτό με βολβό. Βλαστοί ύψους 12- 20 cm. Φύλλα 4-5, μακριά, λεία πράσινα. Τα άνθη βγαίνουν σε ομάδες των 18- 40 με κυλινδρικό σχήμα. Κάθε άνθος έχει 6 λευκά πέταλα (τέπαλα) ενωμένα σε σχήμα κυλινδρικό-καμπανοειδές που κατά την άνθιση παίρνουν ιώδη χροιά. Στο κέντρο του άνθους οι στήμονες είναι ιώδεις. Κάψες σχεδόν στρογγυλές ή αντρωειδείς.

Περίοδος ανθοφορίας: Φεβρουάριος-Μάρτιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 672

Βιβλιογραφικές αναφορές: Kyriotakis Z., Tzanoudakis D. 1999. A new species of *Bellevalia* from Eastern Crete and its confusion with *Muscari macrocarpum* Sweet. *Bot. Helv.* 109:85-90.

Turland N.J. 1992. Floristic notes from Crete. *Bot. J. Linn. Soc.* 108:345- 357.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas.* The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Turland, N.J., Chilton, L. 2007. *FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007* (electronic edition- last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 5 p. 47 (as *Muscari macrocarpum*). Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Lassithi, M.Kapsa (in the gorge)

1cm

Herb no. 672

NAME: *Bellevalia sitiaca* Kypri. & Tsou.

DATE: 28.01.1992

ALTITUDE: s.l.

NOTES: Endemic

COLL: Fourn. Chr., Lymb. P.

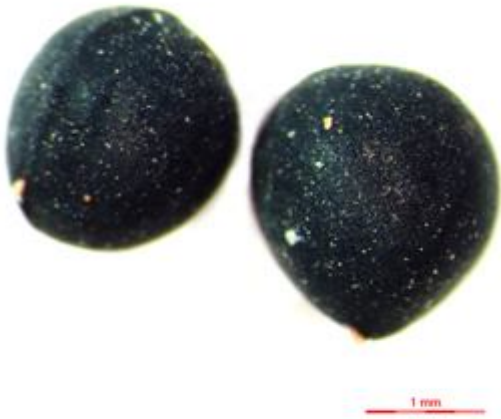
DET: Kypriotakis Zah.



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Araceae

Biarum tenuifolium (L.) Schott subsp. idomenaeum P.C.Boyce & Athanasiou

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ. & Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικά πετρώδη εδάφη με πρίνους (*Quercus coccifera*), φρύγανα, κοιλότητες εδάφους μέσα και ανάμεσα σε βράχους (υψ. 50-1500 m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρό φυτό με γραμμοειδή-λογχοειδή φύλλα, κυματιστά, με μικρό μίσχο, εμφανιζόμενα αμέσως μετά την άνθιση. Σπάθη 8-20(-30) cm, το κάτω σωληνοειδές μέρος 2,5-6 cm λευκωπό, έλασμα λογχοειδές με αιχμηρή απόληξη, καστανοπόρφυρο, με πράσινη απόχρωση εξωτερικά. Σπάδικας καστανόμαυρος, πολύ λεπτός, λίγο μακρύτερος από τη σπάθη.

Περίοδος ανθοφορίας: Οκτώβριος-Νοέμβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6189

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Boyce, P. & Athanasiou, K. 1991. A new subspecies of *Biarum tenuifolium* (Araceae) from Crete. *Fl. Medit.* 1: 5-13.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J. 1992b. Studies on the Cretan flora 1. Floristic notes. *Bull. Br. Mus. nat. Hist. (Bot.)* 22(2): 159-164

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 5. p.271. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 *Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν*. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Umbelliferae* (*Apiaceae*)

Bupleurum gaudianum Snogerup

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη (Γαύδος)

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κοινότητες ετησίων φυτών σε βοσκημένα φρύγανα (υψ: 0-330 m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρό πολυετές ποώδες φυτό ύψους 2-7 cm με λεπτό βλαστό και τα κάτω φύλλα με μακρύ μίσχο και λογχοειδή έλασμα, τα ανώτερα στενά γραμμοειδή. Συχνά όλο το φυτό παίρνει πορφυρή απόχρωση κατά την καρποφορία. Τα άνθη είναι μικρά και περιβάλλονται από 3 τριγωνικά βράκτια, στην αρχή πράσινα και μετά γκριζοπόρφυρα. Τα άνθη βγαίνουν ανά 2-5 σε διάταξη "ομπρέλλας" (σκιάδιο) με ποδίσκο και συνήθως 2-4 ακτίνες. Τα πέταλα μήκους 0,5-0,6 mm είναι κυρτά, κοντά και στενά, μυτερά. Βρακτίδια συνήθως 4, λογχοειδή-ωοειδή με μυτερό άκρο, με 3 νεύρα, σαρκώδη ανάμεσα στα νεύρα και μεμβρανώδη έξω από αυτά. Τα μικρά σκιάδια σχηματίζουν 15 μεγαλύτερα σκιάδια σε κάθε φυτό.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλουμένων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7532, 7470, 5746, 6003

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier E., Jahn R., Jagel A. 1997. Flora and vegetation of Gavdos (Greece), the southernmost European island. I. Vascular flora and chorological relations. *Candollea* 52:305-358.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. *The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece*. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Snogerup S. 1984. A new annual *Bupleurum* from Kriti. *Willdenowia* 14:309-311.

Turland, N.J., Chilton, L. 2007. *FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007* (electronic edition- last updated January 2007) <http://www.maregowalks.com/fcs.html>

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Euphorbiaceae

Euphorbia sultan-hassei Strid, Bentzer, Bothmer, Engstrand & M.A.Gust.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε φαράγγια, σε ασβεστούχο πέτρωμα (υψ. 0-500 m)

Σύντομη περιγραφή: Θάμνος σχεδόν σφαιρικός, χωρίς αγκάθια με ύψος ως 1,5 m. Τα κλαδιά δεν είναι πυκνά και έχουν ανοιχτό κόκκινο-καφέ φλοιό με επιμήκη «κανάλια». Φύλλα ανοιχτοπράσινα, κάπως λευκωπά στην κάτω επιφάνεια, πυκνά και βγαίνουν σπειροειδώς γύρω από τα κλαδιά. Τα άνθη βγαίνουν σε ομάδες, τα κυάθια, με τη χαρακτηριστική μορφή "καλαθιού" που περιέχει τα άρρενα άνθη (σαν σωλήνες) και ένα μεγάλο θήλυ άνθος (σαν σφαίρα) και επίσης 4 μεγάλους γαλακτοφόρους αδένες. Τα σπέρματα έχουν τραχειά επιφάνεια και φέρουν ένα λευκωπό, ημισφαιρικό εξάρτημα (ελαιόσωμα)

Περίοδος ανθοφορίας: (Ιαν, Φεβ)Μάρτιος-Απρίλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5701, 5712, 2530, 2947

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp.

Strid A., Bentzer B., Bothmer R.v., Engstrand L., Gustafsson M. 1989. *Euphorbia sultan-hassei* (Euphorbiaceae), a new species from SW Crete. *Willdenowia* 19:63-67.

Turland N.J. 1992. Floristic notes from Crete. *Bot. J. Linn. Soc.* 108:345- 357.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas.* The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού 1



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Umbelliferae* (*Apiaceae*)

Horstrissea dolinicola Greuter, Gerstb. & Egli

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη (Ιδη-Ψηλορείτης)

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Πυθμένας δολίνης σε ασβεστολιθική περιοχή. Το υπέδαφος συνίσταται σε βαθύ, σκληρό καστανό χώμα (καμβισόλιο) που καλύπτεται από λεπτή στρώση χαλαρής κολλουβιακής, αμμώδους ιλύος. Η βλάστηση της περιοχής χαρακτηρίζεται από αραιούς, νανώδεις θάμνους (υψ: 1500 m). Σύντομη περιγραφή: Νανώδες, πολυετές φυτό με ρίζωμα. Ζει υπόγεια και μόνο το 10 % περίπου του φυτού αναδύεται από το έδαφος την άνοιξη. Φύλλα μήκους 5-10 mm, σκούρα πράσινα, γυαλιστερά και κάπως σαρκώδη. Συνήθως το καλοκαίρι εμφανίζονται οι βλαστοί που καταλήγουν στην ταξιανθία η οποία είναι σφαιρική, διαμέτρου 10-15 mm και αποτελείται από ένα διπλό σκιάδιο με 5-8 ακτίνες και τα συμπληρωματικά σκιάδια. Κάθε σκιάδιο αποτελείται από 6- 16 άνθη, μικρά, ρόδινα με λευκωπά περιθώρια. Καρπός μήκους 3 x2 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούλιος-Αύγουστος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Κινδυνεύον (E) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7889, 7407, 7434, 6779, 7410, 7420

Βιβλιογραφικές αναφορές: Egli B., Gerstberger P., Greuter W., Risse H. 1990. *Horstrissea dolinicola*, a new genus and species of umbels (*Umbelliferae*, *Apiaceae*) from Kriti (Greece). *Willdenowia* 19:389-399.

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. *The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece*. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης



LOCALITY: Rethymno, Nida, road to
observatory
HABITAT: between rocks & dwarf shrubs in
flat areas of deep soil in dolines

—
1 cm

MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 7889

NAME: *Horstrissea dolinicola* Greuter, Gerstb. & Egl

DATE: 22/9/2005

ALTITUDE: c.1500m

NOTES: Endemic

COLL: Fournaraki, Chr., Markaki, El., Galani, P.

DET: Fournaraki, Chr.



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 1



Βιότοπος



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Plumbaginaceae*

Limonium hierapetrae Rech.f.

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Παράκτιοι απότομοι ασβεστολιθικοί και λατυποπαγείς βράχοι.

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές ημιθαμνώδες, μαξιλαρόμορφο φυτό. Βλαστοί πολυάριθμοι, όρθιοι, ύψους 20-80 cm. Κατώτερα φύλλα αχνοπράσινα, λεία, σχηματίζουν ρόδακα και η βάση τους είναι κοκκινο-καφέ. Άνθη μικρά, συνωστισμένα σε πυκνές ταξιανθίες, στην άκρη των κλάδων. Πέταλα χρώματος ανοιχτό μπλε προς μωβ, σχηματίζουν σωλήνα, που προξέχει μόνο το ακραίο τμήμα του από τα βράκτια που τα περιβάλλουν.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7688

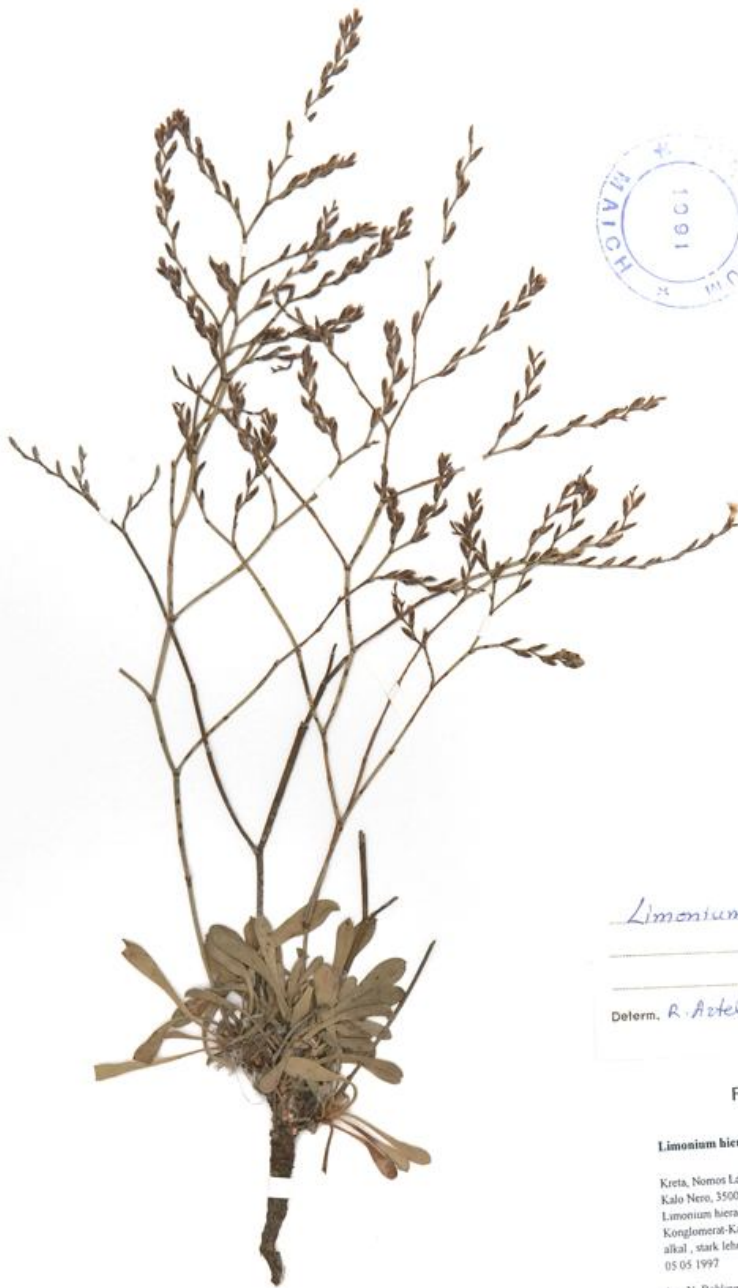
Βιβλιογραφικές αναφορές: Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Mayer A. 1995. Comparative study of the coastal vegetation of Sardinia (Italy) and Crete (Greece) with respect to the effects of human influence. Libri Botanici. Vol. 15, IHW-Verlag, München

Rechinger K.H. 1943. Neue Beiträge zur Flora von Kreta. Acad. Wiss. Wien. Math.-Naturwiss. Kl. Denkschr. 105:1-184.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας “Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης” – ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΜΑΙΧ), 2008 Ε.Π. στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης.



Limonium hierapetrae Rech. f.

Detern. R. Artelari

1998

Flora Hellenica

Limonium hierapetrae Rech. f.

Kreta, Nomos Lassithio, Eparchia Sitias
Kalo Nero, 350055 N, 260132 E, 5 m u.NN
Limonium hierapetrae-L. pigadiense-Lygeum-Flur auf
Konglomerat-Kalksandstein, mit Schoenus sag. (rar), WSW-exp., mittel
alkal., stark lehmiger Sand
05 05 1997
leg. N. Bohling, det. R. Artelari 1998

5458b

MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 7688

NAME: *Limonium hierapetrae* Rech.f.

LOCALITY: Lassithi, Kalo Nero

HABITAT: maritime sands

DATE: 5/5/1997

ALTITUDE:

NOTES: Endemic

COLL: Bohling, N.

DET: Artelari, R. (1998)

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 1



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Leguminosae (Fabaceae)*

Medicago strasseri Greuter, Matthas & Risse

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα, κυρίως σε φαράγγια (υψ. 30- 400 m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρός θάμνος που ρίχνει τα φύλλα του κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Φύλλα τρίλοβα και φυλλάρια αντρωσειδή, ακέραια ή οδοντωτά. Βοτρυοειδής μικρή ταξιανθία με 6-12 άνθη και καρπούς σε σπείρα με 1,5-2,5 στροφές. Άνθη μικρά, κίτρινα, μήκους 9-13 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5894, 6139, 3676

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin, B. and Iatrou, A. G. 1995. Connaissance et conservation de la flore de l'île de Crete. *Ecologia Mediterranea* XXI (1/2): 173-184.

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 3676

NAME: *Medicago straszeri* Greuter, Matthas and Risse

DATE: ? 19.6.96

ALTITUDE: sl

NOTES: Endemic

COLL: Kyriotakis, Z. (Herbarium of Kyriotakis)

DET: Kyriotakis, Z.



LOCALITY: Lasithi, Gaidourenisi (Hrisi)

HABITAT: Calcareous cliffs

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Asclepiadaceae*

Periploca angustifolia Labill.

Συνώνυμο: *Periploca laevigata* subsp. *angustifolia* (Labill.) Markgr.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη (Γαύδος και Χρυσή), Ισπανία, Σικελία, Μάλτα, Β.Αφρική

Ενδημισμός:

Οικότοπος: αμμώδη εδάφη ανάμεσα σε θάμνους κέδρου (*Juniperus phoenicea*), γυμνά, βραχώδη εδάφη (επίπεδο θάλασσας)

Σύντομη περιγραφή: Λείος θάμνος με βλαστούς ύψους 1,5-3 m. Φύλλα αντίθετα, απλά, μήκους 10-25 mm, στενά επιμήκη, με κοντούς μίσχους, στρογγυλεμένα στο άκρο, σκούρα γκριζοπράσινα. Ταξιανθίες με λίγα άνθη, σε μαχαλιαία κύμματα. Άνθη διαμέτρου περίπου 9 mm, ακτινόμορφα, πενταμερή. Στεφάνη με απλωτούς λοβούς μήκους περίπου 3,5 mm, πράσινη εξωτερικά, πράσινη, πορφυροκαστανή και λευκή εσωτερικά. Παραστεφάνη με 5 λοβούς, ελεύθερους, πράσινη.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995)

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 4918, 6007, 4809

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E., Jahn, R. and Jagel, A. 1997. Flora and vegetation of Gavdos (Greece), the southernmost European island. I. Vascular flora and chorological relations. *Candollea* 52: 305-358

Greuter, W. 1971. Betrachtungen zur Pflanzengeographie der Südägäis. *Opera Bot.* 30: 49-64.

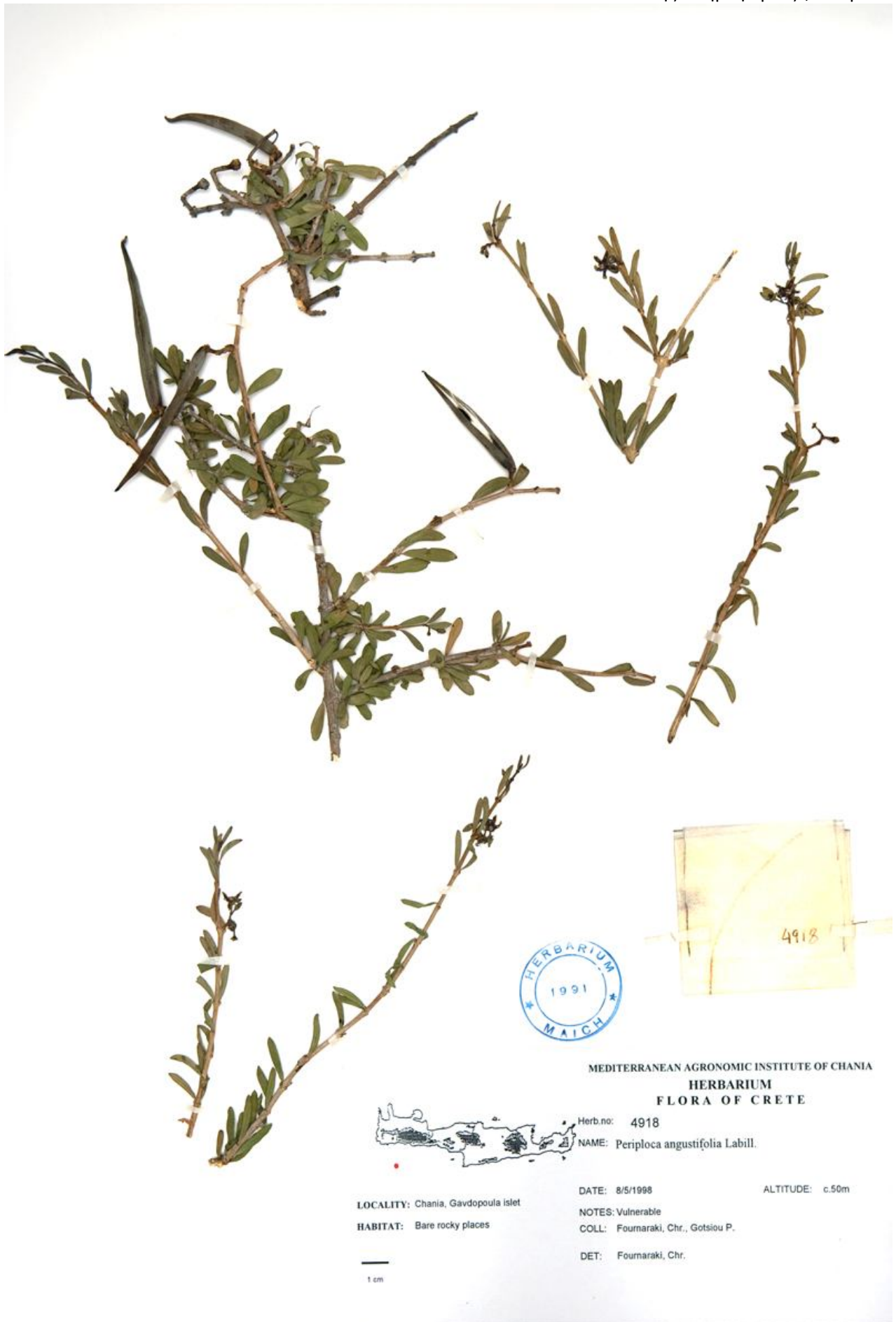
Greuter, W. 1973. Additions to the flora of Crete, 1938-1972. *Ann. Musei Goulandris* 1: 15-83

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. *The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece*. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 2. p. 70 (as *P. laevigata* subsp. *angustifolia*). Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 1



Φωτογραφία του φυτού 2



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Polygonaceae*

***Polygonum idaeum* Hayek**

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ. & Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Επίπεδες αργιλώδεις εκτάσεις σε δολίνες (υψ. 1400-1900 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές φυτό με έναν ξυλώδη βλαστό πάχους 15 mm απ’ όπου βγαίνουν πολλοί κοντοί ξυλώδεις κλάδοι. Ανθοφόροι βλαστοί λίγοι ή περισσότεροι, μήκους 3-6 cm, μεσογονάτια διαστήματα μικρά. Ωχρέα μισού ή ίσου μήκους με τα μεσογονάτια διαστήματα ή μεγαλύτερη από αυτά, ασημένια, πολυσχιδής, κροσσωτή ή ακέραια στο υπόγειο τμήμα. Φύλλα ωοειδή, στρογγυλεμένα στο άκρο. Άνθη μονήρη, με ποδίσκο. Περιγόνιο (2-)3-4,5 mm, περίπου συνδεδεμένο στο 1/5, τα ελεύθερα πέταλα αντρωοειδή προς πλατειά σπαθιδοειδή, ρόδινα ή λευκωπά με πράσινο στο κέντρο κατά την άνθιση.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούλιος-Οκτώβριος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5078

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. K. Michalas S. A. Athens. p. 528

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1 Athenaeum Press Ltd.

Strid, A., & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica Vol. I Published by Koeltz Scientific Books Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 1. p. 77. Cambridge University Press.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb no: 5078
NAME: *Polygonum ilaeum* Hayek

LOCALITY: Rethymno, Psiloritis, Ida (am)
HABITAT: Flat clayey areas

DATE: 23.10.98 ALTITUDE: 1400-1500m
NOTES:
COLL: Fourn. Chr., Papad. N.
DET: Fournaraki, Chr.





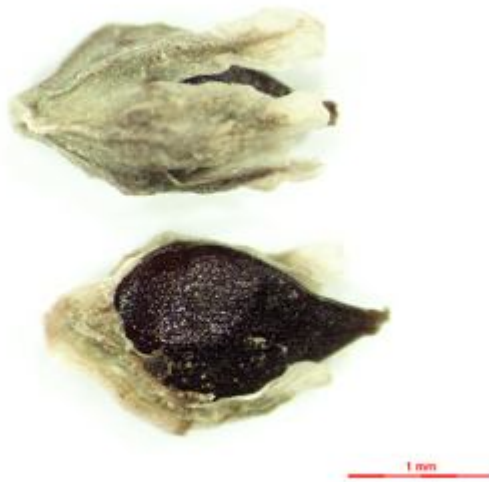
Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 1



Βιότοπος



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Ranunculaceae*

Ranunculus radinotrichus Greuter & Strid

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη (Λευκά Όρη)

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα, σχισμές βράχων και πετρώματα προσανατολισμένα ΒΑ (υψ. 1850-2300 m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρή πολυετής πόα με ρίζωμα. Τα φύλλα της βάσης σχηματίζουν ρόδακα και έχουν πυκνό, μεταξένιο τρίχωμα. Από το ρόδακα υψώνεται ένας μόνο ανθοφόρος βλαστός με ύψος 5 cm κατά την άνθιση και μέχρι 12 cm κατά την καρποφορία, με 0-2 πολύ μικρά, λογχοειδή φύλλα. Στην άκρη του βγαίνει ένα κίτρινο άνθος διαμέτρου 15-20 mm, με 5 ωοειδή πέταλα. Ανθοδόχη αραιά τριχωτή. Αχαίνια σχεδόν σφαιρικά, πλάτους περίπου 3 mm, με ράμφος.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Κινδυνεύον (Ε) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλουμένων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Κινδυνεύον (Ε) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7362, 5042

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter W., Pleger R., Raus Th. 1983. The vascular flora of the Karpathos island group (Dodecanesos, Greece). A preliminary checklist. *Willdenowia* 13:43-78.

Greuter W., Strid A. 1981. Notes on Cardaegean plants. 2. A new species of *Ranunculus* sect. *Ranunculus* from the mountains of W. Kriti. *Willdenowia* 11:267-269.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. *The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece*. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland N.J. 1992. Floristic notes from Crete. *Bot. J. Linn. Soc.* 108:345- 357.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης–Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 7362

NAME: *Ranunculus radinotrichus* Greuter & Strid

LOCALITY: Chania, Lefka Ori, Svoirichti

DATE: 15/10/2003

ALTITUDE: 2200m

HABITAT: calcareous cliffs, crevices, screes & fine rocky debris facing N. to E.

NOTES: Endemic

COLL: Tzatzimakis, N., Tzatzakis, G.

DET: Fournaraki, Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρητη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Serratula cichoracea (L.) DC. subsp. cretica Turrill

Συνώνυμο: *Klasea flavescens* (L.) Holub subsp. *cretica* (Turrill) Greuter & Wagenitz

Γεωγραφική κατανομή: Ελλάδα, Λιβύη

Ενδημισμός:

Οικότοπος: Ασβεστολιθικές απότομες πλαγιές, ανάμεσα σε βράχους, λιθώνες, τοίχους και στις άκρες των δρόμων (υψ. 200-600 m)

Σύντομη περιγραφή: Χνουδωτό φυτό ύψους μέχρι 70 cm. Φύλλα βλαστού πολλά, οδοντωτά, γραμμοειδή-λογχοειδή. Φύλλα βάσης παρόμοια. Κεφάλια διαμέτρου 30- 40 mm με πορφυρά ανθίδια. Τα εξωτερικά περιβληματικά βράκτια αραιά τριχωτά με ακραία μυτερή απόληξη μήκους 3-4 cm.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5932

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W. 1973. Additions to the flora of Crete, 1938-1972. *Ann.Musei Goulandris* 1: 15-83

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition- last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 4. p. 251. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. *Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete*. Publications de l'Universite de Provence

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Lassithi, Agios Georgios village
HABITAT: Rock crevices

Herb no: 5932
NAME: *Serratula cichoracea* (L.) DC.
subsp. *cretica* Turritill

DATE: 14/6/2000 ALTITUDE: c350m

NOTES: Endemic
COLL: Fourn. Chr., Gots. P., Kypr. Z., Tzatz. N.

DET: Kyriotakis, Z.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Caryophyllaceae

Silene integripetala Bory & Chaub. subsp. greuteri (Phitos) Akeroyd

Συνώνυμο: *Silene greuteri* Phitos

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Ασβεστολιθικές απότομες πλαγιές, λιθώνες, συνήθως σε φαράγγια (υψ. 150-850 m)

Σύντομη περιγραφή: Μονοετές, φυτό με βλαστούς μήκους 4-15 cm, όρθιους, αδενώδεις-χνουδωτούς, ιξώδεις. Φύλλα βάσης ωσειδή, έμμισχα, μήκους 1-4 cm. Φύλλα βλαστού παρόμοια αλλά μικρότερα. Ταξιανθία διχάσιο, συνήθως διακλαδιζόμενη 1-3 φορές, ή με μονήρη άνθη. Πέταλα μήκους 4-6 mm, ανοιχτά ρόδινα, αλληλεπικαλυπτόμενα στις άκρες, ακρόκοιλα. Κάψα μήκους 6-8 mm, συχνά ελαφρώς εξερχόμενη του κάλυκα.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 8095, 8100

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Akeroyd, J.R. & Walters, S. M. 1988. Taxonomic notes on *Silene* L. Bot. J. Linn. Soc. 97: 338-342.

Chilton, L. & Turland, N. 1997. Flora of Crete a supplement. Marengo publications Montmollin, B. and Iatrou, A. G. 1995. Connaissance et conservation de la flore de l'ile de Crete. Ecologia Mediterranea XXI (1/2): 173-184.

Oxelman B. 1995. A revision of the *Silene sedoides*-group (Caryophyllaceae). Willdenowia 25: 143-149

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 511pp

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 2



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Campanulaceae

Solenopsis minuta (L.) C.Presl subsp. annua Greuter, Matthas & Risse

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Κεντρ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: σε εποχιακά υγρά, γυμνά εδάφη, σκιερά υψώματα και βράχους (υψ. 0-900 m)

Σύντομη περιγραφή: Μονοετές, χνουδωτό φυτό μέχρι 25 cm. Φύλλα αντρωειδή ή επιμήκη-σπαθιδοειδή. Άνθη μήκους 4-11 mm, δίχειλα, γαλάζια, βιολετιά ή λευκά.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5908, 2483, 2576

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W., Matthas, U. and Risse, H. 1984a. Additions to the flora of Crete, 1973-1983 -I. Willdenowia 14: 27-36.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Kamari, G. & Matthas, U. 1986. Cytotaxonomical contributions on the Flora of Crete III. Willdenowia 15: 515-520

Meikle, R. D. 1979. Some notes on *Laurentia Adanson* (Campanulaceae) Kew Bull. 34: 373-375

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ. (as *Laurentia gasparinii*)



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 3



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Cruciferae (Brassicaceae)

***Thlaspi zaffranii* (F.K.Mey.) Greuter & Burdet**

Συνώνυμο: *Noccaea zaffranii* F.K.Mey.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ.Κρήτη (Λευκά Όρη)

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: αλπικά φρύγανα, ασβεστούχοι λιθώνες (υψ. 1500-2000 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, μικρό, λείο, γλαυκοπράσινο ποώδες φυτό με βλαστούς ύψους 3-5 cm. Φύλλα βάσης σε ρόδακα, μήκους 7-12 mm, αντωσειδή προς πλατειά σπαθιδοειδή, με σφηνοειδή βάση και πολύ μικρούς μίσχους. Φύλλα βλαστού 2-4, παρόμοιου μεγέθους με της βάσης, πλατειά ωσειδή προς στρογγυλά, ακέραια, ωτοειδή, διάπειρα. Ταξιανθία βοτρυοειδής με 12-32 λευκά άνθη.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με Κόκκινο Βιβλίο Σπανίων & Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (1995) - Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7436, 7674 B

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier E., Matthas U. 1995. Additions to the flora of W Crete. Willdenowia 25:81-98.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Meyer, F.K. 1986. Eine neue *Noccaea*-Art (Cruciferae) von Kreta. Willdenowia 15, pp.389-391.

Phitos, D., Strid, A., Snogerup, S., Greuter, W. (eds) 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Publish.: K. Michalas S. A. Athens. 528p.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Turland, N.J., Chilton, L. 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition - last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Zaffran J.1990. Contributions a la flore et la vegetation de la Crete. Publications de l' Universite de Provence

Γεωργίου Κ. & Δεληπέτρου Π. 2001. Απειλούμενα Ενδημικά είδη Χλωρίδας στη Νότια Ελλάδα. Περιφέρεια Κρήτης – Περιφερειακό Ταμείο, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού 1



Φωτογραφία του φυτού 5



Καρποί – Σπέρματα

Άλλα Σπάνια Είδη

Οικογένεια *Liliaceae*

Allium bourgeau Rech.f. subsp. **creticum** Bothmer

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα (υψ. 0-800 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό πολυετές, βολβώδες, συνήθως με έντονη μυρωδιά σκόρδου ή κρεμμυδιού. Βολβοί περίπου 1,5cm διαμέτρου, ωσειδείς. Βλαστοί μήκους 60-115cm. Φύλλα γραμμοειδή, επίπεδα, σε σχήμα καρίνας τραχιά περιφερειακά. Περιάνθιο, ελλειπτικό ή ωσειδές, ρόδινο ή κόκκινο, με κίτρινους ανθήρες. Κάψα περίπου 4 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα(στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5956, 432

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Davis, P. H. 1953. Notes on the Summer Flora of the Aegean. Notes Roy.Bot.Gard.Edinburgh 21, p.101-142.

Greuter, W. 1972. The relict Element of the flora of Crete and Its Evolutionary Significance. In D.H. Valentine (ed.) Taxonomy phytogeography and evolution London & New York 1972.: 161-177.

Greuter, W., Matthas, U. and Risse, H. 1985. Additions to the flora of Crete, 1973-1983 (1984) -III. Willdenowia 15: 23 -60.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 5 p. 64. Cambridge University Press.

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 5956

NAME: *Allium bourgeaui* Rech. f.
subsp. *creticum* Bothmer

DATE: 26/6/2000

ALTITUDE: c. 300m

NOTES: Endemic

COLL: Four.Chr., Gotst.J., Tzatz.N.

DET: Fouraraki Chr.



LOCALITY: Chania, Topolia near to tunnel

HABITAT: Rocky slope

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



1 mm

Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Cruciferae* (*Brassicaceae*)

***Aethionema saxatile* (L.) R.Br.subsp. *creticum* (Boiss.& Heldr.) I.A.Andersson,
Carlström, Franzen, Karlen & Nybom**

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη, Κάρπαθος, ΝΑ Ελλάδα, περιοχή Αιγαίου, Δυτ. Τουρκία

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: κρημνοί ασβεστούχων υποστρωμάτων, σχισμές ασβεστολιθικών βράχων και πετρώδεις πλαγιές (υψ. 300-2200 m)

Σύντομη περιγραφή: Μονοετές ή πολυετές φυτό με συνήθως παχιά, ξυλώδη βάση. Ανθοφόροι βλαστοί απλωτοί ή όρθιοι, απλοί ή διακλαδισμένοι 4-15cm. Κατώτερα φύλλα ωοειδή ή προμήκη και στρογγυλεμένα στο άκρο και τα ανώτερα πιο στενά συχνά οξεία. Ταξιανθία βοτρυοειδής με άνθη μικρά, λευκά, ρόδινα ή πορφυρά. Κεράτια αντρωοειδή ή σχεδόν δισκοειδή.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Απρίλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

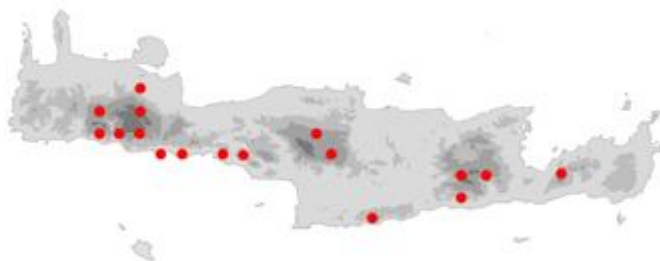
Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 4856, 1173, 1134

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1 Athenaeum Press Ltd. Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 1 p. 322. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964, Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Φωτογραφία Φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

***Silene variegata* (Desf.) Boiss. & Heldr.**

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστούχοι λιθώνες, μερικές φορές σε βραχώδεις λόφους και υψώματα (υψ. 1400-2400 m)

Σύντομη περιγραφή: Νανώδες φυτό, πολυετές με μακριές, έρπουσες ρίζες, και βλαστούς κοντούς, μέχρι 10cm. Φύλλα σαρκώδη, τα κατώτερα σπατουλοειδή, ωοειδή, του βλαστού μικρά, ελλειπτικά ή αντρωοειδή. Άνθη 1-7 σε διχάζιο. Κάλυκας 10-15 mm, με νευρώσεις, φουσκωτός. Πέταλα 2,5-5 mm, σταχτοβιολετιά. Κάψα μήκους 9-11 mm, πλατειά ελλειψοειδή.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμυνα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμυνα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5251, 327, 1945, 1938, 7372, 5030

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. Phytocoenologia 25 (3): 317- 361.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Melzheimer, V. 1980. Revision einiger balkanischer Arten von *Silene* sect. *Inflatae* (Caryophyllaceae) Bot.Jahrb.Syst. 101: 153-190

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1 Athenaeum Press Ltd. Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 511pp

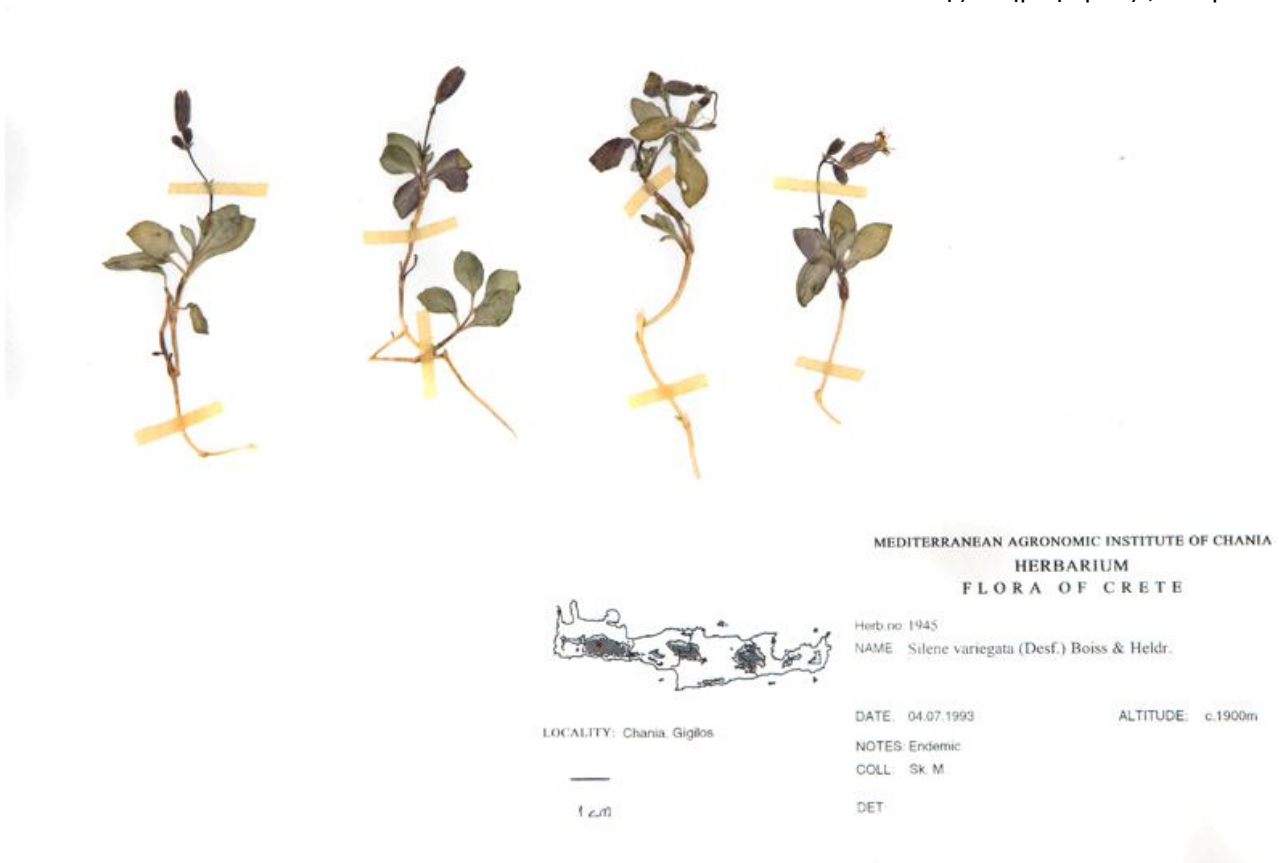
Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 1. p. 169. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.- Österr.Bot.Z.84:123-157

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964, Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

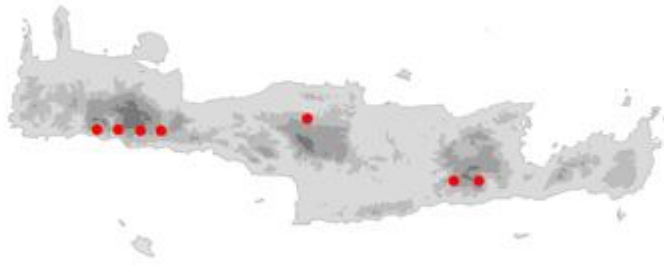
Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Φωτογραφία του Φυτού



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Plumbaginaceae*

Acantholimon androsaceum (Jaub. & Spach) Boiss.

Συνώνυμα: *Acantholimon ulicinum* (Willd. ex Schult.) Boiss.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτική & Κεντρική Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: βραχώδεις θέσεις σε ασβεστούχο υπόστρωμα, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 1650-2300m)

Σύντομη περιγραφή: Αγκαθωτός, πυκνός, μαξιλαρόμορφος θάμνος έως 8 cm ύψος. Φύλλα πυκνά, μήκους 10-20 mm, βελονοειδή, λεία ή χνουδωτά. Ταξιανθία με (1-)3-7 άνθη. Κάλυκας σωληνοειδής, τριχωτός στη βάση, λευκός με πορφυρές νεωρώσεις. Άνθη πορφυρά ή ρόδινα.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7369, 1450

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Strid A., 1986. *Mountain Flora of Greece Vol.1* Athenaeum Press Ltd.

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea Vol. 3*. p.30. Cambridge University Press.

Zaffran, J. 1990. *Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete*. Publications de l'Universite de

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία Φυτού

Οικογένεια *Cruciferae (Brassicaceae)*

Arabis cretica Boiss. & Heldr.

Συνώνυμο: *Arabis serpyllifolia* subsp. *cretica* (Boiss. & Heldr.) B.M.G.Jones

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Ασβεστολιθικά βραχώδη μέρη και σχισμές βράχων (υψ. 950- 2350 m)

Σύντομη περιγραφή: Διετής ή πολυετής πόα, με βλαστούς 5-25 cm, λεπτούς, λείους ή με αστεροειδείς τρίχες. Φύλλα βάσης με μακρύ μίσχο, επιμήκη, του βλαστού 3-5, επιμήκη-ωοειδή, ακέραια, τα κατώτερα πιο λεπτά, τα ανώτερα στρογγυλά στη βάση. Ταξιανθία βοτριοειδής με 7-16 άνθη. Σέπαλα χωρίς ή με λίγες τρίχες, σχεδόν μοβ. Πέταλα ρόδινα, τουλάχιστον διπλάσια σε μήκος από τα σέπαλα. Σπέρματα χωρίς πτερύγιο.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6426, 6126, 5277, 1445

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. *Phytocoenologia* 25 (3): 317-361.

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l'Universite de Neuchatel pp.194

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1. Athenaeum Press Ltd. Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 1. p. 292. Cambridge University Press. “

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Καταγραφής στην Κρήτη



Φωτογραφία φυτού

Οικογένεια Rubiaceae

***Asperula rigida* Sm.**

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί και βραχώδη μέρη (υψ. 0-1900 m)

Σύντομη περιγραφή: Λεπτοφυής, μικρός θάμνος με βλαστούς που φτάνουν τα 30 cm, άκαμπτους, όρθιους, λίγο έως πολύ με αραιές και κοντές τρίχες. Φύλλα σε σπονδύλους των 6, τα ανώτερα στενά γραμμοειδή, τα κατώτερα επιμήκη-ελλειπτικά, συχνά με κοντές τρίχες. Ταξιανθία χαλαρή, άνθη άμισχα, βράκτια ευδιάκριτα μακρύτερα από τους καρπούς, ακιδωτά, τροπιδοειδή, τριχωτά, επιφυή στη βάση. Στεφάνη 2-3,5 mm, χοανοειδής, κοκκινωπή ή κιτρινωπή, λεία. Καρπός περίπου 1,5 mm, λείος

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6110, 6133, 6006, 3349, 3096, 4550

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. Phytocoenologia 25 (3): 317-361.

Greuter, W. 1972. The relict Element of the flora of Crete and Its Evolutionary Significance. In D.H. Valentine (ed.) Taxonomy phytogeography and evolution London & New York 1972.: 161-177.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Montmollin, B. and Iatrou, A. G. 1995. Connaissance et conservation de la flore de l'ile de Crete. Ecologia Mediterranea XXI (1/2) : 173-184.

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh. Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol.4. p.13. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.- Österr.Bot.Z.84:161-197

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence

“Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης” – ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΜΑΙΧ), 2008
Ε.Π. “Κοινωνία της Πληροφορίας”, Μέτρο 2.4
Καββάδας, Δ., 1956-1964, Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος,
Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη
διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.).
Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Καρποί – Σπέρματα



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία Φυτού

Οικογένεια *Leguminosae (Fabaceae)*

Astracantha cretica (Lam.) Podlech

Συνώνυμο: *Astragalus creticus* Lam. subsp. *creticus*

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ. & Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικοί βραχώδεις λόφοι, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές, συχνά πάνω από δασόριο (υψ. 1200-2100 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής, πυκνόκλαδος, νανώδης, ακανθωτός θάμνος με ύψος έως και 30cm. Φύλλα τριχωτά, μήκους 2-3,5 cm, φυλλάκια 7-8 ζεύγη, γραμμοειδή-λογχοειδή, παράφυλλα λεία. Άνθη σε ζεύγη στις μασχάλες των φύλλων, βράκτια σκαφοειδή, λογχοειδή. Κάλυκας 6-9 mm, με πολύ, πυκνό, άσπρο τρίχωμα, αλλά λείος στη σφηνοειδή του βάση. Στεφάνη ρόδινη ή σπάνια λευκή, 10-15 mm. Καρπός περίπου 5 mm, στενά ωοειδής, με πυκνές άσπρες τρίχες.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):
Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6153, 6131, 1704

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Brullo, S. & Giusso del Galdo, G., 2003. Taxonomical considerations of *Astragalus creticus* Lam. group (*Fabaceae*) from Crete. *Israel J. Pl. Sci.* 51: 307-313

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Reer, U. & Podlech, D. 1986. Die europäischen Vertreter der Gattung *Astracantha* Podl. (*Leguminosae*). *Mitt. Bot. Staatssamml. München* 22: 513-569

Strid A., 1989. *Mountain Flora of Greece Vol.1* Athenaeum Press Ltd Turland, N.J., Chilton, L. 2007. *FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007* (electronic edition- last updated January 2007)

<http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea Vol. 2*. p.117. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. *Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete*. Publications de l'Universite de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964, *Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν*. Τόμοι I - IX. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb no: 6131
NAME: *Astragalus cretica* (Lam.) Podlech.DATE: 23/6/2000 ALTITUDE: c.1500m
LOCALITY: Lassini, Dike Lazaros
HABITAT: Calcareous open rocky slopes
NOTES: Endemic
COLL: Fourn Chr., Goni J., Tzatz. N Kypr. Z
DET: Kyriotakis, Z

Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του Φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

Ballota pseudodictamnus (L.) Benth. subsp. pseudodictamnus

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη και περιοχή Νοτ. Αιγαίου

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: απότομοι βραχώδεις λόφοι, φρύγανα (υψ. 0-800 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό πολυετές ύψους 30-50 cm με βλαστούς και φύλλα με κιτρινωπό χνούδι. Κάλυκας 8-10 mm, με μυτερούς λοβούς Άνθη σε σπονδύλους. Στεφάνη δίχρωμη πορφυρή και λευκή, δίχειλη, με το πάνω χείλος ίσιο ή λίγο κυρτό και τριχωτό εξωτερικά, και το κάτω χείλος τρίλοβο.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): καλοκοιμηθιά, καλοκοιμητέ

Χρήσεις: μελισσοκομικό φυτό

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Σπάνιο (R) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 301, 344

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Mathew, B.F. 1983. The Greek species of Crocus (Iridaceae), a taxonomic survey. Ann.Musei Goulandris 6: 63-86

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p.150. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964, Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι I - IX. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του Φυτού

Οικογένεια *Campanulaceae*

***Campanula pelviformis* Lam.**

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: σε ασβεστολιθικές απότομες πλαγιές και βραχώδεις λόφους, σε συστάδες, και στις άκρες του δρόμου (υψ. 0-950 m).

Σύντομη περιγραφή: Φυτό ποώδες, με βλαστό ύψους 20-30 cm, ανερχόμενο, απλό ή κάπως διακλαδισμένο, τριχωτό. Φύλλα βάσης ωοειδή, μυτερά, τριχωτά, πριονωτά, έμμισχα. Φύλλα βλαστού όμοια, χωρίς μίσχο. Στεφάνη γαλάζια-βιολετί, μερικές φορές λευκή, πλατειά κωδωνοειδής, διογκωμένη περισσότερο στη μέση, με μήκος περίπου 30 mm. Σέπαλα προμήκη-ωοειδή.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6143, 5918, 6116, 6088, 960, 952, 968, 981, 1874, 1856, 6117

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'etude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la

Faculte des Sciences de l' Universite de Neuchatel pp.194

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 82. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι I - IX. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



1 mm

Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Campanulaceae

Campanula spatulata Sm. subsp. filicaulis (Halacsy) Phitos

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: φρύγανα, βραχώδεις τοποθεσίες, λιθώνες, συχνά φυτρώνουν μέσα σε αγκαθωτούς θάμνους (υψ. 150-1600 m).

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές φυτό, με βλαστούς ύψους 5-50 cm, όρθιους, με ένα άνθος. Φύλλα βάσης πεπλατυσμένα, έμμισχα, μεσαία φύλλα βλαστού ωσειδή ή ελλειψοειδή, λίγο έως πολύ έμμισχα. Στεφάνη κυανή, πλατιά χοανοειδής, περίπου 1 cm, μεγαλύτερη από τους λοβούς του κάλυκα.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6331, 6168, 5917, 1872, 978

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin, B. and Iatrou, A. G. 1995. Connaissance et conservation de la flore de l'ile de Crete. Ecologia Mediterranea XXI (1/2) : 173-184.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol.4. p.80. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι - ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Lassithi, From Karidi to Sitanos

1 cm

Herb. no: 978

NAME: *Campanula spatulata* Sm.
subsp. *filicaulis* (Halacsy) Phitos

DATE: 14.05.1992

ALTITUDE: c.650m

NOTES: Endemic

COLL: Lymb. P., Sk. M.

DET: Kypriotakis Z.



Χάρτης Καταγραφής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Oικογένεια Campanulaceae

Campanula tubulosa Lam.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Κεντρ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Σχισμές σε βράχους και απότομες πλαγιές, σκιερά πρανή (υψ. 100-800 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό ποώδες, με βλαστό διχοτομημένο, χνουδωτό. Φύλλα τριχωτά, βάσης και μεσαία φύλλα βλαστού προμήκη-ωοειδή, πριονωτά, οδοντωτά, με μακρύ μίσχο, τα ανώτερα του βλαστού ωοειδή-λογχοειδή, πριονωτά-οδοντωτά, επιφυή. Άνθη λίγα, κατά μήκος του βλαστού ή στην κορυφή. Δόντια κάλυκα ωοειδή-λογχοειδή. Στεφάνη περίπου 20 mm, διπλάσιου μήκους από τον κάλυκα, σωληνοειδής, κυανή–βιολετί, βελούδινη.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7764, 5532, 5535, 5415, 5882, 240, 2258, 895, 5883, 1139, 2525

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Barkley, Sir C., 1986. Crete: Checklist of the vascular plants. Englera 6. Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l'Universite de Neuchatel pp.194

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p.82. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.- Österr.Bot.Z.84:161-197

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Carlina curetum Heldr.ex Halácsy subsp. curetum

Συνώνυμο: *Carlina corymbosa* L. subsp. *curetum* (Heldr.ex Halácsy) Rech.f.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστούχα γκαρικ, φρύγανα και βραχώδεις περιοχές, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 300-2000 m).

Σύντομη περιγραφή: Σχεδόν λείο, πολυετές, ακανθώδες φυτό ύψους (10-)20-50(-80) cm, με έναν ή περισσότερους βλαστούς. Φύλλα επιμήκη λογχοειδή προς ωσειδή, ελάχιστα ακανθώδη-πτεροειδή, με λοβούς πολύ μμεγαλύτερους από το πλάτος του υπόλοιπου μέρους του φύλλου. Κεφάλια λίγα, 12-18 mm, με βράκτια ζωηρά κίτρινα ή καστανοκίτρινα. Τα εξωτερικά βράκτια του περιβλήματος προεξέχουν από τα εσωτερικά μέχρι και 60 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6055, 1702

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. Phytocoenologia 25 (3): 317-361.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol.4. p.209. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.- Österr.Bot.Z.84:161-197

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence.

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομεία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb no: 6055
NAME: *Carlina corymbosa* L.
subsp. *curetum* (Heldr. ex Halacsy) Rech. f.

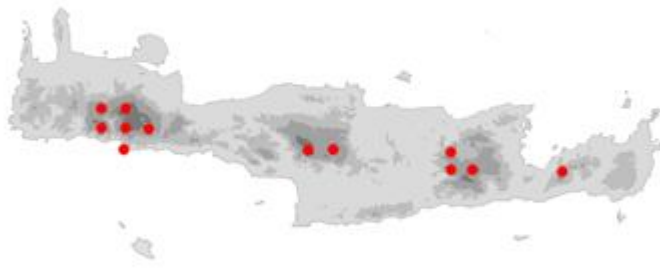
LOCALITY: Chania, Lefka ori, Volica to Mavri
HABITAT: Rocky ground, Phrygana

DATE: 4/8/2000 ALTITUDE: c. 1400m

NOTES: Endemic
COLL: Fourm Chr., Gotst. J., Tzatz. N.

DET: Fourmaraki, Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Compositae* (*Asteraceae*)

Centaurea idaea Boiss. & Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Σχισμές βράχων, φρύγανα, πετρώδη εδάφη, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 100-2200 m).

Σύντομη περιγραφή: Διετές φυτό με πολλούς βλαστούς. Ο κεντρικός πολύ κοντός, οι άλλοι μήκους 10-15 (-30) cm, λίγο έως πολύ διακλαδισμένοι. Φύλλα γκριζοπράσινα. Φύλλα βάσης 10-13 cm, σε ρόδακα, επιμήκη εξωτερικά με ωοειδή-τριγωνικούς, οδοντωτούς λοβούς, τα ανώτερα γραμμοειδή. Κεφάλια ανά 1 με ανθίδια κίτρινα, αδενώδη. Βράκτια χνουδωτά, κιτρινωπά. Βράκτια υπανθίου με ακραίο αγκάθι και 1-2 πλάγια μαύρα αγκάθια. Αχάινια μήκους περίπου 2,5 mm, τα εξωτερικά ανθίδια χωρίς πάππο, τα εσωτερικά με πάππο ίσου μήκους με τα αχάινια.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμυνα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμυνα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5942, 5691, 5244, 1879, 1810, 1703, 450

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. *Phytocoenologia* 25 (3): 317-361.

Davis, P. H. 1953. Notes on the Summer Flora of the Aegean. *Notes Roy.Bot.Gard.Edinburgh* 21, p.101-142.

Greuter, W. 1972. The relict Element of the flora of Crete and Its Evolutionary Significance. In D.H. Valentine (ed.) *Taxonomy phytogeography and evolution* London & New York 1972.: 161-177.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursions flora fur Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotoxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Phitos, D. and Kamari, G. 1984. Cytotaxonomical contributions on the flora of Crete. II. *Candollea* 39: 447-451.

Strid, A., and Tan, K. 1991. *Mountain flora of Greece*. Vol.2. Edinburgh.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 4. p. 284. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: *Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen*.- *Österr.Bot.Z.*84:161-197

Zaffran J., 1990. *Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete*. Publications de l'Université de Provence

“Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης” – ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΜΑΙΧ), 2008
Ε.Π. “Κοινωνία της Πληροφορίας”, Μέτρο 2.4
Καββάδας, Δ., 1956-1964, Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος,
Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη
διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομεία, εθνοβοτανική κλπ.).
Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 1703
NAME: *Centaurea idaea* Boiss & Heldr.

LOCALITY: Rethymnon, After Fourfouras

DATE: 17.09.1992 ALTITUDE: c.500m

NOTES: Endemic

COLL: Iatr. Gr., Fourn. Chr., Lymb. P.

ICM

DET: Kyriotakis Z.



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Centaurea raphanina Sm.subsp. raphanina

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη, Κάσος, Κάρπαθος

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: απότομες πλαγιές, σχισμές βράχων, παλιοί τοίχοι, βραχώδη φρύγανα, γυμνό πετρώδες έδαφος, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 0- 2300 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό πολυετές, σχεδόν χωρίς βλαστό ή σπάνια με βλαστό έως και 5(-20)cm. Φύλλα επιμήκη-λογχοειδή, ακέραια ή λυροειδή, πτεροσχιδή με λοβούς ακέραιους. Κεφάλια συνήθως σε ομάδες των 2-4, επιφυή ή με μικρό ποδίσκο. Ανθίδια ρόδινα ή πορφυρά, τα εξωτερικά λίγο μεγαλύτερα από τα εσωτερικά. Βράκτια υπανθίου ακέραια, με ακραίο αγκάθι 2-9 mm. Αχαίνια 3-5 mm, μεταξένια, πάππος ίσου μήκους ή μεγαλύτερος από το αχαίνιο.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 956, 1885, 1117, 1853, 1929

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W., 2003b. The Euro+Med treatment of Cardueae (Compositae) - generic concepts and required new names. Willdenowia 33: 49-61.

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition- last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 269. Cambridge University Press

Καββάδας, Δ., 1956-1964, Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Chania, Kallergi

1 cm

Herb.no: 1117

NAME: *Centaurea raphanina* Sibth. & Sm.
subsp. *raphanina*

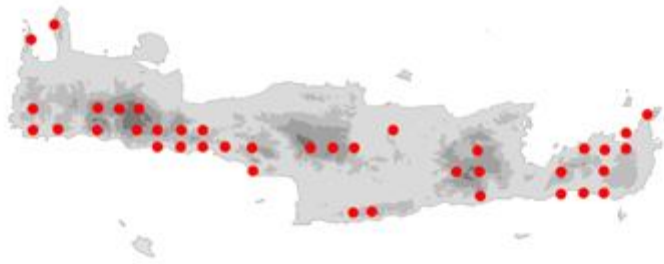
DATE: 03.06.1992

ALTITUDE: c.1500m

NOTES: Endemic Crete & Karpathos

COLL: Fourn. Chr., Lymb. P.

DET:



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού 1

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Cerastium scaposum Boiss. & Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικά δάση, γκαρίγκ, βραχώδεις περιοχές, απότομες πλαγιές (υψ. 200-1900 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό μονοετές μέχρι 11 cm με κοντό τριχωτό βλαστό. Τα κατώτερα φύλλα σπαθιδοειδή, του βλαστού ωσειδή ή ελλειπτικά, τριχωτά. Βράκτια σαρκώδη. Άνθη κατά διχάσια, λευκά με 5 σέπαλα και 5 πέταλα. Σέπαλα 8-9,5 mm, λογχοειδή, σχεδόν οξύληκτα με μακριές τρίχες που δεν ξεπερνούν την ακραία απόληξη. Πέταλα 1,5 φορά μακρύτερα από τα σέπαλα, δισχιδή στο 1/5 του μήκους τους. Κάψα περίπου 8 mm. Σπέρματα 0,8-1 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5997, 5743, 2513, 4844

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W., Bohling, N. & Jahn R. (2002) The *Cerastium scaposum* group (Caryophyllaceae): three annual taxa endemic to Crete (Greece), two of them new. *Willdenowia* 32: 45-54

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l'Universite de Neuchatel pp.194

Strid A., 1989. *Mountain Flora of Greece Vol.1* Athenaeum Press Ltd.

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. *FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007* (electronic edition-last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea Vol. 5* p. 328. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: *Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.*- *Österr.Bot.Z.84:123-157*

Zaffran J., 1990. *Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete*. Publications de l'Universite de Provence.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 *Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν*. Τόμοι I – IX. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Liliaceae*

Colchicum cretense Greuter

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Αραιά φρύγανα, αλπικοί βοσκότοποι, ανοιχτοί πετρώδεις λόφοι και κρημνοί, επίπεδες αργιλώδεις εκτάσεις (υψ.1200-2300 m).

Σύντομη περιγραφή: Βολβώδες μικρό φυτό, με βολβούς 1,5-2(-3) cm, ωοειδείς, προς σφαιρικοί, με χιτώνες μεμβρανώδεις, καφέ. Φύλλα (4-)5-8, συνήθως εμφανιζόμενα μετά την άνθιση, τοξοειδή-ανεστραμμένα, πολύ στενά γραμμοειδή με μήκος (60-)70-110 mm, λεία ή με τραχιά επιφάνεια στα άκρα, σκούρα πράσινα, συχνά με πορφυρή απόχρωση στην άκρη. Άνθη 1-3(-7), σωλήνας περιανθίου ακέραιος, πολύ λεπτός, μήκους (4,5-)7-10(-13) cm, ρόδινος ή λευκός. Κάψες στο επίπεδο του εδάφους, μήκους περίπου 7-15 mm, στενά επιμήκεις προς ωοειδείς.

Περίοδος ανθοφορίας: Οκτώβριος-Νοέμβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6163, 5077, 4821, 3673, 1686, 2097

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W. 1967. Contributiones floristicae austro-aegeae 10-12. Candollea 22: 233-253.

Greuter, W. 1971. Betrachtungen zur Pflanzengeographie der Südägäis. Opera Bot.30: 49-64.

Greuter, W. 1973. Additions to the flora of Crete, 1938-1972. Ann.Musei Goulandris 1: 15-83

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.

Turland, N.J. 1991b. Hardy Alpine garden plants from Crete. Rock Garden. 22(3) : 303-317.

Turland, N.J., Chilton L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



LOCALITY: Chania, Omalos Kallergi

2 coll

MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 2097

NAME: *Colchicum cretense* Greuter

DATE: 12.11.1993

ALTITUDE: c.1100m

NOTES: Endemic

COLL: Kypr. Z., Fourn. Chr., Kaz. G.

DET:



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Crepis cretica Boiss.

Συνώνυμο: *Crepis neglecta* L. subsp. *cretica* (Boiss.) Vierh.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη, Κάσος, Κάρπαθος

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: ασβεστούχα βραχώδη εδάφη, κοιλότητες εδάφους με χώμα (υψ. 0-2000 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό νανώδες, τριχωτό, με πολλούς, κοντούς, διακλαδισμένους βλαστούς. Φύλλα βάσης πτεροσχιδή, πτερόλοβα ή βαθιά οδοντωτά, ύψους μέχρι 7cm. Περίβλημα λείο, χνουδωτό ή με αδενώδεις τρίχες. Αχαίνια με κοντό, λεπτό ράμφος. Κεφάλια μικρά, κίτρινα.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 1807, 1906, 4153

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Chilton, L. & Turland, N. 1997. Flora of Crete a supplement. Marengo publications

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition-last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p.356. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-196,4 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

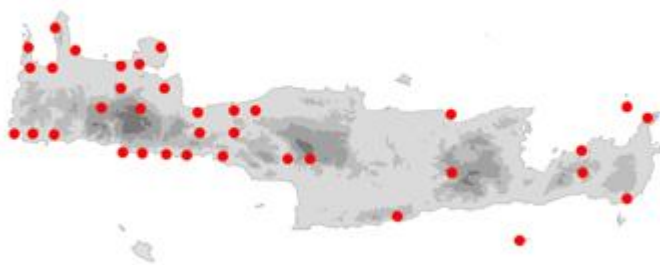


Herb. no: 4153
NAME: *Crepis cretica* Boiss.

LOCALITY: Chania, Elaphonissi
HABITAT: Phrygana, sandy soil

DATE: 17.4.97 ALTITUDE: s.l
NOTES
COLL: Kypf. Z., Fourn. Chr., Kar. N.
DET: Kypriotakis Z.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Iridaceae*

Crocus cartwrightianus Herb.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. Κρήτη, ΝΑ Ελλάδα, Κυκλάδες

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου Οικότοπος: αραιά, ανοιχτά φρύγανα (υψ. 30-60 m).

Σύντομη περιγραφή: Βολβώδες φυτό με χιτώνα βολβού λεπτά δικτυωτό. Φύλλα 5-11, συνήθως παρόντα κατά την άνθιση. Άνθη 1-4, σκούρα βιολετί -πορφυρά με πιο σκούρες νευρώσεις, λευκά ή λευκά με πορφυρή βάση. Φάρυγγας λείος ή χνουδωτός, λευκός, ή χρώματος ανοιχτό βιολετί. Ανθήρες κίτρινοι και στύλος κοκκινωπός που χωρίζεται σε 3 κλάδους. Κάψα 1,5-2,5 cm ελλειψοειδής, σπέρματα κόκκινα.

Περίοδος ανθοφορίας: Οκτώβριος-Δεκέμβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 4835, 3689

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Mathew, B.F. 1983. The Greek species of *Crocus* (Iridaceae), a taxonomic survey. *Ann. Musei Goulandris* 6: 63-86

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas.* The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 5 p. 97. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του Φυτού

Οικογένεια Iridaceae

Crocus sieberi Gay subsp. sieberi

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Κεντρ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Δάση σε ασβεστούχα πετρώματα, ανάμεσα σε θάμνους *Berberis*, πετρώδες έδαφος ανάμεσα σε κρημνούς, ανοιχτοί λόφοι, επίπεδες αργιλώδεις εκτάσεις (υψ. 1050-2400 m).

Σύντομη περιγραφή: Φυτό βολβώδες με χιτώνα βολβού δικτυώτο. Φύλλα 4- 7(-8) που εμφανίζονται στην άνθιση. Άνθη 1-3, λευκά με πορφυρές λωρίδες ή ραβδώσεις εξωτερικά. Φάρυγγας σκούρος κίτρινος προς πορτοκαλί, λείος. Ανθήρες κίτρινοι. Στύλος διαιρεμένος σε 3 κλάδους, κίτρινους προς πορτοκαλοκόκκινους.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Απρίλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 8092, 6203, 5724, 5685, 1151, 1742, 1741

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. *Phytocoenologia* 25 (3): 317-361.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Mathew, B.F. 1983. The Greek species of *Crocus* (Iridaceae), a taxonomic survey. *Ann.Musei Goulandris* 6: 63-86

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Montmollin, B. and Iatrou, A. G. 1995. Connaissance et conservation de la flore de l'île de Crete. *Ecologia Mediterranea* XXI (1/2): 173-184.

Strid, A., and Tan, K. 1991. *Mountain flora of Greece*. Vol.2. Edinburgh.

Turland, N.J. 1991b. Hardy Alpine garden plants from Crete. *Rock Garden*. 22(3): 303-317.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 5 p. 95. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.- *Österr.Bot.Z.*84:161-197

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 5724
NAME: *Crocus sieberi* Gay
subsp. *sieberi*

LOCALITY: Chania, Lefka ori, Kallergi
HABITAT: Flat clayey area, Doline

DATE: 13/4/2000 ALTITUDE: c. 1700m
NOTES: Endemic
COLL: Fourn. Chr., Tzatz. N., Gots. J
DET: Fournaraki, Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί και Σπέρματα

Οικογένεια *Cruciferae* (*Brassicaceae*)

Draba cretica Boiss. & Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: σχισμές ασβεστολιθικών βράχων, κινούμενοι ασβεστολιθικοί λιθώνες, πετρώδες έδαφος με λίγο χώμα, επίπεδες αργιλώδεις εκτάσεις (υψ. 1100-2400 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές νανώδες φυτό, με βλαστούς τριχωτούς, μήκους 1-2 cm. Φύλλα σε ρόδακα, μικρά ωοειδή, στρογγυλεμένα στην άκρη, τριχωτά. Ταξιανθία με 1-13 άνθη με πέταλα κίτρινα, μήκους 3,5-4,5 mm, στενά αντωοειδή, πλατειά σφηνοειδή, εμφανώς μεγαλύτερα από τους στήμονες. Σέπαλα με διακλαδιζόμενες τρίχες. Κάψα ελαφρώς πεπλατυσμένη στη βάση, με πυκνές αστεροειδείς τρίχες. Στύλος 0,75 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5053, 6169, 6118, 1447

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. *Phytocoenologia* 25 (3): 317-361.

Strid A., 1989. *Mountain Flora of Greece Vol.1* Athenaeum Press Ltd. Turland, N.J. 1991b. Hardy Alpine garden plants from Crete. *Rock Garden*. 22(3): 303-317.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea Vol. 1*. p. 309. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Lasithi, Thripti, Afentis Kavousi

HABITAT: Rocky ground, among Phrygana

Herb. no: 6118

NAME: *Draba cretica* Boiss. & Heldr.

DATE: 24/8/2000

ALTITUDE: c. 1400m

NOTES: Endemic

COLL: Fourn. Chr., Gots P., Kypr Z., Tzatz N.

DET: Fournaraki, Chr.

1 cm



Χάρτης Καταγραφής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Leguminosae (Fabaceae)*

Ebenus cretica L.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί, απότομα πρανή, σπάνια σε φρύγανα (υψ. 0-800 m)

Σύντομη περιγραφή: Μικρός θάμνος μέχρι 50 cm ύψους. Φύλλα τρισχιδή ή οδοντωτά-πεντασχιδή, με 2 ζεύγη φυλλαρίων μήκους 15-30 mm, ελλειψοειδή, επιμήκη, με ασημόχρωμο μεταξένιο τρίχωμα και παράφυλλα δισχιδή στο άκρο. Άνθη σε πυκνούς βότρεις, με τα βράκτια να μην σχηματίζουν περίβλημα στη βάση. Στεφάνη 10-15 mm, βαθυρόδινη.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): κοτσουλιά, αρχοντόξυλο

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5696, 958, 303

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution à l'étude cytotaxonomique de la flore crétoise et en particulier de ses endémiques. These présentée à la Faculté des Sciences de l'Université de Neuchâtel pp.194

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2. p. 191. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions à la Flore et la Végétation de la Crète. Publications de l'Université de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι I – IX. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb. no: 958

NAME: *Ebenus cretica* L.

LOCALITY: Lassithi, after Kavousi (gorge)

HABITAT: Calcareous cliffs

DATE: 13.5.92

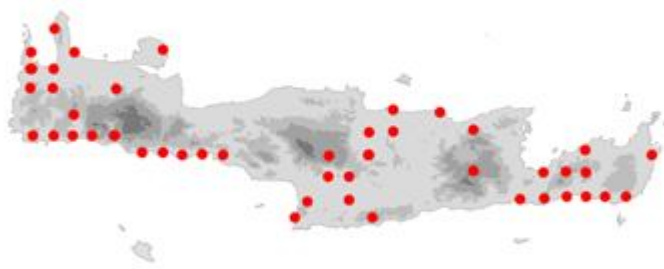
ALTITUDE: 150

NOTES:

COLL: Skoul. M., Lymb. P.

DET: Fournaraki, Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια *Cruciferae (Brassicaceae)*

Erysimum creticum Boiss. & Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Βραχώδη πρανή, θραύσματα υποστρώματος φαραγγίων, βραχώδη φρύγανα, στις άκρες των δρόμων (υψ. 0-900 m)

Σύντομη περιγραφή: Διετές φυτό, τριχωτό σταχοπράσινο με 1(-3) βλαστούς, (8-)15-45 cm κατά την περίοδο της άνθισης και μέχρι 60 cm ύψος κατά την καρποφορία. Βλαστός με ρόδακα στη βάση αποτελούμενο από 15 περίπου φύλλα, έμμισχα, αντιλογοειδή, οδοντωτά. Φύλλα βλαστού 5-10, επιφυή, στενότερα, ακέραια με πυκνό τρίχωμα. Ταξιανθία βοτριοειδής με 10- 50 άνθη, κίτρινα, αρωματικά. Σέπαλα στενά αντρωειδή, τριχωτά, πέταλα με όνυχα, χνουδωτά εξωτερικά. Ανθήρες και νημάτια αραιά χνουδωτά. Κεράτιο 32-53(-65) x c. 1 mm, αραιά τριχωτή.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6103, 5946

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotoxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Polatschek, A. 1973. Die Vertreter der Gattung Erysimum auf Kreta. (The taxa of Erysimum represented in Crete). Ann. Mus. Goulandris 1: 113-126

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica. Vol. II. Koeltz Scientific Books, Germany. 511pp

Tutin, T. G. et al. (eds) Flora Europaea Vol. 1. p. 272. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 5946

NAME: *Erysimum creticum* Boiss & Heldr.

DATE: 13/6/2000

ALTITUDE: c.400m

NOTES: Endemic

COLL: Fourn.Chr.,Gots.P.,Kypri.Z.,Tzatz.N.

DET: Fournaraki,Chr.



LOCALITY: Lasithi, Before to Hamezi village

HABITAT: Road site, fields borders

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



φωτογραφία του φυτού



Καρποί –Σπέρματα

Οικογένεια *Cruciferae (Brassicaceae)*

Erysimum mutabile Boiss. & Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: αλπικοί θαμνώνες, ασβεστολιθικά υποστρώματα, λιθώνες, σχισμές βράχων, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 1450-2300 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές έρπον φυτό με βλαστούς έως 12 cm, τριχωτούς. Φύλλα βάσης έως 20 x 4 mm, με μίσχο έως και 5 cm, προμήκη σπατουλοειδή. Ποδίσκοι ανθέων 1-2 mm, έως και 3 mm σε καρποφορία. Σέπαλα 4-6 mm, ελαφρώς θυλακοειδή στη βάση. Πέταλα 7-11 mm κίτρινα από πάνω, ωχροκίτρινα ή πορφυρά και χνουδωτά από κάτω. Ανθήρες περίπου 1,5 mm. Κεράτιο 10-20 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7431, 5860, 5725

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Polatschek, A 1973. Die Vertreter der Gattung Erysimum auf Kreta. (The taxa of Erysimum represented in Crete). Ann. Mus. Goulandris 1: 113-126

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1 Athenaeum Press Ltd.

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica. Vol. II. Koeltz Scientific Books, Germany. 511pp.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 1. p. 272. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 7431

NAME: *Erysimum mutabile* Boiss.& Heldr.

LOCALITY: Iraklio, Dikti, Psari madara

HABITAT: Stony ground, alpine phrygana

DATE: 24/5/2004

ALTITUDE: 1850m

NOTES: Endemic

COLL: Fourn., Chr., Vasil, D. Strid, A. Tan, K.

DET: Fournaraki, Chr.

1 cm

Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Cruciferae (Brassicaceae)*

***Erysimum raulinii* Boiss.**

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Κεντρ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Πετρώδη δάση με κυπαρίσσια, βραχώδη φαράγγια και φρύγανα, ασβεστολιθικές πλαγιές, σχισμές βράχων και λιθώνες (υψ. 400-2200 m)

Σύντομη περιγραφή: Διετές φυτό, ύψους 15-50cm. Το κατώτερο μέρος του βλαστού γωνιώδες και λίγο πτερυγωτό. Φύλλα κατώτερα προμήκη-λογχοειδή, οδοντωτά, 4-12 mm πλάτους. Ποδίσκοι ανθέων 1-2,5 mm στην άνθιση και μέχρι 6 mm στην καρποφορία, συνήθως, ίδιου πάχους με το κεράτιο. Σέπαλα 6-10 mm. Πέταλα κίτρινα, 11-15 mm, αραιά χνουδωτά στην κάτω επιφάνεια. Ανθήρες 1,7-2,5 mm. Κεράτια 15-40 mm, γκρίζα, όρθια, με τομή τετραγωνική.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6194, 1104, 2511, 1975, 1118

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. (1998). Are Cretan endemics threatened by grazing? In V.P. Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. Phytocoenologia 25 (3): 317-361.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Papanastasis & D. Peter, "Ecological basis of livestock grazing in the Mediterranean ecosystems". Proceedings of the International workshop held in Thessaloniki 23-25 October 1997.

Polatschek, A 1973. Die Vertreter der Gattung Erysimum auf Kreta. (The taxa of Erysimum represented in Crete). Ann. Mus. Goulandris 1: 113-126 Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica. Vol. II. Koeltz Scientific Books, Germany. 511pp.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 1. p. 271. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι I – IX. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.).

Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 2511
NAME: *Erysimum raulinii* Boiss.

LOCALITY: Chania, Imbros gorge
HABITAT:

DATE: 1/5/1996 ALTITUDE: 200 - 700m
NOTES:
COLL: Fournaraki, Chr., Karavas N.
DET:

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Rubiaceae*

Galium fruticosum Willd.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα, σκιεροί βράχοι, θαμνώνες με βάτους, γκαρίγκ (υψ. 50-1250 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής θάμνος, ξυλώδης προς τη βάση με πολλούς πράσινους, λεπτούς, ραβδόμορφους ανερχόμενους βλαστούς, ύψους 35-90cm. Φύλλα μήκους 20-26 mm, σφηνοειδή-επιμήκη, πλατύτερα πάνω από τη μέση, απότομα στρογγυλά στην κορυφή τους, με 3 νεύρα που δεν διακρίνονται εύκολα. Άνθη λευκοκίτρινα σε πλατιές ωοειδείς ταξιανθίες, με ποδίσκο μήκους 0,5-1 (-2) mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5700, 2301

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Davis, P. H. 1953. Notes on the Summer Flora of the Aegean. Notes Roy.Bot.Gard.Edinburgh 21, p.101-142.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 20. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.- Österr.Bot.Z.84:161-197

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομεία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Rubiaceae*

***Galium graecum* L. subsp. *pseudocanum* Ehrend.**

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα και σχισμές παράκτιων βράχων (υψ. 0-750 m)

Σύντομη περιγραφή: Νανώδης θάμνος με βλαστούς λίγο πολύ ξυλώδεις στη βάση τους, μέχρι 8 cm ύψος, με μακριές τρίχες. Φύλλα μήκους 4-6 mm, γραμμοειδή, με πυκνές τρίχες, 5-6 μαζί σε σπονδύλους. Ταξιανθία επιμήκης ωοειδής με άνθη πορφυρό-καστανά. Καρπός με πυκνές τρίχες και ραφές κάπως τριχωτές.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 1863, 427, 411, 414, 397

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter, W. 1973. Additions to the flora of Crete, 1938-1972. *Ann. Musei Goulandris* 1: 15-83

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 4. p. 34. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομεία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



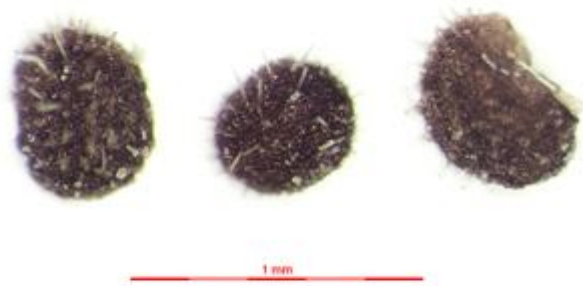
Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Guttiferae* (*Hypericaceae*)

Hypericum trichocaulon Boiss. & Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Κεντρ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης Οικότοπος: φρύγανα σε ασβεστολιθικές βραχώδεις θέσεις, επίπεδες αργιλώδεις εκτάσεις (υψ. 350-1900 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές φυτό με βλαστούς μήκους 5-25(-45) cm έρποντες ή ανερχόμενους, λεπτούς, μερικές φορές ριζοβολούντες στη βάση. Φύλλα μήκους 5-11(-14) mm, ωοειδή-προμήκη προς γραμμοειδή, επιφυή ή με μικρό μίσχο, ακέραια. Ταξιανθίες με λίγα άνθη, αρκετά μεγάλα. Σέπαλα στρογγυλεμένα στο άκρο, οδοντωτά με μαύρα στίγματα, ή ακέραια, σέπαλα και πέταλα μερικές φορές με μαύρες κηλίδες ή λωρίδες σε όλη την επιφάνειά τους.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 1944, 6049, 1103, 2345

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. Phytocoenologia 25 (3): 317-361.

Davis, P. H. 1953. Notes on the Summer Flora of the Aegean. Notes Roy.Bot.Gard.Edinburgh 21, p.101-142.

Greuter, W. 1973. Additions to the flora of Crete, 1938-1972. Ann.Musei Goulandris 1: 15-83

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece, Vol.1 Athenaeum Press Ltd. Turland, N.J. 1992a. Floristic notes from Crete. Botanical Journal of the Linnean Society. 108: 345-357.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2 p. 267. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι I – IX. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

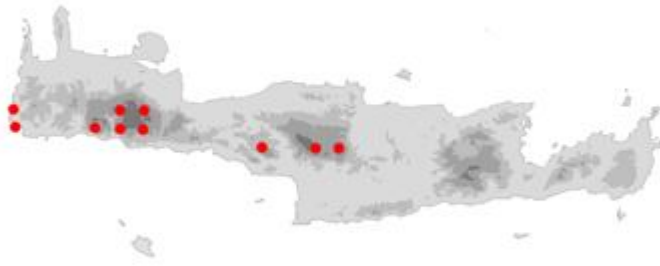
Herb.no: 6049
NAME: *Hypericum trichocaulon* Boiss. & Heldr.

LOCALITY: Chania, Hrysoskalitissa
HABITAT: Cultivated field - Olives

DATE: 3/8/2000
NOTES: Endemic
COLL: Four.Chr., Gotst.J., Tzatz.N.
DET: Fouraraki, Chr.

ALTITUDE: c. 30m

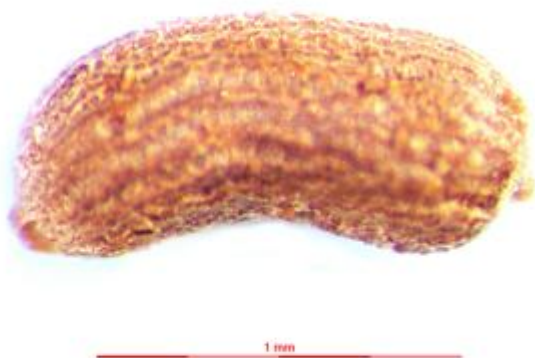
1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία φυτού – Φωτογραφία: Έφη Τσακρακλίδου



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

***Inula candida* (L.) Cass.**

Συνώνυμα: *Inula candida* (L.) Cass. subsp. *candida*; *Inula limonifolia* (Sibth. & Sm.) Boiss. ex Raulin

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Κεντρ. Κρήτη, Κύθηρα

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: Ασβεστολιθικά βραχώδη μέρη, σχισμές βράχων και λιθώνες, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 0-800 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής, ασημόλευκος θάμνος με βλαστούς μέχρι 30 cm, λεπτούς, απλούς ή με λίγα κοντά κλαδιά στο ανώτερο 1/3 τμήμα του. Χνούδι πολύ πυκνό, λευκό. Φύλλα βάσης 3-9 cm, ωοειδή προς λογχοειδή. Κεφάλια μέτρια, με ανθίδια κιτρινωπά, πολύ μικρά, δυσδιάκριτα, που συνήθως περιβάλλονται από αρκετά βράκτια. Περίβλημα 8-9 mm, βράκτια κυρτά, συνήθως με επιμήκη άκρο.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 2329, 1969

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. *Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas*. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 4. p. 135. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. *Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete*. Publications de l'Universite de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 *Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν*. Τόμοι I – IX. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Chania, Topolia (Before tunnel)

1cm

Herb no: 2329

NAME: *Inula candida* (L.) Cass.

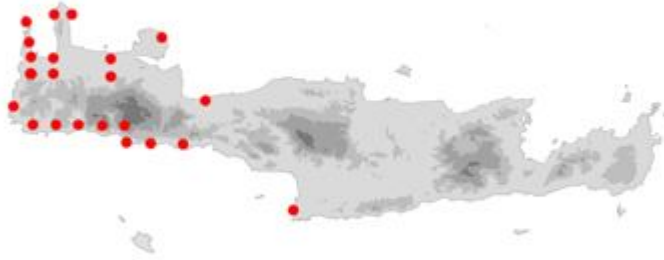
DATE: 21.06.1994

ALTITUDE: c.450m

NOTES:

COLL: Fourn. Chr., Kypr. Z.

DET: Kyriotakis Z.



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ 2

Οικογένεια Dipsacaceae

Lomelosia sphaciotica (Roem.& Schult.) Greuter & Burdet

Συνώνυμο: *Scabiosa sphaciotica* Roem. & Schult.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: σχισμές σε ασβεστούχους βράχους, σταθεροποιημένοι λιθώνες, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 1400-2400 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές μαξιλαρόμορφο φυτό, ξυλώδες στη βάση. Βλαστός λεπτός ύψους 3-10 cm, χωρίς φύλλα ή με ένα ζευγάρι φύλλων στη βάση. Φύλλα μήκους έως 20 mm, γραμμοειδή ή γραμμοειδή-λογχοειδή, πτεροσχιδή με πλατείς ελλειπσοειδείς λοβούς με λευκό χνούδι ή πράσινο πυκνό τρίχωμα. Κεφάλιο μονήρες διαμέτρου 10-15 mm, με περίπου 8(-13) ανθίδια. Στεφάνη περιφερειακών ανθιδίων μήκους 6-10 mm, λίγο μακρύτερη από αυτών που βρίσκονται στο κέντρο, βιολετή-ρόδινη. Περιβληματικά βράκτια μήκους 4,5 mm, περίπου στα 2/3 του μήκους των ανθιδίων, ωσειδή, λογχοειδή, με πυκνό άσπρο χνούδι.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούλιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 7886, 6079, 6130, 6064, 320, 5293, 1433

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Davis, P. H. 1953. Notes on the Summer Flora of the Aegean. Notes Roy.Bot.Gard.Edinburgh 21, p.101-142.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh.

Turland, N.J. 1991b. Hardy Alpine garden plants from Crete. Rock Garden. 22(3): 303-317.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 70 (as *Scabiosa sphaciotica*). Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.- Österr.Bot.Z.84:161-197

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου 3



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Cruciferae* (*Brassicaceae*)

Lutzia cretica (L.) Greuter & Burdet

Συνώνυμο: *Alyssoides cretica* (L.) Medik

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη, Κάσος, Κάρπαθος, Αστυπάλαια

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: Ασβεστολιθικές απότομες πλαγιές (υψ. 0-2000 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής μικρός θάμνος, ξυλώδης στη βάση με πολλούς βλαστούς και πολλά φύλλα γκριζα ή λευκά με χνούδι που σχηματίζουν ρόδακες. Ανθοφόροι βλαστοί μέχρι 20 cm ύψος. Φύλλα αντιλογχοειδή προς αντωσειδή. Σέπαλα 7-11 mm, πέταλα κίτρινα μήκους 12- 20 mm, ακέραια. Κεράτιο μήκους 10-15 mm, σφαιρικό ή ωσειδές-σφαιρικό, χνουδωτό.

Περίοδος ανθοφορίας: Φεβρουάριος-Απρίλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6137, 3755, 1779

Βιβλιογραφικές αναφορές:

- Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp
Phitos, D. and Kamari, G. 1984. Cytotaxonomical contributions on the flora of Crete. II. *Candollea* 39: 447-451
Turland, N. 1993. Cretan cliff-dwellers. *Quart. Bull. Alp. Gard. Soc.* 61(4): 381-390
Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 1. p. 296 (as *Alyssoides cretica*) Cambridge University Press.
Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb no: 3755

NAME: *Lutzia cretica* (L.) Greuter & Burdet

DATE: 17.12.96

ALTITUDE: 50 m

NOTES:

COLL: Fourn. Christ., Kar. N.

DET: Fournaraki Chris



LOCALITY: Chania, Kournas

HABITAT: On calcareous cliff

1 cm



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Primulaceae*

***Lysimachia serpyllifolia* Schreb.**

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη, Νότια και Κεντρ. Ελλάδα

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου Οικότοπος: δάση, γκαρίγκ και βραχώδεις εκτάσεις, λιθώνες (υψ. 550-2200 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής μικρός θάμνος με κοντό βλαστό. Φύλλα μήκους 6-11 mm, σχεδόν επιφυή, ωοειδή, στρογγυλεμένα στο άκρο. Άνθη μονήρη στις μαχαλιαία στα μεσαία φύλλα. Ποδίσκοι τουλάχιστον δυο φορές μεγαλύτεροι από τα υποκείμενα φύλλα. Κάλυκας 3,5-6 mm, λοβοί γραμμοειδείς-λογχοειδείς ή οβελοειδείς. Στεφάνη κίτρινη, μήκους 6-8,5 mm. Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 1115, 242, 1128

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 26. Cambridge University Press. Zaffran J., 1990.

Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb. no: 1128
NAME: *Lysimachia serpyllifolia* Schreber

LOCALITY: Chania, Tavri

DATE: 04.06.1992

ALTITUDE: c.1200m

NOTES:

COLL: Fourn. Chr., Lymb. P.

DET:

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια Liliaceae

Muscari spreitzenhoferi (Heldr.ex Osterm.) Vierh.

Συνώνυμο: *Muscari creticum* Vierh.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: σχισμές ασβεστολιθικών βράχων, φρύγανα και επίπεδες αργιλώδεις εκτάσεις (υψ. 0-2100 m)

Σύντομη περιγραφή: Βολβώδες, πολυετές φυτό με χιτώνα βολβού ρόδινο ή καφετί. Φύλλα 3-5, μήκους 6-20 mm, πράσινα προς γλαυκοπράσινα, γραμμοειδή, αυλακόμορφα, τα εξωτερικά εμφανώς πιο πλατειά. Βλαστός (σκήπος) μήκους 5-15 cm, συνήθως μικρότερος των φύλλων. Βότρυς πυκνός, κωνικός που στην άνθιση γίνεται πιο χαλαρός και κυλινδρικός. Ποδίσκοι των γόνιμων ανθέων 4-7 mm. Γόνιμα άνθη 10-30, μήκους 4-7 mm, σωληνοειδή ασκοειδή, μερικές φορές στενεύουν στη μέση. Κατώτερο μέρος σωλήνα πράσινο -καφέ, το ανώτερο καφέ, δόντια κίτρινα. Στείρα άνθη λιγότερα από 10, μήκους 1-3 mm, γαλάζια ή ρόδινα. Κάψα 5-8 x 5-8 mm, κωνοειδής προς ελλειπτική.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): βολβοί

Χρήσεις: εδώδιμοι βολβοί

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5938, 5914, 5885, 6061, 4142, 875

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. *Phytocoenologia* 25 (3): 317-361.

Bergmeier, E. 1998. Are Cretan endemics threatened by grazing? In V.P. Papanastasis & D. Peter, “Ecological basis of livestock grazing in the Mediterranean ecosystems”. Proceedings of the International workshop held in Thessaloniki 23-25 October 1997.

Greuter, W. 1972. The relict Element of the flora of Crete and Its Evolutionary Significance. In D.H. Valentine (ed.) *Taxonomy phytogeography and evolution* London & New York 1972.: 161-177.

Montmollin, B. and Iatrou, A. G. 1995. Connaissance et conservation de la flore de l'île de Crete. *Ecologia Mediterranea* XXI (1/2) : 173-184.

Strid, A., and Tan, K. 1991. *Mountain flora of Greece*. Vol.2. Edinburgh.

“Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης” – ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΜΑΙΧ), 2008
Ε.Π. “Κοινωνία της Πληροφορίας”, Μέτρο 2.4
Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The
Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 5. p. 47. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de
Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος,
Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Chania, Falasserna

Herb.no: 875
NAME: *Muscari spreitzenhoferi* (Heldr. ex Osterm.)
Vierh.

DATE: 29.04.1992 ALTITUDE: s.l

NOTES:
COLL: Fourm. Chr., Lymb. P.
DET: Kyriotakis Z.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Compositae (Asteraceae)*

Onopordum bracteatum Boiss. & Heldr. subsp. creticum Franco

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικές πλαγιές και βράχοι (υψ. 0-1600 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό ύψους μέχρι 180cm. Βλαστός με αραιές τρίχες και πτερύγια μέχρι 12 mm πλάτους και ένα αγκάθι μήκους έως και 13 mm. Φύλλα γκριζο-πράσινα, με πυκνό άσπρο χνούδι στην κάτω επιφάνεια. Λοβοί με ακραίο αγκάθι μήκους έως και 20 mm. Κεφάλια διαμέτρου 50-70 mm, ωοειδή στρογγυλά. Περιβληματικά βράκτια πλάτους 8-10 mm, με ακραίο αγκάθι μέχρι 12 mm. Στεφάνη μήκους 30-40 mm, πορφυρή. Αχάινια μήκους 5-6 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6333, 7766, 7767

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Davis, P. H. 1953. Notes on the Summer Flora of the Aegean. Notes Roy.Bot.Gard.Edinburgh 21, p.101-142.

Greuter, W., Matthias, U. and Risse, H. 1984b. Additions to the flora of Crete, 1973-1983 (1984) -II. Willdenowia 14: 269 -297.

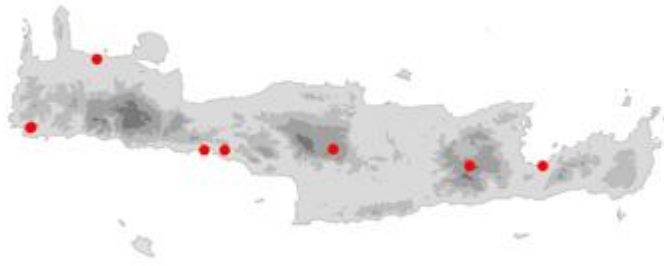
Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Universite de Neuchatel pp. 194.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 247. Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

Origanum microphyllum (Benth.) Vogel

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης Οικότοπος: Ασβεστολιθικά δάση, γκαρίγκ, βραχώδεις περιοχές και σχισμές βράχων (υψ. 400-1800 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής μικρός θάμνος με πολλούς βλαστούς μήκους 20-50 cm, συνήθως διακλαδισμένους. Φύλλα κύριων βλαστών μήκους 4-8 mm, ωοειδή προς επιμήκη, αμβλεία, στρογγυλεμένα ή αντικαρδιοειδή στη βάση, ελάχιστα χνουδωτά ή με λευκό χνούδι και δυσδιάκριτες νευρώσεις, έμμισχα. Ταξιανθία στην άκρη του βλαστού, χαλαρή φόβη. Βράκτια 3-4 mm, πλατειά σπαθιοειδή-στρογγυλά. Κάλυκας 2-2,5 mm, πλαγίως κομμένος, ακέραιος στην άκρη, λείος, με πυκνό τρίχωμα στο στόμιο. Στεφάνη περίπου 5 mm μήκους, πορφυρή.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Σεπτέμβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): ματζιοράνα

Χρήσεις: αρωματικό, φαρμακευτικό και μελισσοκομικό φυτό Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 368, 1423, 6127, 368, 363, 1162

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l'Universite de Neuchatel pp.194

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh. Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 172. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.





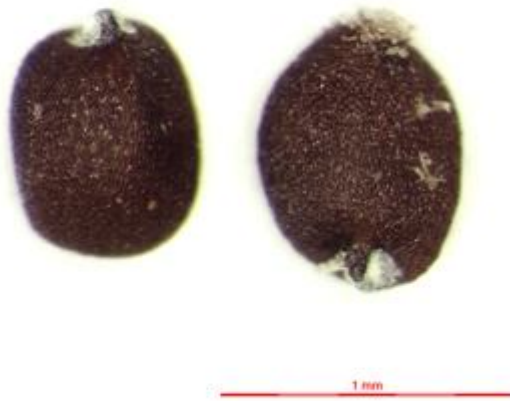
Χάρτης κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Liliaceae

Ornithogalum creticum Zahar.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη, Κάρπαθος, ΝΑ Κυκλάδες

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα, υψώματα, σχισμές βράχων και απότομοι βραχώδεις λόφοι, φρύγανα, νησίδες (υψ. 0-1500 m)

Σύντομη περιγραφή: Βολβώδες φυτό με βλαστό 20-60 cm. Φύλλα 5-8, συχνά μαραίνονται κατά την άνθιση. Βράκτια μικρότερα από τους μίσχους. Περιάνθιο πρασινωπό-κίτρινο. Ανθήρες κίτρινοι. Ωοθήκη ωοειδής, λεπτή-κωνική στην άκρη.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5854

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

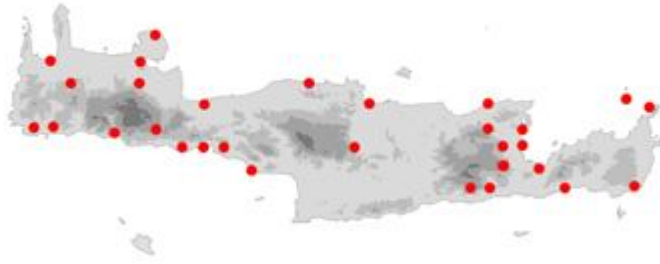
Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 5. p. 37. Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα του φυτού ΜΑΙΧ



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια Campanulaceae

Petromarula pinnata (L.) A.DC.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Ασβεστολιθικές απότομες πλαγιές και χαράδρες, απότομα πρανή, βραχώδεις και σκιερές τοποθεσίες, παλιοί πέτρινοι τοίχοι (υψ. 0-1200 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό πολυετές με ρόδακα από πτερολόβα ή πτεροσχιδή φύλλα μέχρι 30cm. Βλαστοί λείοι χαμηλά, χνουδωτοί πιο πάνω, μέχρι 80cm. Άνθη σε φόβη, γαλάζια. Στεφάνη μήκους περίπου 10 mm, χοανοειδής, χωρισμένη σχεδόν ως τη βάση, σε 5 γραμμοειδείς λοβούς. Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): πτεροφυλλιά

Χρήσεις: βρώσιμο

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 847, 5692, 1540

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l'Universite de Neuchatel pp.194

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 95. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence.

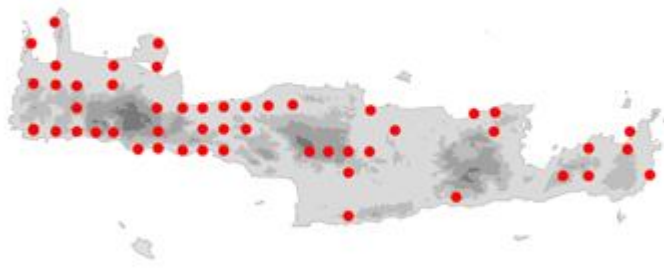
Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Petrorhagia candida P.W.Ball & Heywood

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Φρύγανα, ανάμεσα σε πέτρες (υψ. 200-1150 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, λείο ή λίγο χνουδωτό μέχρι 20 cm Ταξιανθία αραιή. Κάλυκας 3-4,5 mm, δόντια με 3 νευρώσεις. Πέταλα 4,5-7 mm., προμήκη, σπατουλοειδή, ακρόκοιλα, λευκά με ρόδινες νευρώσεις.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5848

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Ball, P.W. and Heywood, V.H. 1964. A revision of the genus *Petrorhagia*. Bull.Brit.Mus.(Nat.Hist.) Bot.3(4): 121-172

Chilton, L. & Turland, N. 1997. Flora of Crete a supplement. Marengo publications

Greuter, W. 1973. Additions to the flora of Crete, 1938-1972. Ann.Musei Goulandris 1: 15-83

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 1. p. 187. Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ



Χάρτης Καταγραφής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Phagnalon pygmaeum (Sieber) Greuter

Συνώνυμο: *Phagnalon pumilum* (Sm.) DC.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Ασβεστολιθικές σχισμές βράχων, λιθώνες (υψ. 1600-2150 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, μικρό, μαξιλαρόμορφο φυτό, μέχρι 15cm. Φύλλα 1,5-2,5 cm, επιμήκη-σπαθιοειδή, λεία ή με πυκνό χνούδι, ακέραια. Κεφάλια μονήρη, κίτρινα. Περιβληματικά βράκτια λογχοειδή, οξύληκτα, ακέραια.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6075, 6012, 5302

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. *Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques*. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 4. p. 133 (as *P. pumilum*). Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. *Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete*. Publications de l'Université de

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 6012

NAME: *Phagnalon pygmaeum* (Sieber) Greuter

LOCALITY: Chania, Lefka ori, Linoseli to

Ginaios

HABITAT: Rock crevices

DATE: 4/7/2000

ALTITUDE: c.1600m

NOTES: Endemic

COLL: Four.Chr.,Gotst.J.,Tzatz.N.

DET: Fouraraki, Chr.

1 cm



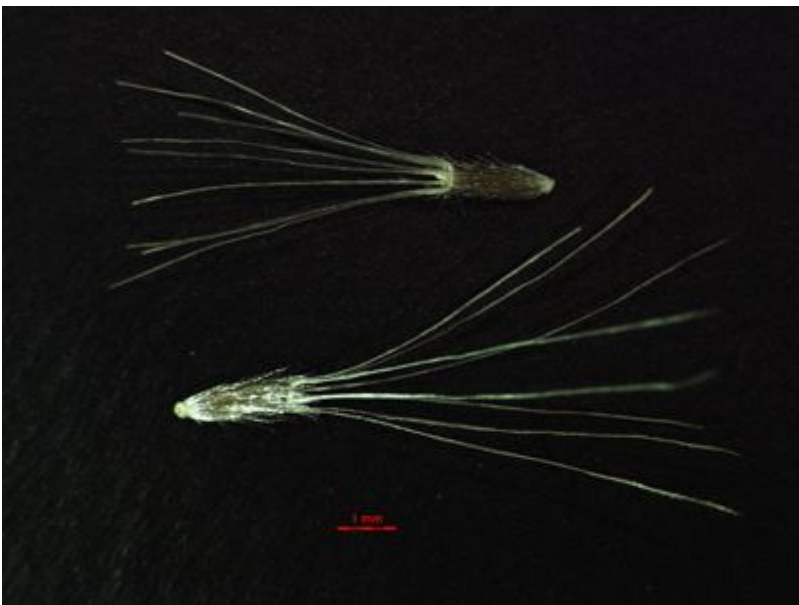
Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Umbelliferae* (*Apiaceae*)

***Pimpinella tragium* Vill. subsp. *depressa* (DC.) Tutin**

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικές πλαγιές με ανοιχτούς θαμνώνες και σχισμές βράχων, λιθώνες και επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 1200-2400 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, χνουδωτό, σταχτόχρωμο φυτό με βλαστούς 5- 10cm. Φύλλα βάσης πτεροειδή με μικρά περίπου 5 mm μήκους φυλλάρια. Σκιάδια με 5-15 ακτίνες και άνθη λευκά με πέταλα χνουδωτά στο πίσω μέρος.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): Πιπερόριζα

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 1949, 373, 315, 365, 1440, 7887, 7448, 5024, 5248

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. Phytocoenologia 25 (3): 317- 361.

Davis, P. H. 1953. Notes on the Summer Flora of the Aegean. Notes Roy.Bot.Gard.Edinburgh 21, p.101-142.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1 Athenaeum Press Ltd.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 2. p. 332. Cambridge University Press. Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Cruciferae* (*Brassicaceae*)

Ricotia cretica Boiss. & Heldr.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης Οικότοπος: ασβεστολιθικά βράχια, λιθώνες και χαλάσματα (υψ. 0-1200 m)

Σύντομη περιγραφή: Μονοετές, 10-25cm. Φύλλα δις πτεροσχιδή ή δις πτεροβόλα, με λοβούς ωοειδείς ή ελλειπτικούς, οδοντωτούς. Άνθη λίγα, με πέταλα 10-20 mm, ρόδινα. Κεράτια μήκους 30-50 mm, επιμήκη πεπλατυσμένα.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάρτιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 2520

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Kamari, G. & Matthas, U. 1986. Cytotaxonomical contributions on the Flora of Crete III. Willdenowia 15: 515-520

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l'Universite de Neuchatel pp.194

Persson, J. 1971. Studies in the Aegean Flora XIX. Notes on Alyssum and Some Other Genera of Cruciferae. Bot. Notiser vol. 124: 399-418.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 1. p. 295. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι I – IX. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

Salvia pomifera L. subsp. pomifera

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Κεντρ.μΚρήτη, Νοτ. Ελλάδα, περιοχή Νοτ. Αιγαίου

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: Δάση με πεύκα *Pinus brutia*, ασβεστούχα υποστρώματα, φαράγγια και βραχώδεις θέσεις (υψ. 200-1200 m)

Σύντομη περιγραφή: Θάμνος μέχρι 1 m. Φύλλα απλά έμμισχα, ωοειδή, στρογγυλά ή καρδιοειδή στη βάση, τραχειά, με πυκνό βελουδένιο χνούδι. Άνθη σε σπονδύλους ανά 2-4, γαλάζια-βιολετί, με το κατώτερο χείλος πιο ανοιχτόχρωμο. Στεφάνη περίπου 35 mm, κάλυκας μήκους 10-12 mm, συχνά κόκκινο-πορφυρός, με αδενώδεις τρίχες και επιφυείς αδένες.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): άγρια φασκομηλιά , σγουρή φασκομηλιά

Χρήσεις: αρωματικό φαρμακευτικό φυτό και μελισσοκομικό φυτό

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 510, 509, 506, 507, 508, 2378

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bothmer, R. 1970. Studies in the Aegean Flora XV Chromosome Numbers in Labiatae. Bot. Notiser, vol. 123:52-59

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp
Karousou, R., Vokou, D. and Kokkini, S. 1998. Distribution and essential oils of *Salvia pomifera* subsp. *pomifera* (Labiatae) on the island of Crete (S. Greece). Biochemical Systematics and Ecology. 26(8): 889-897

Thanos, K. & Doussi, M. 1995. Ecophysiology of seed germination in endemic Labiates of Crete. Isr.J.Pl.Sci. 43: 227-237

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 190. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb. no: 508
NAME: *Salvia pomifera* L. subsp. *pomifera*

LOCALITY: Chania, Asfendou to Pandar

DATE: 23.10.1991 ALTITUDE: c.900m

NOTES:
COLL: Karg. H., Fourn. Chr., Lymb. P., Sk. M.

1cm

DET:

Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

Satureja sphaciotica (Boiss.& Heldr.ex Benth.) Greuter & Burdet

Συνώνυμο: *Micromeria sphaciotica* Boiss.& Heldr.ex Benth.

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. Κρήτη & Κάρπαθος

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης και Καρπάθου

Οικότοπος: Ασβεστολιθικές βραχώδεις θέσεις Σύντομη περιγραφή: Πολυετές φυτό με λείους ή λίγο χνουδωτούς βλαστούς 10- 30cm. Φύλλα τριγωνικά-ωοειδή προς ελλειψοειδή, τα ανώτερα πιο στενά. Κάλυκας χνουδωτός με δόντια οβελοειδή από μια λογχοειδή βάση. Άνθη σε σπονδύλους, πορφυρά.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Οκτώβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις: Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 355, 1711, 1712

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition-last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 168 (as *Micromeria sphaciotica*). Cambridge University Press.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 1711 (1712)
NAME: *Satureja sphaciatica* (Bentham) Greuter & Burdet

DATE: 13/1/1993 ALTITUDE: c.700m
NOTES: Endemic
COLL: Fourn. Chr., Lymber. Pet.
DET: Fournaraki Chr.



LOCALITY: Chania, Aradena gorge
HABITAT: Rocky debris, below stream deposits

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Scariola alpestris (Gand.) Greuter, Matthas & Risse

Συνώνυμο: *Lactuca viminea* subsp. *alpestris* (Gand.) Ferakova

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Ασβεστολιθικά βραχώδη μέρη, σχισμές βράχων και λιθώνες (υψ. (100-)900-2300 m)

Σύντομη περιγραφή: Νανώδες, μαξιλαρόμορφο, πολυετές φυτό με βλαστούς ύψους 7-25 cm και λίγα κλαδιά στο πάνω μέρος. Φύλλα γλαυκοπράσινα, με μακριά γραμμοειδή πτερύγια. Ταξιανθία με πολλά κλαδιά ή σταχυοειδής φόβη. Κεφάλια σχεδόν επιφυή, με κιτρινωπά γλωσσοειδή ανθίδια. Αχάινια μήκους περίπου 8 mm, με ράμφος περίπου ¼ του συνολικού τους μήκους.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Οκτώβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 313, 374, 1504 5987, 5279, 332, 1685

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. *Phytocoenologia* 25 (3): 317- 361.

Greuter, W. 1972. The relict Element of the flora of Crete and Its Evolutionary Significance. In D.H. Valentine (ed.) *Taxonomy phytogeography and evolution* London & New York 1972: 161-177.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp
Strid, A., and Tan, K. 1991. *Mountain flora of Greece*. Vol.2. Edinburgh. Turland, N.J., Chilton, L., 2007. *FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007* (electronic edition- last updated January 2007)
<http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 4. p. 329 (as *Lactuca viminea* subsp. *alpestris*). Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. *Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete*. Publications de l'Universite de Provence

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb.no: 5987

NAME: *Scariola alpestris* (Gand) Greuter, Matthas & Risse

LOCALITY: Rethymno, Psiloritis, Ida plain

DATE: 28/6/2000

ALTITUDE: 1450m

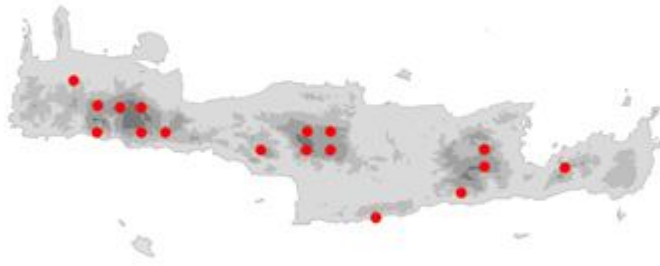
HABITAT: Darf shrub communities, rubble

NOTES: Endemic

COLL: Fourn.Chr., Gotst.J., Tzatz.N.Kypr. Z.

DET: Foumaraki Chr.

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια Compositae (Asteraceae)

Scorzonera cretica Willd.

Γεωγραφική κατανομή: Νοτ. & Ανατ. Κρήτη, Αντικύθηρα, Κυκλάδες, νησιά Ανατ.Αιγαίου

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: Φαράγγια με ασβεστούχο υπόστρωμα, θαμνώνες, βραχώδεις λόφοι, χαλάσματα, λιθώνες, κυρίως στην αλπική ζώνη (υψ. 900-2400 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές φυτό, ύψους 3-45(-60) cm, σχεδόν λείο ή με πυκνό τρίχωμα, ειδικά στη βάση των βλαστών. Φύλλα μήκους 5-30(-45) cm, γραμμοειδή που λεπταίνουν στην κορυφή. Περίβλημα 10-30 mm και ως 40 mm σε καρποφορία, λείο ή χνουδωτό. Γλωσσοειδή ανθίδια κίτρινα, συχνά κοκκινωπά εξωτερικά. Αχάινια 5-10 mm, επιμήκη-κυλινδρικά.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούλιος-Σεπτέμβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 2635

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition- last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

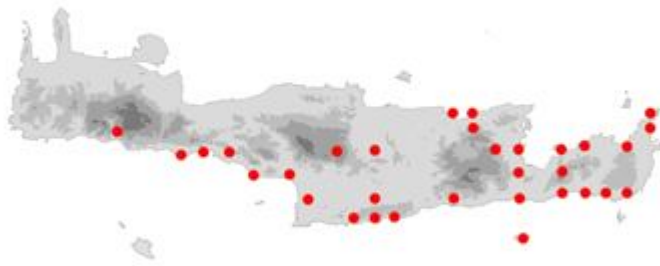
Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 322. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

Scutellaria hirta Sm.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: σχισμές σε ασβεστολιθικούς βράχους, χαλάσματα και λιθώνες (υψ. 800-2400 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, πολύ χνουδωτό φυτό με βλαστούς ύψους 3-10(- 20) cm, ανερχόμενους. Φύλλα 1-2 cm, ωσειδή προς δελτοειδή, έμμισχα, οδοντωτά. Βράκτια μήκους περίπου 5 mm, ακέραια, δεν ξεπερνούν τον κάλυκα. Στεφάνη μήκους 9-10(-12) mm, ωχροκίτρινη, με το πάνω χείλος κοκκινωπό.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 324, 7367, 5971, 5689, 5247, 1936, 443, 1273, 1271, 1272

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. Phytocoenologia 25 (3): 317- 361.

Davis, P. H. 1953. Notes on the Summer Flora of the Aegean. Notes Roy.Bot.Gard.Edinburgh 21, p.101-142.

Greuter, W. 1972. The relict Element of the flora of Crete and Its Evolutionary Significance. In D.H. Valentine (ed.) Taxonomy phytogeography and evolution London & New York 1972.: 161-177.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh. Turland, N.J. 1991b. Hardy Alpine garden plants from Crete. Rock Garden. 22(3): 303-317.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 136. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.- Österr.Bot.Z.84:161-197

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

“Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης” – ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΜΑΙΧ), 2008
Ε.Π. “Κοινωνία της Πληροφορίας”, Μέτρο 2.4

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού – Φωτ. Έφη Τσακρακλίδου



Καρποί –Σπέρματα

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

Scutellaria sieberi Benth.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα, θαμνώνες, βραχώδεις θέσεις και λιθώνες (υψ. 0-950 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, χνουδωτό φυτό με βλαστούς 30-60 cm, λίγο έως πολύ όρθιους, διακλαδισμένους, ξυλώδεις στη βάση. Φύλλα 2-4(-5,5) cm, ωσειδή-τριγωνικά, έμμισχα, οδοντωτά. Βράκτια μήκους 7-9 mm, εξέχουν του κάλυκα, ωσειδή, ακέραια, πράσινα. Στεφάνη 10-14 mm, ωχροκίτρινη.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5694, 1140, 862, 918, 963

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bothmer, R.von, 1985. Differentiation patterns in the *Scutellaria albida* group (Lamiaceae) in the Aegean area. *Nordic. J.Bot.*5(5): 421-439.

Greuter, W. 1972. The relict Element of the flora of Crete and Its Evolutionary Significance. In D.H. Valentine (ed.) *Taxonomy phytogeography and evolution* London & New York 1972.: 161-177.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh. Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 3. p. 136. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Leguminosae (Fabaceae)*

Securigera globosa (Lam.) Lassen

Συνώνυμο: *Coronilla globosa* Lam.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί σε ασβεστούχο πέτρωμα, και βραχώδη θραύσματα, ταμειυτήρες ποταμών (υψ. 0-500 m) Σύντομη περιγραφή: Πολυετής πόα, ύψους 20-120 cm. Φυλλάκια σε (5-)7-12 ζεύγη, μήκους 15-30 mm, ελλειψοειδή, λεία. Κεφάλια με 15 έως 40 άνθη. Στεφάνη μήκους 9-11 mm, με πεταλουδόμορφα άνθη, συνήθως λευκά. Καρπός χέδρωπας, σχεδόν ευθύς, μήκους 30-70 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5693, 961

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 2. p. 183 (as *Coronilla globosa*). Cambridge University Press.

Tzanoudakis, D. 1986. Chromosome studies in the Greek flora. I. Karyotypes of some Aegean angiosperms. *Bot. Helv.* 96(1): 27-36.

Zaffran J., 1990. *Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete*. Publications de l'Universite de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 *Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν*. Τόμοι I – IX. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα (as *Coronilla globosa*)

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). *Διδακτορική Διατριβή*, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Labiatae (Lamiaceae)

Sideritis syriaca L. subsp. syriaca

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικοί βραχώδεις λόφοι (υψ. 800-2000 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές φυτό με γκρίζο ή λευκό τρίχωμα, ύψους 10-50 cm. Φύλλα βάσης επιμήκη προς στενά αντρωσιδή, ακέραια, οδοντωτά. Μεσαία και ανώτερα γραμμοειδή-λογχοειδή ή επιμήκη, ακέραια. Άνθη σε 5-20 σπονδύλους, καθένας με 6-10 άνθη. Μεσαία βράκτια συνήθως πιο κοντά ή ίσου μήκους με τα άνθη, σχεδόν στρογγυλά. Στεφάνη κίτρινη, μήκους 9-15 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): μαλοτήρα

Χρήσεις: αρωματικό και φαρμακευτικό φυτό, μελισσοκομικό φυτό

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6038, 5280, 326

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. Phytocoenologia 25 (3): 317- 361.

Davis, P. H. 1953. Notes on the Summer Flora of the Aegean. Notes Roy.Bot.Gard.Edinburgh 21, p.101-142.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J. 1991b. Hardy Alpine garden plants from Crete. Rock Garden. 22(3): 303-317.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 142. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



Herb no: 5280

NAME: *Sideritis syriaca* L.
subsp. *syriaca*

DATE: 5.8.99

ALTITUDE: 1900m

NOTES: Endemic

COLL: Kypriot. Z., Fourn. Chr., Vog I., Pent. K.

DET: Fournaraki, Chr.

LOCALITY: Chania, Lefka ori, Katsiveli

HABITAT: Calcareous rocky slopes

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Silene antri-jovis Greuter & Burdet

Γεωγραφική κατανομή: Κεντρ. & Ανατ. Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικές απότομες πλαγιές, βραχώδεις λόφοι, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 950-2200 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό πολυετές με λίγο-πολύ ξυλώδη βάση και πολυάριθμους, λεπτούς, ιξώδεις, αδιακλάδιστους βλαστούς, ύψους 5-10(-18) cm. Φύλλα μερικές φορές τραχειά χνουδωτά, πεπλατυσμένα, τα μεγαλύτερα πλάτους 2-4 mm. Πέταλα μήκους 4-5 mm, λευκά ή ωχροκίτρινα προς ανοιχτο-ρόδινα στην πάνω επιφάνεια και πρασινωπά προς πορφυρο-καφετί από κάτω, δισχιδή μέχρι το μέσον τους περίπου σε γραμμοειδείς λοβούς.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5974, 5081

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 511pp.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb. no: 5081

NAME: *Silene antri-jovis* Greuter & Burdet

DATE: 23.10.98

ALTITUDE: 1400-1500m

NOTES:

COLL: Fourn. Chr., Papad. N.

DET: Fournaraki, Chr.

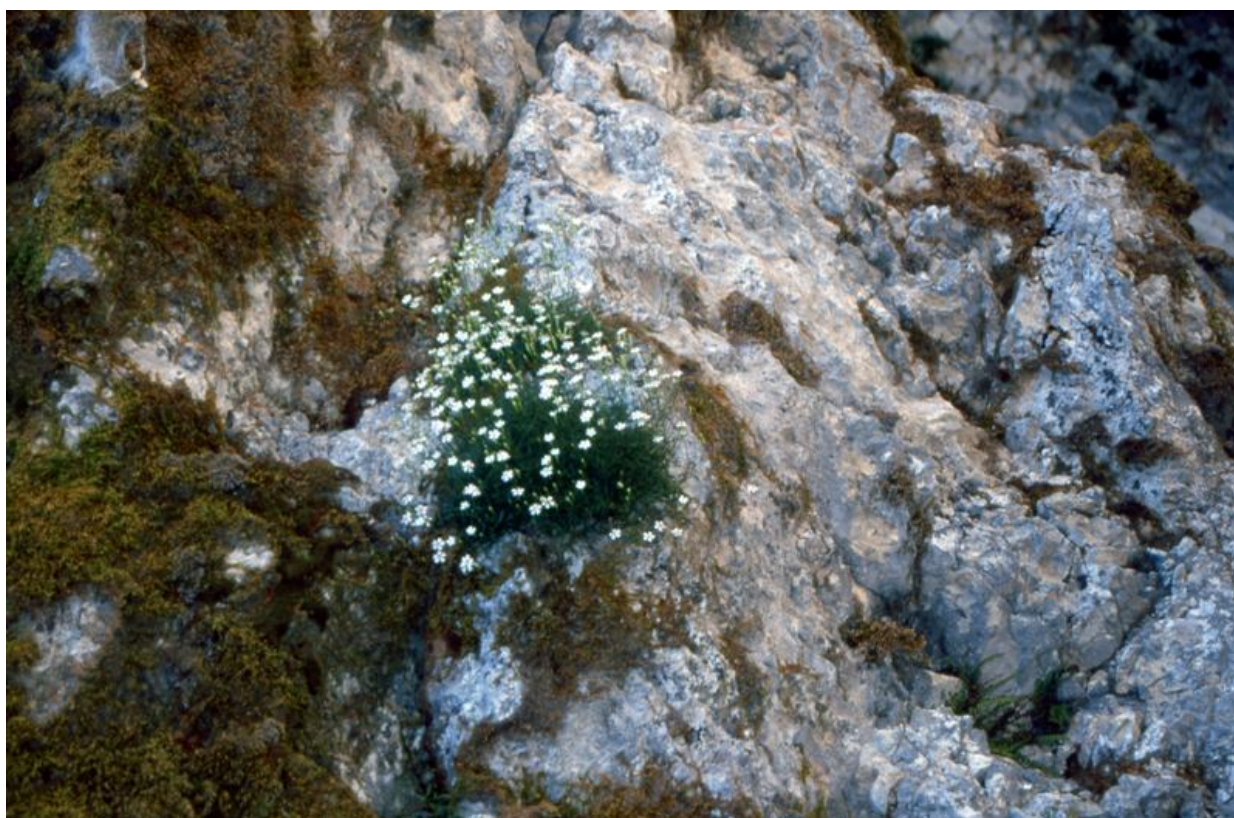
LOCALITY: Rethymno, Psiloritis, Ida j.-ain

HABITAT: Walls of cave

1 cm



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Silene sieberi Fenzl

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Σχισμές βράχων και υψώματα, βραχώδη μέρη (υψ. 50-1900 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό διετές, τριχωτό με ανθοφόρους βλαστούς μήκους 10- 40 cm, πυκνά αδενώδεις-χνουδωτοί στα κατώτερα μέρη. Μεσογονάτια διατήματα ταξιανθίας λεία και ιξώδη. Φύλλα βάσης και κατώτερα βλαστού αντωσειδή προς λογχοειδή Ταξιανθία χαλαρή με ανερχόμενους κλάδους που συνήθως καταλήγουν σε διχάζια με 3 άνθη. Πέταλα βαθειά δίλοβα, λευκά από πάνω, κοκκινωπά ή πρασινωπά από κάτω, με πολύ μικρά λέπια. Κάψα μήκους 10-13 mm, ελλειψοειδής προς ωοειδής.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5926, 5001, 2341, 5010

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Akeroyd, J.R. & Walters, S. M. 1988. Taxonomic notes on *Silene* L. Bot. J. Linn. Soc. 97: 338-342.

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. Phytocoenologia 25 (3): 317- 361.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1 Athenaeum Press Ltd. Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. Flora Hellenica. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 511pp

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 1. p. 163. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.- Österr.Bot.Z.84:161-197

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

“Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης” – ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΜΑΙΧ), 2008
Ε.Π. “Κοινωνία της Πληροφορίας”, Μέτρο 2.4

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί - Σπέρματα

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

Stachys spinnosa L.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη, Κάρπαθος, Κυκλάδες

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: Φρύγανα, βραχώδεις θέσεις, εγκαταλελειμμένα χωράφια, παράκτια ζώνη (υψ. 0-800 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό πολυτές με ύψος ως 30 cm, με βλαστούς αγκαθωτούς, μαλλιαρούς και συχνά αδενώδεις. Φύλλα μήκους 10-35 mm, γραμμοειδή-επιμήκη, ακέραια ή οδοντωτά, με πυκνές μεταξένιες τρίχες. Άνθη σε σπονδύλους ανά 4-6, συνήθως 2-3 μαζί. Κάλυκας τριχωτός με δόντια μήκους περίπου $\frac{3}{4}$ του μήκους του σωλήνα. Στεφάνη μήκους περίπου 15 mm, ρόδινη, με το πάνω χείλος περίπου 5 mm και το κάτω 6-8 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 353, 396, 437

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Chilton, L. & Turland, N. 1997. Flora of Crete a supplement. Marengo publications Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora fur Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L., & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 156. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Lassithi, Over Ag. Ioannis village



1 cm

Herb.no: 396

NAME: *Stachys spinosa* L.

DATE: 27.08.1991

ALTITUDE: 450-500m

NOTES:

COLL: Iatr. Gr., Fourn. Chr., Lymb. P., Sk. M.

DET:



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Compositae* (*Asteraceae*)

Staehelina petiolata (L.) Hilliard & B.L.Burt

Συνώνυμο: *Staehelina arborea* Schreb.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικές απότομες πλαγιές (υψ. 100-1450 m)

Σύντομη περιγραφή: Θάμνος μέχρι 100 cm, ασημόχρωμος, με φύλλα σε ρόδακα στις άκρες των βλαστών, Φύλλα ωσειδή, ακέραια, σκούρα πράσινα και λεία στην πάνω επιφάνεια, ασημί στην κάτω. Φύλλα ρόδακα μήκους 50-80 mm, του βλαστού μικρότερα με πιο κοντό μίσχο ή τα ανώτερα άμισχα. Κεφάλια σε απλή ή σύνθετη κυματοειδή ταξιανθία, με ρόδινα ανθίδια. Αχάινια μήκους περίπου 4 mm, λεία με πάππο μήκους περίπου 15 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Σεπτέμβριος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): Χρήσις: Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6330, 6025, 345, 1928

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l'Universite de Neuchatel pp.194

Phitos, D. and Kamari, G. 1984. Cytotaxonomical contributions on the flora of Crete. II. *Candollea* 39: 447-451.

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 4. p. 217 (as *S. arborea*). Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

Telephium imperati L. subsp. pauciflorum (Greuter) Greuter & Burdet

Συνώνυμα: *Telephium imperati* L. subsp. *orientale* (Boiss.) Nyman var. *pauciflorum* Greuter; *Telephium imperati* L. subsp. *pauciflorum* (Greuter) Greuter & Burdet

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικοί βραχώδεις λόφοι, λιθώνες και χαλάσματα (υψ. 1200-2400 m)

Σύντομη περιγραφή: Λείος, γλαυκοπράσινος θάμνος, με ρίζωμα ξυλώδες, πολύ χονδρό και πολλούς βλαστούς λεπτούς, μήκους 3-8 cm. Φύλλα επαλλάσσοντα, άμισχα, ελλειψοειδή προς στενά αντρωοειδή, γλαυκόχρωμα, μήκους 3-15 mm, με παράφυλλα μεμβρανώδη, μικρά. Άνθη σε ομάδες των 3-8(-12). Σέπαλα όρθια, λογχοειδή-επιμήκη, με λευκά χείλη. Πέταλα ακέραια, επιμήκη, λευκά, ελαφρώς εξερχόμενα από τα σέπαλα. Καρπός μυτερή τριγωνική κάψα.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5973, 6120, 317, 5031

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter V. & Burdet 1982. *Telephium imperati* subsp. *pauciflorum* (stat. nov.). Willd. 12: 191

Greuter, W. 1965. Beitrage zur Flora der Sudagais 1-7. *Candollea* 20: 167- 218.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora fur Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Strid A., 1989. *Mountain Flora of Greece Vol.1* Athenaeum Press Ltd. Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. *Flora Hellenica*. Vol.I. Koeltz Scientific Books, Germany, 511pp

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea* Vol. 1. p. 156 Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. *Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete*. Publications de l'Universite de Provence

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Caryophyllaceae*

***Silene variegata* (Desf.) Boiss. & Heldr.**

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστούχοι λιθώνες, μερικές φορές σε βραχώδεις λόφους και υψώματα (υψ. 1400-2400 m)

Σύντομη περιγραφή: Νανώδες φυτό, πολυετές με μακριές, έρπουσες ρίζες, και βλαστούς κοντούς, μέχρι 10 cm. Φύλλα σαρκώδη, τα κατώτερα σπατουλοειδή-ωοειδή, του βλαστού μικρά, ελλειπτικά ή αντωοειδή. Άνθη 1-7 σε διχάζιο. Κάλυκας 10-15 mm, με νευρώσεις, φουσκωτός. Πέταλα 2,5-5 mm, σταχτοβιολετιά. Κάψα μήκους 9-11 mm, πλατειά ελλειψοειδή.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 5251, 327, 1945, 1938, 7372, 5030

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. *Phytocoenologia* 25 (3): 317- 361.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. *Exkursionsflora für Kreta*. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Melzheimer, V. 1980. Revision einiger balkanischer Arten von *Silene* sect. *Inflatae* (Caryophyllaceae) *Bot. Jahrb. Syst.* 101: 153-190

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Strid A., 1989. *Mountain Flora of Greece Vol.1* Athenaeum Press Ltd.

Strid, A. & Tan, K. (eds) 1997. *Flora Hellenica. Vol.I*. Koeltz Scientific Books, Germany, 511pp

Tutin, T. G. et al (eds). *Flora Europaea Vol. 1*. p. 169. Cambridge University Press.

Vierhapper, F. & Rechinger, K.H. 1935: Bearbeitung der von Ignaz Dörfler in Jahre 1904 auf Kreta gesammelten Blüten- und Farnpflanzen.- *Österr.Bot.Z.*84:123-157

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι I – IX. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. *Αγριολούλουδα της Κρήτης*. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα του φυτού



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια Labiatae (Lamiaceae)

Stachys mucronata Sieber ex Spreng.

Γεωγραφική κατανομή: Ανατ. Κρήτη, Κάσος, Κάρπαθος

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου Οικότοπος: φρύγανα σε ασβεστούχο έδαφος (υψ. 0-1200 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, όρθιο, πολύ μαλλιαρό φυτό, ξυλώδες στη βάση, με βλαστούς 10-50 cm, διακλαδιζόμενους. Φύλλα μήκους 20-60 mm, επιμήκη, στρογγυλά στη βάση, οδοντωτά, τριχωτά. Άνθη σε μασχαλιόσους σπονδύλους ανά 2-4, βρακτίδια περίπου ίσου μήκους με τον κάλυκα. Στεφάνη μήκους 16-18 mm, ρόδινη, πυκνά τριχωτή, δίχειλη, με τα δύο χείλη μήκους περίπου 5 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούλιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 395, 429, 491, 439, 1871, 976, 425

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Chilton, L. & Turland, N. 1997. Flora of Crete a supplement. Marengo publications

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 155. Cambridge University Press

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE



LOCALITY: Lassithi, Vai to cap.Sideros

—
1cm

Herb.no: 1871

NAME: *Stachys mucronata* Sprengel

DATE: 06.05.1993

ALTITUDE: s.l.

NOTES: Endemic Crete & Karpathos

COLL: Sk. M., Kaz. G.

DET:

Οικογένεια *Labiatae (Lamiaceae)*

Teucrium alpestre Sm.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: Κρημνοί και σχισμές βράχων σε ασβεστούχο πέτρωμα, φρύγανα, επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 0-2200 m)

Σύντομη περιγραφή: Νανώδης, τριχωτός, πυκνά διακλαδιζόμενος θάμνος. Βλαστοί μέχρι 20 cm, με διακλαδιζόμενο τρίχωμα. Φύλλα τριχωτά, μήκους 4-7 mm, αντρωειδή με σφηνοειδή βάση και περιθώρια επίπεδα ή λίγο ανεστραμμένα, οδοντωτά με 3-5 εγκολπώσεις σε κάθε πλευρά. Άνθη σε κεφάλια στα άκρα των βλαστών. Κάλυκας χνουδωτός με δόντια οξύληκτα. Στεφάνη ωχροκίτρινη, αραιά τριχωτή, με λοβούς σπαθιοειδείς.

Περίοδος ανθοφορίας: Ιούνιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 1681, 6121, 3320, 310, 438, 431, 1870, 446, 401, 975, 372, 308, 6053, 1918, 308, 405

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. Phytocoenologia 25 (3): 317- 361.

Davis, P. H. 1953. Notes on the Summer Flora of the Aegean. Notes Roy.Bot.Gard.Edinburgh 21, p.101-142.

Greuter, W. 1971. Betrachtungen zur Pflanzengeographie der Südägäis. Opera Bot.30: 49-64.

Greuter, W. 1972. The relict Element of the flora of Crete and Its Evolutionary Significance. In D.H. Valentine (ed.) Taxonomy phytogeography and evolution London & New York 1972.: 161-177.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotaxonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Université de Neuchatel pp.194

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh. Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 134. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Université de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ.Πήγασος, Αθήνα

“Ψηφιακό Βοτανικό Μουσείο της Κρήτης” – ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΜΑΙΧ), 2008
Ε.Π. “Κοινωνία της Πληροφορίας”, Μέτρο 2.4

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.





Φωτογραφία του φυτού



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί- Σπέρματα

Οικογένεια *Cruciferae* (*Brassicaceae*)

***Thlaspi creticum* (Degen & Jav.) Greuter & Burdet**

Συνώνυμα: *Thlaspi microphyllum* Boiss. & Orph. subsp. *cretcum* Degen & Jav.; *Noccaea cretica* (Degen & Jav.) F.K. Meyer

Γεωγραφική κατανομή: Δυτ. & Ανατ.Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: ασβεστολιθικές βραχώδεις περιοχές και λιθώνες (υψ. 1450-2400 m) Σύντομη περιγραφή: Πολυετές, μαξιλαρόμοφο φυτό με βλαστούς 2-5 cm. Φύλλα βάσης έμμισχα, αντρωειδή προς ελλειψοειδή, ακέραια ή οδοντωτά. Φύλλα βλαστού πολύ οδοντωτά, μήκους 6-11 mm, ωοειδή, οξύληκτα. Άνθη λευκά σε βότρυ που δεν επιμηκύνεται κατά την καρποφορία. Σέπαλα μήκους 1,8-2,5 mm, πέταλα 4-5 mm, στενά αντρωειδή, προς πλατειά γραμμοειδή. Ανθήρες βιολετί με κίτρινη γύρη.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Ιούνιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις:

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη): Τρωτό (V) σύμφωνα με IUCN 1997

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 6201, 7675, 7427

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Greuter & Raus, 1983. Med-Checklist Notulae 7. Willdenowia 13: 95 Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Meyer, F.K. 1986. Eine neue *Noccaea*-Art (Cruciferae) von Kreta. Willdenowia 15, pp.389-391.

Strid A., 1989. Mountain Flora of Greece Vol.1 Athenaeum Press Ltd.

Turland, N.J., Chilton, L., 2007 . FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition - last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CHANIA
HERBARIUM
FLORA OF CRETE

Herb.no: 7427

NAME: *Thlaspi creticum* (Degen & Jan.)

DATE: 24/5/2004

ALTITUDE: 1850m

LOCALITY: Iraklio, Dikti, Psari madara

NOTES: Endemic

HABITAT: Stony ground, alpine phrygana

COLL: Fourn., Chr., Vasil, D. Strid, A. Tan, K.

DET: Tan Kit





Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα

Οικογένεια *Valerianaceae*

Valeriana asarifolia Duf.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη, Κάρπαθος, Αντικύθηρα

Ενδημισμός: ενδημικό Νοτίου Αιγαίου

Οικότοπος: ασβεστολιθικές απότομες πλαγιές, υψώματα και σχισμές, σκιερά βραχώδη μέρη (υψ. 50-1300 m)

Σύντομη περιγραφή: Φυτό με ρίζωμα κοντό και βλαστούς 25-50 cm, μονήρεις, λείους. Φύλλα βάσης πλάτους 3-12 cm, απλά, νεφροειδή ή στρογγυλά, καρδιοειδή, οδοντωτά, με μεγάλο μίσχο. Φύλλα βλαστού ακανόνιστα πτεροσχιδή. Άνθη ανοιχτορόδινα σε πυκνή ακραία ταξιανθία.

Περίοδος ανθοφορίας: Απρίλιος-Μάιος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη):

Χρήσεις: Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 2420, 1819, 2037

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England.

Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition-last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 4. p. 53. Cambridge University Press.

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Δείγμα Βοτανικού Μουσείου



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού

Οικογένεια *Scrophulariaceae*

Verbascum spinosum L.

Γεωγραφική κατανομή: Κρήτη

Ενδημισμός: ενδημικό Κρήτης

Οικότοπος: γκαρίγκ, φρύγανα, θαμνώνες, βραχώδεις θέσεις, κρημνοί και επίπεδες αργιλώδεις περιοχές (υψ. 0-2200 m)

Σύντομη περιγραφή: Πολυετής αγκαθωτός θάμνος μέχρι 50 cm. Φύλλα μήκους 1,5-5 cm, επιμήκη-λογχοειδή, ακανόνιστα οδοντωτά ή έλλοβα. Βράκτια πολύ μικρά, ωσειδή, έμμισχα. Άνθη κίτρινα, μονήρη. Κάλυκας με λοβούς μήκους 1,5-3 mm, λογχοειδείς, οξύληκτους. Στεφάνη διαμέτρου 10-18 mm. Κάψα ωσειδής, μήκους 3-4 mm.

Περίοδος ανθοφορίας: Μάιος-Αύγουστος

Κοινά ονόματα (στην Κρήτη): γαλαστοιβίδα

Χρήσεις: μελισσοκομικό φυτό

Κατάσταση διατήρησης (για απειλούμενα είδη):

Καθεστώς προστασίας (για απειλούμενα είδη):

Κωδικοί δειγμάτων Βοτανικού Μουσείου ΜΑΙΧ: 1156, 1166

Βιβλιογραφικές αναφορές:

Bergmeier, E. 1995. Die höhenstufung der vegetation in Südwest-Kreta (Griechenland entlang eines 2450m transektes. Phytocoenologia 25 (3): 317- 361.

Davis, P. H. 1953. Notes on the Summer Flora of the Aegean. Notes Roy.Bot.Gard.Edinburgh 21, p. 101-142.

Greuter, W. 1972. The relict Element of the flora of Crete and Its Evolutionary Significance. In D.H. Valentine (ed.) Taxonomy phytogeography and evolution London & New York 1972.: 161-177.

Jahn R. & Schonfelder, P. 1995. Exkursionsflora für Kreta. Eugen Ulmer GmbH & Co. Germany. 446 pp

Montmollin De P. 1987. Contribution a l'étude cytotonomique de la flore cretoise et en particulier de ses endemiques. These presentee a la Faculte des Sciences de l' Universite de Neuchatel pp.194

Montmollin, B. and Iatrou, A. G. 1995. Connaissance et conservation de la flore de l'ile de Crete. Ecologia Mediterranea XXI (1/2) : 173-184.

Phitos, D. and Kamari, G. 1984. Cytotaxonomical contributions on the flora of Crete. II. Candollea 39: 447-451.

Strid, A., and Tan, K. 1991. Mountain flora of Greece. Vol.2. Edinburgh. Turland, N.J. 1991b. Hardy Alpine garden plants from Crete. Rock Garden. 22(3): 303-317.

Turland, N.J., Chilton, L. & J.R. Press. 1993. Flora of the Cretan Area. Annotated Checklist & Atlas. The Natural History Museum. St Edmundsbury Press, Bury St. Edmunds, Suffolk, England. Turland, N.J., Chilton, L., 2007. FLORA OF CRETE: Supplement II, Additions 1997-2007 (electronic edition - last updated January 2007) <http://www.marengowalks.com/fcs.html>

Tutin, T. G. et al (eds). Flora Europaea Vol. 3. p. 208. Cambridge University Press.

Zaffran J., 1990. Contributions a la Flore et la Vegetation de la Crete. Publications de l'Universite de Provence

Καββάδας, Δ., 1956-1964 Εικονογραφημένο Βοτανικόν Φυτολογικόν Λεξικόν. Τόμοι Ι – ΙΧ. Εκδ. Πήγασος, Αθήνα

Κυπριωτάκης Ζ. 1998. Συμβολή στη μελέτη της χασμοφυτικής χλωρίδας της Κρήτης και προτάσεις για τη διαχείριση της ως φυσικού πόρου (φυσιολατρικός τουρισμός, ανθοκομία, εθνοβοτανική κλπ.). Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. 230 σελ.

Σφήκας Γ. 1987. Αγριολούλουδα της Κρήτης. Εκδόσεις Ευσταθιάδης & Υιοί, Αθήνα. 310 σελ.



Φωτογραφία του φυτού



Χάρτης Κατανομής στην Κρήτη



Φωτογραφία του φυτού



Καρποί – Σπέρματα